

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Parlamentní strany v komunální politice
(komparativní studie)**

Hana Tischlerová

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tischerová Hana

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Parlamentní strany v komunální politice (komparativní studie)

Anglický název

Parliamentary Political Parties in Local Politics (comparative study)

Cíle práce

DP se zaměří na lokální stranické systémy v ČR. Cílem práce bude ukázat, jakou úlohu v komunální politice mají parlamentní politické strany, jak se vyvíjí jejich postavení mezi ostatními volebními subjekty a jaké faktory to ovlivňují. Předmětem pozornosti bude i úloha parlamentních stran při vytváření lokálních volebních a exekutivních koalic.

Metodika

DP bude mít charakter komparativní studie a využije hlavní teoretické koncepce vztahující se k lokální demokracii, participaci občanů na veřejném životě, k stranickým systémům, volebnímu procesu a formování volebních i exekutivních koalic na lokální politické úrovni. Metodicky bude práce založena na studiu dokumentů samosprávných orgánů a lokálních politických subjektů, dále pak na komparaci volebních dat Českého statistického úřadu. Doplnující informace budou získány prostřednictvím rozhovorů s lokálními politickými aktéry a představiteli samosprávy.

Harmonogram zpracování

Literární rešerše – do 8/2013

Sběr dat a zpracování charakteristiky politických stran – do 10/2013

Analýza dat a textace klíčových kapitol – do 12/2013

Úpravy textu dle připomínek – do 2/2014

Odevzdání práce a tezí – do 03/2014

Rozsah textové části

60 - 70 stran

Klíčová slova

Územní samospráva, komunální politika, parlamentní strany, komunální volby, stranické systémy, politické koalice

Doporučené zdroje informací

Balík, S.: Komunální politika (Obce, aktéři a cíle místní politiky). Praha: Grada, 2009.
Balík, Stanislav. Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008.
Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.
Chytilík, R., Šedo, J., Lebeda, T., Čaloud, D. Volební systémy. Praha: Portál, 2009.
Krejčí, O. Nová kniha o volbách. Příbram: Professional Publishing, 2006.
Novák, M. (ed). Úvod do studia politiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011.

Vedoucí práce

Čmejrek Jaroslav, doc. PhDr., CSc.

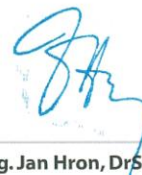
Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. PhDr. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 5.12.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Parlamentní strany v komunální politice (komparativní studie)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 19. 3. 2014

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. PhDr. Jaroslavu Čmejrkovi, CSc., vedoucímu mé diplomové práce, za velmi cenné rady při vedení diplomové práce. Ráda bych poděkovala zástupcům samosprávy okresu Beroun, kteří mi poskytli informace o složení koalic. Jmenovitě se jedná o paní a pány Martinu Sixtovou, Petra Freie, Zdeňku Šimonovskou, Vladimíra Beneše, Ivanu Týlovou, Ing. Hanu Maivaldovou, Kateřinu Zuskovou, Mgr. Helenu Kaššovou, Lenku Šustrovou, Rudolfa Hrkala a Václava Kšíra. Dále bych ráda poděkovala všem zastupitelům, radním a starostům, kteří mi poskytli rozhovory.

Parlamentní strany v komunální politice (komparativní studie)

Parliamentary Political Parties in Local Politics (comparative study)

Souhrn

Diplomová práce se zabývá fungováním parlamentních stran v komunální politice okresu Beroun. Teoretická část se zaměřuje na teorii stran, stranických a volebních systémů, českou obecní samosprávu, teorii koalic a jednotlivé parlamentní strany. Vlastní práce se zaměřuje na fungování parlamentních stran v okrese Beroun. Jsou zde zmapovány počty kandidátů a zastupitelů parlamentních stran v jednotlivých obcích po obecních volbách 2002. Práce ukazuje, že role parlamentních stran v komunální politice není příliš významná, neboť parlamentní strany po volbách 2002 v téměř polovině obcí okresu Beroun nefungovaly. Složení exekutivních koalic a rozhovory se zástupiteli také ukázaly, že politické stranictví nehraje v komunální politice významnou roli.

Summary

The diploma thesis deals with Parliamentary Parties' working in the district Beroun's Local Politics. The theoretical part is focused on the Parties, Party systems and Electoral systems' theories, czech municipal self – government, Coalition theory and individual Parliamentary Parties. There are summarized the figures of candidates and representatives in municipalities after the municipal election 2002. The thesis shows that Parliamentary Parties' role in Local Politics is not so significant because Parliamentary Parties did not function in almost half of district Beroun's municipalities after the election 2002. Executive Coalitions' structure and interviews with deputies also showed that political party membership is not so important in Local Politics.

Klíčová slova:

územní samospráva, komunální politika, parlamentní strany, komunální volby, stranické systémy, politické koalice

Keywords:

Local Government, Local Politics, Parliamentary Parties, Local Election, Party Systems, Political Coalitions

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíl práce a metodika	11
3	Teoretická východiska	14
3.1	Politické strany a volební systémy.....	14
3.1.1	Definice politických stran	14
3.1.2	Vznik politických stran	15
3.1.3	Organizace a typy politických stran.....	16
3.1.4	Velikost stran	19
3.1.5	Stranické systémy	20
3.1.6	Sartoriho typologie stranických systémů.....	20
3.1.7	Volební systémy a stranické systémy	21
3.1.8	Politické stranictví v České republice.....	26
3.1.9	Politické strany v obcích a regionech	27
3.2	Komunální úroveň	28
3.2.1	Lokální demokracie	28
3.2.2	Obecní samospráva	29
3.2.3	Orgány obce.....	30
3.3	Komunální volby	31
3.3.1	Funkce voleb.....	31
3.3.2	Obecní volby.....	32
3.4	Teorie a klasifikace koalic	33
3.4.1	Typy koalic	35
3.4.2	Teorie koalic v komunální politice	37
3.5	Parlamentní strany	39
3.5.1	ČSSD	39
3.5.2	ODS	40
3.5.3	KDU – ČSL	42
3.5.4	KSČM.....	43
3.5.5	US – DEU	44
4	Vlastní práce	45
4.1	Parlamentní strany v obecních volbách	45
4.1.1	Shrnutí celkových výsledků obecních voleb 2002	46
4.1.2	Obce o pětičlenných zastupitelstvech (11 obcí)	47
4.1.3	Shrnutí obcí o pětičlenných zastupitelstvech.....	48
4.1.4	Obce o sedmičlenných zastupitelstvech (30 obcí).....	49
4.1.5	Shrnutí obcí o sedmičlenných zastupitelstvech	53
4.1.6	Obce o devíti a 11členných zastupitelstvech (25 obcí).....	54
4.1.7	Shrnutí obcí o 9 a 11 mandátových zastupitelstvech.....	61
4.1.8	Obce o 15členných zastupitelstvech (15 obcí)	62
4.1.9	Shrnutí obcí o 15členných zastupitelstvech.....	69
4.1.10	Obce o 21členných zastupitelstvech (dvě obce)	70
4.1.11	Shrnutí obcí o 21 členných zastupitelstvech.....	73
4.2	Zastoupení stran v zastupitelstvech dle počtu obyvatel.....	73
4.2.1	Parlamentní strany v obcích do 199 obyvatel (10 obcí)	74
4.2.2	Parlamentní strany v obcích do 200 - 499 obyvatel (32 obcí).....	74
4.2.3	Obce o počtu obyvatel 500 – 999 (22 obcí).....	76

4. 2. 4	Obce o počtu obyvatel 1 000 – 1 999 (13 obcí)	77
4. 2. 5	Obce o počtu obyvatel 2 000 – 4 999 (3 obce)	78
4. 2. 6	Obce o počtu obyvatel 5 000 – 9 999 (2 obce)	79
4. 3	Shrnutí zastoupení parlamentních stran v obcích okresu Beroun	80
4. 3. 1	KSČM	80
4. 3. 2	ČSSD	81
4. 3. 3	ODS	83
4. 3. 4	KDU – ČSL a US – DEU	84
4. 3. 5	Koalice KDU – ČSL, US – DEU	85
4. 4	Parlamentní strany v obecních radách	86
4. 5	Komunální politika pohledem obecních aktérů	90
5	Zhodnocení výsledků	92
6	Závěr	101
7	Seznam použitých zdrojů	103
7. 1	Tištěné dokumenty	103
7. 2	Elektronické dokumenty	105
8	Přílohy	106
8. 1	Příloha č. 1: Tabulka počtů zastupitelů	106
8. 2	Příloha č. 2: Volební výsledky jednotlivých obcí v roce 2002	107
8. 3	Příloha č. 3: E - maily	129
8. 4	Příloha č. 4: Seznam použitých zkratk	131

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Počty obcí	93
Tabulka 2:	Parlamentní strany v obcích	94
Tabulka 3:	Strany v obcích dle počtu obyvatel	95
Tabulka 4:	Celkové počty kandidátů	95
Tabulka 5:	Celkové počty zastupitelů	96
Tabulka 6:	Podíly kandidátů stran na celkovém počtu kandidátů	97
Tabulka 7:	Podíl zastupitelů stran	97
Tabulka 8:	Procentuální podíly kandidátů a zastupitelů stran	98

1 Úvod

Fungování parlamentních stran na celonárodní úrovni byla věnována řada prací (například M. Novák: *Strany a stranické systémy*, O. Krejčí: *Nová kniha o volbách*, V. Dvořáková, J. Kunc: *O přechodech k demokracii* či P. Mair: *Party System Change. Approaches and Interpretations* aj.). Naproti tomu činnost parlamentních stran v politice komunální příliš prozkoumána není, ačkoliv v posledních letech stále podobných prací přibývá. Mezi autory zabývající se komunální politikou patří P. Jüptner, J. Čmejrek, S. Balík, J. Čopík, D. Ryšavý či P. Šaradín. Možným důvodem nezájmu je fakt, že komunální politika je spojena s nejnižšími územními jednotkami a předmětem její působnosti jsou záležitosti týkající se jedné obce, tedy spíše menšího okruhu občanů, což znamená, že komunální politika jedné obce je zajímavá pouze pro ty, jichž se konkrétně týká. Nicméně každý občan je nejen občanem státním, ale zároveň žije vždy v nějaké obci. Dění v obci pak bezprostředně ovlivňuje jeho každodenní život. Také na komunální úrovni existuje aktivní politický život. Projevuje se pravidelnými volbami, kdy různé subjekty artikulují zájmy obce, aby následně soutěžily o přízeň voličů. Po volbách začíná období vyjednávání a následná spolupráce subjektů v zastupitelstvu. Na fungování veřejné správy má také vliv fakt, že procházela od roku 1989 řadou reforem. V roce 2000 došlo k ustavení krajů a k 31. 12. 2002 pak byly zrušeny okresní úřady (nikoli okresy), jejichž pravomoci byly přeneseny dvěma směry, a sice vzhůru na krajské úřady (koncentrací) a dolů na vybrané větší obce, nově označené jako obce s rozšířenou působností (též obce III. stupně), případně na obce s pověřeným obecním úřadem, též obce II. stupně (dekoncentrací). Oba zmíněné typy úřadů vykonávají pro menší obce ve svém okolí některé správní funkce a působí tak jako „menší okresní úřady“. Cílem reformy bylo přiblížit veřejnou správu občanovi, avšak paradoxně došlo k opaku, před reformou občan plnil své povinnosti či požadavky vůči státnímu aparátu ve dvou či třech obcích, ale po reformě musel navštívit až sedm obcí (Balík 2009: 23 – 24).

Výzkum činnosti parlamentních stran na komunální úrovni je důležitý, neboť se jedná o strany s celostátní působností a je tedy přirozené, že v lokálním prostoru soutěží s čistě místními či regionálními subjekty. Jde vlastně o to, do jaké míry funguje vertikální hierarchie politického procesu. Jedním z cílů této diplomové práce je přinést další poznatky o fungování parlamentních stran na komunální úrovni.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této práce je ukázat, jakou úlohu mají v komunální politice parlamentní politické strany, jaké je jejich postavení mezi ostatními volebními subjekty a jaké faktory to ovlivňují. Předmětem pozornosti je i úloha parlamentních stran při vytváření lokálních volebních i exekutivních koalic. Diplomová práce bude mít charakter komparativní studie a využije hlavní teoretické koncepce vztahující se k lokální demokracii, participaci občanů na veřejném životě, k stranickým systémům, volebnímu procesu a formování volebních i exekutivních koalic na lokální úrovni.

Jako dílčí cíle si tato práce klade zodpovězení následujících otázek: Jaká je role parlamentního stranictví v komunální politice? Jaké parlamentní strany byly zastoupeny v komunální politice po volbách 2002? V kolika obcích a v jakých velikostních kategoriích obcí (velikost je definována počtem obyvatel a počtem volených zastupitelů – poznámka autorky) postavily parlamentní strany kandidátní listiny ve volbách 2002? V kolika obcích a jakým podílem byly parlamentní strany přítomny po volbách 2002 v zastupitelstvech? Které z parlamentních stran postavily nejvíce kandidátů a které získaly nejvíce zastupitelů v roce 2002? Kolik postavily jednotlivé parlamentní strany stranických a nestranických kandidátů? Postavily parlamentní strany kandidátní listiny také s jinými subjekty? Byly parlamentní strany zastoupeny v obecních radách a s jakými subjekty nejčastěji spolupracovaly? Jaké typy koalic parlamentní strany vytvářely? Jakou roli hraje stranická ideologie v komunální politice?

Jelikož Česká republika nebo její jednotlivé kraje jsou příliš velké, byl pro konkrétní výzkum vybrán okres Beroun, a to v období 2002 - 2006. Okres Beroun byl vybrán proto, že autorka jej zná a má s některými lidmi z obcí kontakty. Okres Beroun sice čítá přes 80 obcí, nicméně autorka se domnívá, že analýza jednoho okresu vypovídá více než analýza několika málo obcí. Rok 2002 byl pak zvolen proto, že představoval kulminační bod reformy územní veřejné správy.

Hlavní hypotézou je, že parlamentní strany nebyly v zastupitelstvech obcí okresu Beroun příliš zastoupeny a že stranictví nehraje v komunální politice primární roli. Tento

předpoklad je založen na charakteru sídelní struktury v daném okrese. Práce se také pokusí ukázat, do jaké míry jsou parlamentní strany reálně zastoupeny ve větších obcích okresu.

Diplomovou práci autorka rozdělila do dvou částí, a sice na teoretickou část a vlastní práci. Pro vypracování části teoretické byly využity literární a internetové zdroje týkající se komunální politiky, politologických teorií, stranických a volebních systémů a veřejné správy. K vypracování vlastní práce byly využity literární zdroje, webové stránky Českého statistického úřadu (dále ČSÚ), které byly dále autorkou samostatně zpracovávány, a polostrukturované rozhovory se zástupci veřejné správy vedené osobně nebo přes email.

Vzhledem k tomu, že rozhovory sloužily spíše jako doplňující zdroj informací, byla použita metoda kvalitativního dotazování, neboť v případě kvantitativního dotazování by mohlo dojít k tomu, že některé zajímavé skutečnosti by zůstaly skryty – proto byla dána přednost tomu, aby jednotliví zástupci obecní správy hovořili na téma jedné obecně položené otázky. Byla osloveno celkem 80 zástupců z řad obecní samosprávy, nicméně vzhledem k tomu, že odpovědi se často opakovaly, podrobněji budou rozebrány pouze nejzajímavější odpovědi. Jedna jediná souhrnná otázka se pak týkala pouze stranic a jeho role v komunální politice, a to jak ve vztahu k voličům, tak ve vztahu k spolupráci v zastupitelstvu.

Z webových stránek ČSÚ byla získána data o výsledcích berounských obecních voleb 2002. Informace o podobě povolebních koalic byly zjištěny pomocí rozhovorů a emailové komunikace s úřady příslušných obcí. Složení koalic mělo být původně zjištěno pomocí studia dokumentů obecních samospráv a pomocí Institutu pro srovnávací politologický výzkum při Masarykově univerzitě, který na svých webových stránkách provozuje Databázi členů rad měst a obcí v ČR. V této databázi se však bohužel údaje o složení koalic okresu Beroun ve sledovaném období 2002 – 2006 nenacházejí. Proto bylo složení rad nakonec zjišťováno pomocí emailové a telefonické komunikace s představiteli obecní samosprávy.

Informace získané z rozhovorů mají doplňující charakter, a to ze dvou důvodů. Ačkoliv názory a postoje zástupců veřejné správy jsou zajímavé, stále se jedná o subjektivní a velmi těžko ověřitelné dojmy. Také není pravděpodobné, že zastupitelé, ač často

odpovídali velmi ochotně, by přiznali větší komplikace při výkonu funkce, neboť se jednalo o interní záležitosti obce, a to i přesto, že zastupitelům byla slíbena anonymita. V práci jsou tedy zastupitelé uvedeni pouze iniciálami jmen a není uveden konkrétní název obce. Za parlamentní strany byly v práci označeny pouze strany zastoupené po volbách 2002 v Poslanecké sněmovně. Stalo se tak ze dvou důvodů. Jednak menší strany mají v Senátu velmi nízké zastoupení a Senát jako takový nehraje příliš významnou roli.

3 Teoretická východiska

3. 1 Politické strany a volební systémy

3. 1. 1 Definice politických stran

Politické strany jsou organizované skupiny, jejichž hlavní charakteristikou je snaha dobýt moc a vykonávat ji (Novák 2011: 548). V pluralitních systémech strany vykonávají moc buď samostatně, nebo ve spolupráci v koalici s jinými stranami. Zároveň strana či více stran u moci uznávají, že mohou být v následujících volbách vystřídány opoziční stranou či stranami (Novák 2011: 549). Politolog Raymond Aron definuje strany jako „víceméně organizovaná dobrovolná seskupení, která vyvíjejí víceméně stálou činnost a ve jménu jistého pojetí obecného společenského zájmu se ucházejí o to, aby samy nebo v koalici převzaly funkce vlády“ (Novák 2011: 550).

Definici politické strany o čtyřech kritériích vytvořili Joseph La Palombra a Myron Weiner. Kritéria, která musí uskupení splňovat, aby mohlo být označeno jako politická strana, jsou následující: trvalá organizační základna (míněna je organizace, jejíž současná i budoucí existence nezávisí na současných vůdcích); dobře zřízená a zjevně trvalá místní organizace, udržující pravidelné a rozmanité vztahy v celostátním měřítku; rozhodná vůle celostátních a místních vůdců organizace dosáhnout a vykonávat moc (sami či s jinými), ne moc pouze ovlivňovat; snaha vyhledávat lidovou podporu ve volbách nebo jiným způsobem (Novák 2011: 550).

Jak poukazuje Novák, kritéria zmíněná výše jsou zajímavá absencí důležitosti ideologie, což je dáno tím, že v politických stranách Spojených států hrála vždy ideologie mnohem menší roli než v tradici evropských stran, v níž byla ideologie naprosto stěžejní (Novák 2011: 550). Novák tedy nabízí svou vlastní definici politické strany založenou na výše popsaných kritériích, ale zároveň neopomíjí stěžejní faktor ideologie. Politickou stranu lze tedy definovat jako „trvalou organizaci, uspořádanou od celostátní (nebo přinejmenším od regionální) až k místní úrovni, která se ve jménu určitého ideologického projektu snaží sama nebo v rámci koalice dobýt a vykonávat moc, a za tím účelem vyhledává lidovou podporu“ (Novák 2011: 550 - 551).

Politickou stranu pak definuje následujících pět znaků: účelovou příčinou stran je dobytí moci nebo účast na jejím výkonu; formální neboli útvornou příčinou je organizace, její struktura a její strategie; vzorovou příčinou je hlásaný ideologický projekt; účinnou příčinou jsou aktéři (tj. hlavně voliči, sympatizanti, členové, aktivisté a vůdcové); materiální příčinou jsou různá (roz)štěpení ve společnosti (Novák 2011: 551). Platí-li, že jako politickou stranu lze označit pouze subjekt splňující výše uvedených pět znaků, pak strany jako takové vznikaly až v 19. století, a sice od roku 1828 v USA, na základě volebních reforem z let 1832 a 1867 ve Velké Británii. V zemích evropského kontinentu začaly první strany vznikat po roce 1848 (Novák 2011: 551).

3. 1. 2 Vznik politických stran

Jedním z politologů, zabývajících se vznikem stran, byl Maurice Duverger. Duverger tvrdí, že strany vznikaly díky vývoji parlamentu a rozšiřování volebního práva. Z hlediska původu (ne však strany samotné) rozlišuje Duverger strany volební a parlamentní na jedné straně a na mimoparlamentní a mimovolební na straně druhé. Politické strany tak vznikaly současně s volebními a parlamentními procedurami zastupitelské demokracie, s rozšířením volebního práva a výsad parlamentu (Novák 2011: 551). První strany vznikaly vytvářením parlamentních skupin, v nichž se sdružovali poslanci podobné orientace a podnikali společné akce. Tyto parlamentní kluby spolupracovaly s místními volebními výbory za účelem získání podpory pro kandidáta. Spolu se svým vznikem zakládá strana i volební výbory (Novák 2011: 551 - 552).

Ostatní strany vznikaly mimo parlamentní a volební rámec, protože jejich činnost nesouvisí s parlamentem a volbami. Mezi tyto strany patří například odbory, průmyslové a obchodní instituce (například banky), intelektuální sdružení, církve, ilegální skupiny aj. Ilegální skupiny mají, pokud dojde k jejich legalizaci, tendenci k přetvoření se v klasické politické strany, např. české Hnutí za občanskou svobodu. Mimoparlamentní strany se na rozdíl od stran vzniklých v parlamentu vyznačují vyšší centralizací, neboť jsou utvářeny z vrcholu (Novák 2011: 552 - 553). Způsob vzniku podle Duvergera významně ovlivňuje následné fungování strany. Strana vzniklá uvnitř parlamentu bude usilovat hlavně o získání poslaneckých mandátů a tedy o přístup k moci, zatímco strana vzniklá vně parlamentu sice také považuje

boj o politické mandáty za důležitý, avšak dokáže nalézt i jiné prostředky k dosažení svých cílů (Novák 2011: 554).

3. 1. 3 Organizace a typy politických stran

Duverger odlišuje mimo jiné dva základní typy stran: strany mas a strany kádrů. Mezi těmito dvěma typy existují dva rozdíly. Viditelnější rozdíl je v počtu členů, ale hlavní rozdíl tkví ve struktuře stran. Tradiční masová strana, jakou byla například česká sociální demokracie před první světovou válkou, přijímala členy za účelem jejich politické výchovy v uvědomělou dělnickou třídu schopnou převzít moc a za účelem financování strany z členských příspěvků. Naproti tomu hlavním cílem stran kádrů je shromáždění významných osobností, příprava voleb a udržování kontaktu s kandidáty. Strany kádrů se snaží získat osobnosti trojího druhu: vlivné osobnosti (jejich jméno, prestiž či charisma získá kandidátu hlasy), specialisty na organizování volební kampaně a mecenáše. Masové strany se při získávání kandidátů orientují hlavně na kvantitu a kádrové strany se zaměřují spíše na kvalitu a nepřijímají tedy za člena každého zájemce. Dle Nováka byla v českých podmínkách stranou kádrů například Občanská demokratická aliance (Novák 2011: 554 - 555).

Novák ukazuje také, jak Duvergerova typologie byla postupně doplňována dalšími autory, neboť Duvergerovy ideální typy strany mas a strany kádrů nepostihovaly plně všechny existující strany. Jedním z takových autorů byl i Otto Kirchheimer, který vymyslel pojem *catch – all party*, tedy tzv. stranu pro všechny. Základem Kirchheimerovy teorie je jeho názor, že politické strany mají integrovat do politického systému skupiny a jejich členy, kteří předtím nebyli jeho součástí. Taková strana však dle Kirchheimera před první světovou válkou i mezi dvěma druhými světovými válkami neexistovala. Strany mas široké lidové vrstvy sice integrovaly, avšak integrovaly je proti systému. Strany kádrů pak neintegrovaly široké vrstvy vůbec. Po druhé světové válce se začaly strany mas proměňovat právě ve strany *catch – all*, tedy univerzální strany pro všechny. Podle Kirchheimera sociální demokracie po druhé světové válce opustila své výchovné snahy a více se zaměřila na oslovení co nejširší skupiny voličů. Hlavním znakem *Catch – all Party* je důraz na to, co voliče spojuje a otevřenost vůči voličům a nátlakovým skupinám.

Takovou stranou se může stát jedině velká strana. Aby byla strana skutečnou Catch – all Party, musí přistoupit k jisté deideologizaci (Novák 2011: 556).

Tendence k jisté deideologizaci se objevuje také v českých podmínkách. Nejvíce se projevila po sametové revoluci v roce 1989. Během komunistického režimu chápali lidé pod pojmem *strana* pouze stranu komunistickou. Odpor vůči komunistické straně si následně přetrafovali do odporu vůči stranictví jako takovému. K odpůrcům ideologického stranictví patřil v českých podmínkách například Václav Havel, který používal pojem *nepolitická politika*.

Spolu s odporem ke stranictví se v českém prostředí začaly objevovat i názory, že jakákoliv ideologie je zbytečná, ba i nesmyslná (sem spadá i klasické pravolevé dělení), neboť je třeba řešit konkrétní problémy. Takový názor zastávali někteří politici ze Strany zelených (dále SZ) nebo Křesťanské demokratické unie – Československé strany lidové (dále KDU – ČSL). Odpor ke stranictví se výrazně projevil v posledních dvojích volbách do Poslanecké sněmovny. Poprvé v roce 2010, kdy se na základě volební kampaně postavené na boji proti korupci a na kritice tradičních parlamentních stran dostala do Poslanecké sněmovny nová strana Věci veřejné. V roce 2013 pak velmi dobře uspěly ve volbách hned dvě nové strany zaměřené na kritiku současných stran. Hnutí Ano Andreje Babiše fakticky vyhrálo volby, ačkoliv nesoutěžilo s ideově vyhraněným programem (slovem ideově se rozumí buď pravicově, středově či levicově vyhraněný program – poznámka autorky). Jeho kampaň fakticky stála na veřejně známých osobnostech. Podobně tomu bylo i s hnutím Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury, které také získalo poslanecké mandáty, ačkoliv nepřineslo ideově vyhraněný program, ale kladlo důraz na zavedení přímé demokracie. Obě dvě nová hnutí spojuje jistá tendence k mesianismu, tedy víra, že nějaká nová strana či osobnost vyřeší všechny politické i společenské problémy.

Pojem *ideologie* má tedy v českých podmínkách převážně negativní konotace. Avšak v zahraničí se již objevují autoři, kteří tvrdí, že ideologie jsou pro člověka, tím pádem i pro politické strany, nezbytné. Michael Freeden tvrdí, že samotná fakta k porozumění světu nestačí, ale že je třeba je interpretovat, k čemuž je právě potřebná ideologie. Pomocí ideologií Freeden ukazuje, že jeden stejný fakt může být vnímán různě. Freeden představuje názorný příklad v podobě faktu, že na ulici se koná protest proti vládě

pod dohledem policie. Co si o protestu myslí kolemjdoucí? Na tuto otázku nelze odpovědět fakticky, ale pouze pomocí ideologie. Anarchista si řekne, že jde o spontánní vyjádření lidové vůle, které chápe pozitivně, neboť z jeho pohledu je třeba bojovat proti politickým elitám, které se chovají diktátorsky. Konzervativec si pomyslí, že se jedná o nebezpečnou událost, neboť demonstranti se snaží o něco, co by nebyli schopni získat skrz politický proces, proto je třeba v demonstraci zabránit. Liberál si pomyslí, že demonstrace je dobrým znakem toho, že žije v otevřené svobodné společnosti (Freeden 2003: 2). Samotnou ideologii pak Freeden definuje jako sadu idejí, víry, názorů a hodnot, které se projevují opakujícími se vzorci jednání, jsou vyznávány určitými skupinami, soutěží o zajišťování a kontrolování plánů pro veřejnou politiku. To vše činí s cílem ospravedlnit, zpochybnit či změnit politické uspořádání a procesy politické společnosti (Freeden 2003: 43). Z Freedenovy definice vyplývá, že oprostila-li by se politická strana od ideologie, stala by se pro voliče nečitelnou a tím pádem i nevolitelnou.

Dalšími autory v oblasti politických stran jsou Richard Katz a Peter Mair, kteří vyzorovali, že od 70. let 20. století nastává nová etapa v existenci stran. Jedná se o stále větší propojenost stran a státu, který jejich fungování financuje. V podmínkách spolupráce relevantních stran tak vznikají *kartelové strany* a *kartel stran*. Díky spojení státu a stran se zvyšuje počet stran kandidujících ve volbách. Jedná se o tzv. protestní strany (Novák 2011: 557).

Zhruba od 70. let také dochází ke značnému rozvolnění vztahu mezi stranami a voliči. Tento jev se nazývá *dealignment*. Tento pojem zahrnuje pokles stranické identifikace, pokles třídního a náboženského hlasování, snižující se procento volební účasti aj. *Dealignment* je vysvětlován hlavně nárůstem vzdělanosti provázeným poklesem důvěry v tradiční politické instituce či zvýšením vlivu masmédií (Novák 2011: 557 - 558).

Zajímavá politologická diskuze se v českém prostředí odehrává také na téma efektivního počtu stran. Balík se domnívá, že na zastupitelstvech venkovských obcí a na zastupitelstvech statutárních měst je patrná zvyšující se hodnota efektivního počtu stran. Narůstající počet stran může dle Balíka představovat nebezpečí při formování koherentní nadpoloviční většiny v zastupitelstvech. Nárůst stran pak může být projevem nespokojenosti se stavem obce, přizpůsobení se logice nevhodně fungujícího volebního

systemu, ale také projevem narůstající ochoty občanů k politické participaci a může vést k větší pluralitě (Balík 2012: 50).

Nicméně tento růst může probíhat na úkor velkých politických stran. Například D. Ryšavý a J. Bernard poukazují na rostoucí podíl obcí s jedním typem volební strany, která má nejčastěji podobu sdružení nezávislých kandidátů (Ryšavý, Šaradín 2011: 29). Ryšavý a Šaradín se domnívají, že politické strany nedokázaly v České republice od sametové revoluce získat důvěru občanů a jejich voličské základny až na výjimky klesají. Politickým stranám tak schází dostatek členů na obsazení většiny zastupitelstev v menších obcích a městech. Spíš z vůle voličů než sestavovatelů kandidátních listin se do zastupitelstev obcí dostávají nestraniční kandidáti, kteří ovšem často nechtějí převzít větší díl odpovědnosti (Ryšavý, Šaradín 2011: 29).

3. 1. 4 Velikost stran

Velikost stran je měřena dle procent křesel, která strany získaly v rozhodujících volbách (většinou se jedná o volby do parlamentu či do dolní komory parlamentu). Z hlediska velikosti se strany člení na *velké* (zisk alespoň 40 % mandátů) a *malé* (zisk okolo 10 % mandátů). K těmto kategoriím se mohou přidat ještě kategorie *středně velké* (kolem 15 – 20 % mandátů) a *velmi malé strany* (Novák 2011: 559). Fakt, že je nějaká strana malá, zdaleka neznamená, že je zároveň bezvýznamná. Například v Blondelově systému dvou a půlté strany může sehrát rozhodující roli, protože v takovém systému nemůže žádná z velkých stran sestavit sama vládní většinu (Novák 2011: 561).

Novák poukazuje na to, že z hlediska velikosti označuje Duverger za nejdůležitější dělení stran na strany *s většinovým posláním* a ostatní kategorie. Většinové poslání má strana tehdy, má – li sama absolutní většinu mandátů v rozhodujících volbách nebo alespoň když té většiny může pravděpodobně dosáhnout bez porušení pravidel hry. Taková strana může být jen jedna (predominantní strana, v multipartismu či v nedokonalém multipartismu) či dvě (v bipartismu). Klíčovou charakteristikou strany s posláním je vědomí strany, že je schopna sama vykonávat vládní odpovědnost. Ostatní strany si naopak uvědomují, že pozice strany s posláním nikdy nedosáhnou. V důsledku toho jedná strana s posláním realisticky a přichází s reálným volebním programem. Naproti tomu strany

ostatní kategorie budou nabízet nereálný program, neboť vědí, že ho nikdy nebudou schopny realizovat (Novák 2011: 562 - 563).

3. 1. 5 Stranické systémy

Stranický systém je uspořádaný celek složený z politických stran, mezi nimiž dochází k interakci. Zkoumání stranického systému napomáhá k pochopení, zda se jedná o demokratický, autokratický či totalitární režim a zda je daný režim stabilní (Novák 2011: 564). Dle Jeana Blondela se stranický systém skládá z pěti prvků: počet stran, poměrná velikost stran, ideologické charakteristiky stran, sociální povaha klientely stran, charakteristika organizace a vedení stran. Stranické systémy se nejčastěji člení dle počtu stran v systému, a to do tří základních typů: monopartismus/unipartismus neboli systém jediné strany, bipartismus neboli systém dvou stran a multipartismus neboli systém více než dvou stran (Novák 2011: 565). Monopartismus nemusí nutně představovat autoritářský režim. Giovanni Sartori v této souvislosti odlišuje pojmy *hegemonická strana* a *predominantní strana*. Hegemonická strana je typická pro autoritářské režimy, neboť se jedná o stranu, která má v zemi mocenský monopol. Zatímco predominantní strana představuje stranu, která několikrát za sebou vyhrála volby (Novák 2011: 568).

3. 1. 6 Sartoriho typologie stranických systémů

Sartoriho význam spočívá v tom, že se při zkoumání stranických systémů nezabývá pouze počtem stran, ale přidává také kritérium ideologie. Ideologie může nabývat dvou podob, a to v závislosti na tom, zda se jedná o pluralitní či monokratický režim. V pluralitních režimech nabývá ideologie podobu *polarizace*, tedy ideové vzdálenosti mezi stranami, protože zde existuje soutěž mezi jednotlivými stranami. V monokratickém režimu se naopak hovoří o *intenzitě*, tedy o stupni ideologické intenzity. Ideologická intenzita může být totalitární (vysoce ideologická), autoritářská či pragmatická (Novák 2011: 568).

Dalším pojmem, který Sartori navrhl, je pojem *relevantní strana*. Sartori jím řeší problém, které strany započítávat a které nezapočítávat jako součást stranického systému. Což je velmi důležité, neboť v demokratických režimech existuje často více

stran, než kolik jich získává mandáty. Relevance strany se posuzuje dle dvou kritérií, a sice dle *koaličního potenciálu* a dle *vyděračského potenciálu*. Koaliční potenciál strany určuje to, zda je strana potřebná k vytvoření vládní většiny. Může se tedy jednat i o malou stranu, protože podstatné je, že bez jejího souhlasu nedojde ke vzniku vlády. Vyděračským potenciálem disponují antisystémové strany, které se sice nestávají součástí vládních koalic, ale svou přítomností mění charakter politické soutěže (Novák 2011: 569).

Dle kritéria ideologie lze rozdělit multipartismus na dva druhy: umírněný pluralismus (s nízkou polarizací) a polarizovaný pluralismus (s vysokou polarizací). Nízká polarizace je prospěšná jak pro fungování pluralitního systému, tak pro fungování volebního systému. Polarizovaný pluralismus se vyznačuje antisystémovými stranami, nemožností vytváření koalic a absencí politické alternace (Novák 2011: 569 - 570).

3. 1. 7 Volební systémy a stranické systémy

Volební systémy jsou nejčastěji chápány jako pravidla, dle kterých se na základě počtu hlasů rozdělují mandáty mezi politické strany či jednotlivé kandidáty (Lebeda 2011: 600). Volební systémy mají velký vliv na podobu stranických systémů, protože dokáží ovlivňovat počet parlamentních stran, proporcionalitu jejich reprezentace, míru jejich vzájemné konkurence nebo naopak kooperace (Lebeda 2011: 601).

Volební systémy se dělí na většinové (systém „vítěz bere vše“, limitované hlasování, alternativní hlasování aj.) a poměrné (D'Hondtova metoda, Hareova kvóta). Většinové volební systémy se dále dělí na systémy s absolutní většinou a systémy s relativní většinou. Absolutní většina znamená, že kandidát musí pro obdržení mandátu získat minimálně nadpoloviční většinu všech hlasů. Při relativní většině pak kandidátovi stačí, obdrží-li více hlasů než ostatní kandidáti. Většinové systémy lze také dělit dle počtu kol na jednokolové a dvoukolové. Jednokolový systém je často doprovázen vítězstvím kandidáta na základě relativní většiny (Lebeda 2011: 603 - 604). Vícekolové volební systémy pak umožňují zvolení kandidáta na základě absolutní většiny či alespoň přijatelnější většiny relativní. Ve vícekolových systémech postupují do dalších kol pouze kandidáti, kteří obdrželi nejvyšší počet hlasů (Lebeda 2011: 611). Druhé kolo bývá uzavřené (postupuje pouze pevně stanovený počet kandidátů) nebo otevřené (počet postupujících kandidátů není pevně stanoven). Dvoukolový většinový systém se často

používá v případě prezidentských voleb (Lebeda 2011: 612). Od ledna 2013 se jím volí prezident i v České republice.

V poměrném systému jsou mandáty politickým stranám rozdělovány v poměru k hlasům získaných ve volbách (Novák 2011: 577). Avšak jak podotýká Sartori, mezi jednotlivými poměrnými systémy je velký rozdíl v míře proporcionality či disproporcionality (Sartori 2001: 20). Poměrné systémy lze rozdělit dle frekvence jejich výskytů do dvou kategorií, a sice na listinné systémy a jednojmenné přenosné hlasování. V listinném systému si volič vybírá mezi kandidátkami stran, případně sestavuje kandidátku vlastní. V jednojmenném přenosném hlasování si volič vybírá jediného kandidáta pomocí preferencí (Lebeda 2011: 613).

Ve světě (i v České republice) je listinný systém nejfrekventovanějším volebním systémem užívaným při parlamentních volbách. Existují čtyři hlavní proměnné, které významně ovlivňují podobu poměrného systému. Jedná se o velikost volebního obvodu, volební formuli, uzavírací klauzuli (kvórum) a počet úrovní volebních obvodů (skrutinií). Klíčovou proměnnou je velikost obvodu měřená počtem volených mandátů. Obecně platí, že čím větší je obvod, tím přesněji odráží výsledné přidělení mandátů hlasování voličů. Menší obvody nahrávají velkým stranám. Velmi malé obvody se nacházejí například ve Španělsku či Švýcarsku. Jedním velkým obvodem je na druhé straně Nizozemsko (Lebeda 2011: 613 - 614).

V České republice vzbudila velikost obvodů pozornost naposledy při pražských komunálních volbách v roce 2010. Tehdy zastupitelé hlavního města, hlavně z řad Občanské demokratické strany (dále ODS) rozhodli, že do zastupitelstva hlavního města se bude volit v sedmi obvodech a zároveň byl snížen počet volených zastupitelů ze 70 na 63. Údajným důvodem dle ODS bylo usnadnit občanům volby snížením počtu kandidátů na volebním lístku. Avšak opoziční strany se domnívaly, že cílem tohoto rozhodnutí bylo hlavně uškodit středním a malým stranám. Menší politické strany (SZ, Věci Veřejné, SNK-ED) podaly stížnost k Ústavnímu soudu. Hlavní námitkou menších stran byl fakt, že nezískaly mandát, ačkoliv překročily pětiprocentní hranici. Ústavní soud však stížnost zamítl (Křeč 2011-29-3). Problém spočíval v tom, že při snížení počtu volených zastupitelů se mění také účinky volebního systému. Podstata poměrného systému totiž spočívá v tom, že reprezentace by měla co nejvěrněji odrážet postoje a přání co největšího

počtu skupin občanů ve společnosti. Věrnost tohoto rozložení je pak závislá na velikosti volebního obvodu. Čím větší je volební obvod, tím lépe umožňují volby vygenerovat reprezentaci zastupující co nejširší spektrum názorů ve společnosti. A naopak, čím jsou obvody menší, čím spíš hrozí, že některé názory zůstanou opomenuty, neboť menší strany zpravidla nemají v malých obvodech dostatečně početný elektorát.

Volební formule jsou metody, pomocí nichž se v poměrných systémech převádějí počty hlasů na počty mandátů. Volební formule se dělí na volební kvóty a volební dělitele. Kvóta se vypočítá podílem součtu všech odevzdaných platných hlasů na straně jedné a počtem přidělovaných mandátů na straně druhé. Jmenovatel může být ještě upraven například zvýšením počtu mandátů o jeden (Lebeda 2011: 615). Volební dělitele eliminují problémy s nepřidělenými mandáty. Tyto metody fungují na principu získávání podílů, kdy je součet hlasů každé strany dělen řadou čísel (tyto řady se liší dle použití konkrétní metody).

Metodou nejvyššího průměru je d'Hondtův dělitel, neboť vychází z předpokladu, že „není spravedlivé, aby jakákoli strana obdržela mandát dříve, dokud má nižší průměrný počet hlasů na jeden mandát, než jakákoliv jiná strana“ (Lebeda 2011: 618). D'Hondtova metoda přiděluje mandáty následujícím způsobem: počty hlasů jednotlivých stran jsou děleny řadou čísel 1, 2, 3, 4... Ze všech podílů je vybrán takový počet nejvyšších podílů, kolik má být rozděleno mandátů. Tato metoda je v rámci poměrných volebních systémů nejrozšířenější, a to i v České republice. Avšak řada odborníků také tvrdí, že d'Hondtova metoda rozděluje mandáty ve prospěch větších stran (Lebeda 2011: 618 - 619). Rozdělení mandátů ve prospěch větších může eliminovat riziko pozdější neschopnosti sestavit vládu a zároveň zabránit její potencionální neakceschopnosti. Obvykle se má za to, že většinové prvky napomáhají udržení stabilnějších vlád. Problém je v tom, že menší strany bývají často poškozeny, neboť většinový systém jim nepřiděluje tolik mandátů.

D'Hondtův dělitel byl ve světě mnohokrát modifikován. Svou modifikovanou variantu používá také od roku 2000 Česká republika v krajských volbách. Modifikace spočívá v tom, že řada začíná číslem 1, 42. Tento dělitel se měl používat také ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, avšak Ústavní soud jej zrušil. Stejně tak neprošel ani ve volbách do obcí (Lebeda 2011: 620).

Dělitel Sainte – Lagüe funguje na stejném principu jako d'Hondtova metoda, akorát používá jinou řadu dělitelů, a sice 1, 3, 5 atd. Výhodou této metody je fakt, že posiluje postavení středních a menších stran, které tak dříve získají vyšší číslo a zvyšují si šanci získat také mandát. Dělitel Sainte – Lagüe byl používán v českých komunálních volbách do roku 1998 (Lebeda 2011: 619).

Uzavírací klauzule je procentní práh, který musí strany překročit, aby jim mohly být přiděleny mandáty, a slouží k eliminaci přílišného počtu stran v Poslanecké sněmovně či v krajských zastupitelstvech. Uzavírací klauzule obvykle nepřesahují hranici 5 % a pro koalice může být tato hranice navýšena (Lebeda 2011: 621). Volební kvórum je jasně definovaný minimální počet hlasů nutný k tomu, aby se strana mohla účastnit skrutinia (Lebeda 2011: 622). Vliv volebního systému na stranický systém zkoumali také Giovanni Sartori a Maurice Duverger.

Duverger zformuloval vliv volebního systému na stranický systém do tří zákonů (tzv. Duvergerovy zákony). První zákon říká, že proporční systém usnadňuje zavedení a udržování systému četných, tuhých (tj. ukázněných), nezávislých a obvykle stabilních stran. Druhý zákon říká, že dvoukolový většinový systém tíhne k systému více než dvou pružných (tj. nedisciplinovaných), závislých a relativně stabilních stran. A třetí zákon říká, že jednokolový většinový systém pomáhá „dualismu“, střídání neboli alternaci dvou velkých nezávislých stran. Důležité je dodat, že se nejedná o zákonitosti v pravém slova smyslu, ale spíš o tendence (Novák 2011: 577 - 578).

Duvergerova pravidla byla často doplňována, přeformulována anebo naprosto odmítána. Nejvýraznější námitkou vůči nim je fakt, že počet stran nelze vysvětlit pouhými důsledky volebních systémů, ale je třeba vzít v potaz také sociální, ekonomické, historické jevy a mnohé jiné jevy (Novák 2011: 578).

Duvergerovy zákony rozpracoval Sartori ve svých čtyřech zákonech. Aby tyto zákony platily, musí být splněny dvě nutné podmínky. První z nich je systémová strukturovanost (stranického systému) v protikladu k nestruturovanosti. Druhou podmínkou jsou dostatečně velké koncentrace voličů umožňující získání většiny či v případě poměrného zastoupení dostatečně velké koncentrace umožňující splnění kvóty v protikladu

k takovému rozložení (prvních preferencí voličů), které získání kvóty nebo splnění volební většiny neumožňuje. Zkráceně se jedná o voličský rozptyl (Sartori 2001: 59).

Sartoriho zákony znějí následovně:

„Zákon 1: Existují – li systémová strukturace a voličský rozptyl (jako spojené nutné podmínky), relativně většinové jednokolové systémy vedou (jako jeho postačující podmínka) k dvoustranickému formátu.

1.1. Anebo je obzvláště silná systémová strukturace sama nutnou a zároveň náhradní postačující podmínkou dvoustranického formátu.

Zákon 2: Existuje – li systémová strukturace, nikoli však voličský rozptyl, relativně většinové jednokolové systémy vedou (jsou její postačující podmínkou) k eliminaci stran, které ani v jednom volebním obvodu nezískají většinu; nemohou však eliminovat – takže dovolují – existenci tolika stran nad dvoustranický formát, kolik jich umožňují dostatečně velké koncentrace jejich voličů, schopných díky nim dosáhnout alespoň v jednom volebním obvodu většiny.

Zákon 3: Existuje-li systémová strukturace, poměrné zastoupení získává reduktivní účinek zapříčiněný (jako postačující podmínkou) jeho neproporcionalitou. Čím větší je tedy nečistota poměrného zastoupení, tím větší jsou vstupní náklady pro menší strany a tím silnější je reduktivní účinek. A naopak, čím je nečistota poměrného zastoupení menší, tím je reduktivní účinek slabší.

3.1. Anebo je obzvláště silná systémová struktura sama o sobě nutnou a postačující podmínkou zachování jakéhokoliv stranického formátu, který předcházela zavedení poměrného zastoupení.

Zákon 4: Chybí-li systémová strukturace a předpokládáme-li čisté (téměř čisté) poměrné zastoupení, tj. rovné (relativně rovné) vstupní náklady pro všechny, stran může být tolik, kolik umožní kvóta“ (Sartori 2001: 59 – 60).

3. 1. 8 Politické stranictví v České republice

Sdružování do politických stran je v České republice upraveno zákonem č. 424/1991 Sb. o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Poslední novelizace tohoto zákona proběhla v roce 2011. Politické strany jakožto právnické osoby musí být v Česku registrovány u Ministerstva vnitra a jejich členy mohou být pouze fyzické osoby (§ 2). Strany jsou odděleny od státu (tj. nesmějí nahrazovat státní orgány), nesmějí být ozbrojeny a zřizovat ozbrojené složky a mohou být organizovány pouze na územním principu, tj. nemohou se organizovat například na pracovištích (§ 5).

Strany vznikají registrací, přičemž návrh na registraci podává nejméně tříčlenný přípravný výbor strany či hnutí, za nějž jedná vždy jeden člen. K návrhu na registraci je třeba připojit petici podepsanou alespoň jedním tisícem občanů požadujících vznik strany a také stanovy strany. Tyto stanovy musejí obsahovat: název a zkratku strany a hnutí; sídlo; programové cíle; práva a povinnosti členů; ustanovení o organizačních jednotkách, orgány včetně orgánů statutárních, rozhodčích a revizních; způsob, jakým statutární orgány jednají a podepisují; zásady hospodaření; způsob stanovení členských příspěvků (pokud jsou stanoveny); způsob naložení s majetkovým zůstatkem, který vyplyne z případné likvidace majetku (§ 6).

Dle seznamu politických stran a hnutí na webových stránkách Ministerstva vnitra působí v současnosti na území ČR celkem 88 aktivních politických stran (Seznam politických stran 2013-11-2) a dalších sedm stran má pozastavenou činnost (Seznam politických stran 2013-11-2). Počet aktivních politických hnutí dosahuje čísla 70 (Seznam politických hnutí 2013-11-2) a dalších sedm hnutí má pozastavenou činnost (Seznam politických hnutí 2013-11-2).

Politické strany v Česku mají malou důvěru občanů, což potvrzuje i fakt, že v senátních a obecních volbách často vyhrávají nestraníci (Krejčí 2006: 333). Účast stran ve volbách napomáhá nejen dosažení moci, ale i k dosažení finančních prostředků, a to i přesto, že strana nedosáhne volební klauzule. Získá-li strana alespoň 1,5% podíl z celkového počtu odevzdaných hlasů, za každý odevzdaný hlas obdrží ze státního rozpočtu 100 Kč (Krejčí 2006: 333). Parlamentní strany dostávají také 900 tisíc Kč ročně za každý mandát poslance či senátora v Parlamentu ČR a také peníze za krajské

mandáty (Krejčí 2006: 333). Další finanční prostředky získávají strany také z členských příspěvků a z případných darů.

3. 1. 9 Politické strany v obcích a regionech

Výsledky komunálních voleb ukazují, že fungování politických stran v obcích je závislé převážně na počtu obyvatel dané obce. Významným faktorem, který ovlivňuje fungování stran na komunální úrovni, je tedy fakt, že ČR se vyznačuje hustým a značně roztržitým osídlením s velkým množstvím malých venkovských obcí (Čmejrek 2008: 59). ČR čítá celkem 1 468 obcí do 199 obyvatel, 2 017 obcí o počtu obyvatel v rozmezí 200 – 499 a 1 366 obcí o počtu obyvatel v rozmezí 500 – 999. Naopak obcí v rozmezí počtu obyvatel od 10 000 – 19 999 se na území ČR vyskytuje pouze 68 a pouhých 16 obcí překročilo hranici 50 tisíc obyvatel. Obcí s počtem obyvatel nad 100 tisíc se pak v České republice nachází pouhých pět. Tato čísla ukazují, že v ČR je velký počet obcí o malém počtu obyvatel a zároveň malý počet obcí o velkém počtu obyvatel. Zhruba čtvrtina obcí má méně než 200 obyvatel a téměř 60 % obcí má méně než 500 obyvatel. Také lze říct, že téměř 90 % obcí čítá méně než 2 000 obyvatel (Malý lexikon obcí ČR 2012 2012-01-01).

Ve větších městech hrají politické strany podobnou roli jako na národní úrovni, neboť většina zastupitelských mandátů připadne stranám zastoupeným v Parlamentu. Vedle parlamentních stran bývají v zastupitelstvech větších obcí zastoupeny i regionální subjekty, avšak ty nedosahují tak vysokého počtu mandátů (Čmejrek 2008: 60). V malých obcích se role politických stran snižuje. V obcích do 2 000 obyvatel se lze setkat s neúplným spektrem parlamentních stran a v obcích do 1 000 obyvatel nejsou zastoupeny téměř žádné politické strany, ale pouze nezávislí a jejich sdružení (Čmejrek 2008: 62).

Charakteristickým rysem komunální úrovně je krátká vzdálenost mezi zastupitelem a občanem (oproti větším obcím, kde je tato vzdálenost delší). Strany v malých obcích nehrají úlohu zprostředkovatele idejí. Občan nevolí dle konkrétních idejí, ale spíše volí kandidáta, který je mu sympatický na základě osobní zkušenosti, proto v menších obcích také častěji kandidují nezávislí kandidáti. Ve větších obcích však není možné, aby každý

kandidát znal osobně každého voliče, proto nastupují politické strany, aby vzájemný kontakt zprostředkovaly (Čmejrek 2008: 62).

3. 2 Komunální úroveň

3. 2. 1 Lokální demokracie

V obecném smyslu existuje mnoho definic pojmu demokracie. Nejčastěji se používá definice demokracie jakožto vlády lidu, což znamená, že občané si sami vládou. Vláda občanů probíhá nejčastěji tak, že si zvolí své zástupce, kteří budou jejich jménem vykonávat svou moc. Avšak je třeba podotknout, že ne všichni občané mohou volit, vyloučeny jsou například děti. Zároveň také platí, že ne všichni občané využívají svého práva volit, takže výsledné rozložení zastupitelského tělesa neodráží názory všech občanů. Demokracie je založena na předpokladu, že každý člověk je svobodný tvor a má tedy právo sám rozhodovat o záležitostech, které se ho týkají.

Demokracie se nejčastěji dělí na přímou a zastupitelskou (nepřímou). V přímé demokracii rozhodují o všech záležitostech přímo sami občané. V demokracii zastupitelské občané pravidelně volí své zástupce, kteří následně rozhodují za ně. Přímá demokracie předpokládá, že všichni občané budou mít přehled o všech řešených záležitostech, což znamená, že přímou demokracii lze praktikovat pouze v okruhu malého počtu občanů a na malém území. Naopak zastupitelská demokracie dokáže fungovat ve velkém počtu občanů na velkých územích. Není náhodou, že rozvoj zastupitelské demokracie souvisí s rozvojem národních států (Čmejrek et al. 2010: 9 - 10).

Lokální úroveň naopak poskytuje lepší podmínky pro rozvoj přímé, participativní demokracie. Zatímco zastupitelská demokracie funguje hlavně na principu voleb, v nichž občané vyjadřují své politické postoje pomocí hlasování o jednotlivých stranách či kandidátech, participativní demokracie zahrnuje mnohem širší občanskou spoluúčasť na rozhodovacích procesech. Participativní demokracie je založena na vzájemné komunikaci všech zájmových skupin, kdy cílem komunikace je snaha nalézt společné kompromisní řešení daného problému (Čmejrek et al. 2010: 13).

3. 2. 2 Obecní samospráva

Důsledkem pádu komunistického režimu v roce 1989 bylo mimo jiné obnovení obecní samosprávy. Stalo se tak v rámci snahy vymanit se z komunistického uspořádání, které bylo založeno na centrálním řízení. Přesunem pravomocí a finančních prostředků měly obce znovu získat právo o sobě do jisté míry rozhodovat samy. Vedle obnovení samostatnosti obcí docházelo také k rekonstrukci stranického systému, díky čemuž byly položeny základy demokratické správy obce.

V zákoně o obcích, č. 128/2000 Sb. je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů a zároveň obec tvoří celek, který je vymezen hranicí území obce (§ 1). Obec je dále veřejnoprávní korporací a má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání také veřejný zájem (§ 2). Obec má své vlastní správní orgány. Nejvyšším orgánem obce je volené zastupitelstvo. Dalšími orgány jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce (§ 5).

Své záležitosti obec spravuje samostatně, tj. v samostatné působnosti. Orgány státu a krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat pouze tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a pouze zákonem stanoveným způsobem. Také rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. V přenesené působnosti vykonává obec ten výkon státní správy, který jí byl zákonem svěřen. Nestanoví-li zvláštní zákon, že se jedná o přenesenou působnost, jedná se vždy o působnost samostatnou (§ 7).

V samostatné působnosti může obec ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou. Vyhláška se může vztahovat k několika oblastem, a sice k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků (včetně tanečních zábav a diskoték), k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti. Povinnosti v samostatné působnosti může obec vyhláškou uložit i tehdy, stanoví-li tak zvláštní zákon (§ 10). V přenesené působnosti může obec na základě zákona a v jeho mezích vydávat nařízení obce, pokud je k tomu

zákonem zmocněna. Obec vykonávající rozšířenou působnost může za určitých podmínek vydávat nařízení obce pro správní obvod (§ 11).

3. 2. 3 Orgány obce

Nejvyšším orgánem je volené zastupitelstvo obce (je voleno na čtyři roky). Počet členů se stanovuje na každé volební období v souladu se zákonem o obcích. Při stanovení počtu členů zastupitelstva obec přihlíží k počtu obyvatel (konkrétní možné počty zastupitelských mandátů se nacházejí v Příloze č. 1 diplomové práce – poznámka autorky). Rozhodující je pak počet obyvatel obce k 1. lednu roku, kdy se konají volby (§ 68). Mandát zastupitele obce vzniká zvolením, ke kterému dojde ukončením hlasování (§ 69). Zastupitelstvu je svěřena řada pravomocí, například schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu, vydávání obecně závazných vyhlášek atd. (§ 84).

Výkonným orgánem obce v samostatné působnosti je Rada, která se ze své činnosti zodpovídá zastupitelstvu obce. V přenesené působnosti rozhoduje, pouze stanoví-li tak zákon. V obci, v níž se rada nevolí, vykonává její pravomoci starosta. Rada je tvořena starostou, místostarostou (či místostarosty) a dalšími členy volenými z řad zastupitelstva. Počet členů rady je lichý a činí nejméně pět a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo čítá méně než 15 členů (§ 99).

Rada připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. Do jejích oblastí působnosti patří například zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce, projednávání a řešení návrhů, připomínek a podnětů předložených členy zastupitelstva či komisemi rady obce (§ 102).

Starosta zastupuje obec navenek. Starosta je volen z řad členů zastupitelstva, jemuž také odpovídá za svůj výkon. Starostovi je svěřena řada práv a povinností, mezi něž patří například včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok či svolávání a řízení zasedání zastupitelstva a rady (§ 103).

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou (místostarosty), tajemníkem obecního úřadu (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad vykonává

svou činnost v oblasti samostatné a přenesené působnosti. Samostatná působnost zahrnuje plnění úkolů uložených zastupitelstvem či radou, pomoc výborům a komisím v jejich činnosti a rozhodování v případech stanovených tímto či zvláštním zákonem (§ 109). Zastupitelstvo obce může také zřizovat výbory jakožto své iniciativní a kontrolní orgány, přičemž finanční a kontrolní výbor musí zřídit vždy (§117). Rada může také zakládat komise jakožto své iniciativní a poradní orgány (§122).

3. 3 Komunální volby

3. 3. 1 Funkce voleb

Svobodné a pravidelně se konající volby představují základní pilíř demokracie. Hlavním úkolem voleb je zjistit aktuální rozložení politických sil v daném politickém prostoru a na základě tohoto zjištění pak sestavit odpovídající reprezentaci občanů. Volby také umožňují občanům výběr z různých alternativ, díky němuž si občané sami mohou vybrat, kteří z kandidátů či stran budou nejlépe zastupovat jejich zájmy. Volby tak umožňují zjistit aktuální požadavky a priority občanů. Na základě volebních výsledků se rozdělují mandáty, dochází k vytvoření většiny a exekutivy a zformování opozice (Čmejrek et al. 2010: 51).

Dále mají volby kontrolní a legitimizační funkci. Kontrolní funkce spočívá v tom, že v případě nespokojenosti s prací zastupitelů mohou občané zvolit jinou alternativu. Legitimizační funkce se projevuje tak, že volbami získává zastupitelský orgán legitimitu.

V neposlední řadě plní volby také integrační funkci. Politické subjekty reprezentují různé zájmy a cíle a nabízejí odlišné politické programy. Pomocí voleb dochází k integraci politických subjektů a tím pádem i k integraci zájmů různých skupin (Čmejrek et al. 2010: 51).

Demokratické volby jsou založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Volební právo se dělí na aktivní (právo volit) a právo pasivní (právo být volen). V českých komunálních volbách získává aktivní i pasivní volební právo každý občan, který dosáhne 18 let. Z tohoto důvodu lze volby označit jako všeobecné. Rovnost se

týká rovnosti všech voličů co do váhy hlasů a co do počtu hlasů, s nimiž disponují. Přímé volby spočívají v přímém hlasování pro jednotlivé kandidáty či pro jednotlivé strany (Čmejrek et al. 2010: 52).

3. 3. 2 Obecní volby

V českých obecních volbách, které jsou upraveny zákonem č. 491/2001 Sb. se používá listinný poměrný systém s volnou kandidátní listinou, přičemž každá obec tvoří jeden vícemandátový obvod. Velikost obvodu závisí na počtu obyvatel. V současnosti mohou více obvodů vytvářet také obce do 10 tisíc obyvatel. Avšak mohou tak učinit pouze tehdy, bude-li se v každém obvodě volit nejméně pět zastupitelů. V obcích s počtem obyvatel v rozmezí mezi 10 – 50 tisíci obyvateli se v jednotlivých obvodech volí nejméně sedm zastupitelů a v obcích nad 50 tisíc obyvatel se volí nejméně devět zastupitelů. Volit může každý občan, který dosáhl 18i let a má trvalé občanství v dané obci (Krejčí 2006: 331).

Ve volbách mohou kandidovat tzv. volební strany, jimiž se rozumí nejen politické strany, hnutí a koalice, ale také nezávislí kandidáti a jejich sdružení, sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. K registraci nezávislých kandidátů je nutno předložit petici určitého počtu občanů v daném volebním obvodě. U individuálních nezávislých kandidátů se tento počet pohybuje od 0, 5 % pro obce nad 150 tisíc obyvatel a po 5 % pro obce do 500i obyvatel (Krejčí 2006: 331).

V obecních volbách si mohou voliči vybrat ze tří způsobů volby. Volič může označit pouze jednu stranu, čímž uděluje jeden hlas všem kandidátům, které strana nominovala. Volič také může označit více kandidátů z různých stran, čímž každý označený kandidát získává jeden hlas. Avšak volit lze pouze tolik kandidátů, kolik se volí zastupitelů. Poslední možností je kombinace obou předchozích systémů, kdy volič označí kandidáty různých stran a jednu stranu zároveň. Hlasy, které dá volič kandidátům jiných stran, se odečítají od hlasů strany, pro kterou hlasoval a to tak, že se odebírají hlasy kandidátům na posledních místech kandidátky. Systém neumožňuje škrtnat kandidáty ani kumulovat hlasy (Chytilík et al. 2009: 315). Pro vstup stran do skrutinia je nutné, aby strany získaly 5 % z celkového počtu platných hlasů násobených počtem kandidátů na kandidátní listině a dělených počtem členů voleného zastupitelstva (Krejčí 2006: 332).

V letech 2000 – 2001 byl projednáván návrh komunálního volebního zákona, který vznikl na základě dohody mezi Českou stranou sociálně demokratickou (dále ČSSD) a ODS. Návrh, který opustil Poslaneckou sněmovnu v roce 2000, obsahoval zavedení 5% klauzule a změny volební formule ze Saint – Lagüe na upravenou d’Hondtovu metodu a byl upraven počet neobsazených mandátů k předčasným volbám. Naproti tomu nebylo zapracováno zvýšení 10% přesahu průměru hlasů kandidátní listiny nutného ke změně pořadí, které schválili poslanci ČSSD a ODS, zatímco KDU – ČSL, Unie svobody – Demokratická unie (dále US – DEU) a Komunistická strana Čech a Moravy (dále KSČM) byly proti. V Senátu byla navržena úprava d’Hondtovy upravené metody na klasickou (tedy ne první dělitel 1, 42, ale 1). Tato verze byla Poslaneckou sněmovnou zamítnuta v roce 2001. Následně byl přijat zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Obsahoval zachování klauzule, ale stanovení klasické d’Hondtovy metody (Balík 2008: 67).

3. 4 Teorie a klasifikace koalic

Jednou z hlavních charakteristik poměrného volebního systému je fakt, že po volbách vznikne obvykle vláda skládající se z více než jedné strany. Obzvláště v evropské historické tradici fungovali ve stranických systémech vždy víc než dva relevantní aktéři. Oproti USA pak politické strany představovaly vždy spíše homogenní a programově konzistentní struktury (Balík 2008: 35).

Balík ve své práci poukazuje na dva teoretické přístupy vytváření koalic. První z nich je reprezentován autorem W. H. Rikerem (americká škola, přístup Office Seeking). Riker předpokládá, že aktéři procesu sestavování koalic jednají racionálně, tedy jejich chování lze vysvětlit pomocí teorie racionální volby. Racionalita pak znamená předpoklad, že je - li základním cílem aktéra maximalizace politického vlivu (ten je reprezentován počtem vládních postů držených po co nejdelší dobu za vynaložení co nejmenšího úsilí), pak racionálním jednáním je sestavení co nejmenší možné koalice. Pouze taková koalice zajistí, aby se celkový zisk nemusel dělit mezi zbytečně velké množství hráčů. Optimální koalicí je tedy koalice minimální vítězná. Tato koalice má dvě formy, a sice koalice s nejmenším počtem členů a koalice s nejmenším počtem křesel, tzn. že v koalici se nevyskytuje jediný člen, který by nebyl nezbytně nutný

k sestavení většiny v legislativním orgánu. Velké koalice jsou pak považovány za deviantní (Balík 2008: 36). Druhou tradicí je tradice evropská (Policy Seeking), která vychází z přesvědčení, že primárním cílem není zisk postů, ale prosazení programových priorit. Tato teorie tak vysvětluje ochotu menších stran podpořit vznik koaliční vlády bez účasti v ní (Balík 2008: 36). Exekutivní posty jsou tedy chápány ne jako cíl, ale jako prostředek k dosažení jiných cílů (programových priorit). Nicméně ani tento přístup hledisko moci nezavrhuje (Balík 2008: 37).

Na základě kritérií moci a prosazování priorit definuje Balík další typy koalic, a sice minimální vítěznou ideově propojenou koalici, tvořenou stranami, které jsou si na pravolevé škále ideově nejbližší a případně nevyloučí žádnou stranu, která by se nacházela mezi dvěma členy koalice a velkou koalici, která stojí mimo půdorys některé z forem minimální vítězné koalice a zahrnuje alespoň jednoho či více nadbytečných členů. Velké koalice jsou časté v prostředích typických svým odporem ke konfliktu, mohou vznikat i v systému s jednou dominantní stranou, která však nezískává nadpoloviční většinu mandátů. Dominantní strana tak vytváří koalici s více menšími partnery, aby zabránila vydírání ze strany menšího partnera. Velká koalice dále může být specifikována jako koalice s nejmenší programovou vzdáleností členů (Balík 2008: 37). Balík správně upozorňuje, že v českém prostředí je použití termínu velká koalice problematické, neboť je pod ním chápána koalice dvou velkých stran, proto se raději přiklání k užívání termínu nadměrná koalice (Balík 2008: 38). V souladu s tím bude i v této práci užíván termín nadměrná koalice.

Balík také upozorňuje na další zásadní fakt, a sice že velká koalice (respektive nadměrná koalice) nevypovídá nic o fungování systému. Ve shodě se Sartorim dodává, že je důležité vnímat také ideologickou vzdálenost mezi jednotlivými stranami. Je tedy nutné odlišovat třídu (ta je založena na počtu aktérů respektive jejich mandátů) a typ založený na ideové vzdálenosti uvnitř prvků systému (Balík 2008: 42). Například třída minimální vítězné koalice může být ideově propojená či ideově nepropojená (Balík 2008: 43). Na základě kritérií výše pak Balík uvádí jednotlivé typy koalic.

3. 4. 1 Typy koalic

Minimální vítězná ideově propojená koalice má právě tolik členských subjektů, popřípadě mandátů, kolik je potřeba k většině. Její členové k sobě mají ideově blízko, proto je z pohledu teorie racionální volby nejlogičtější. Nicméně tento typ koalice také podporuje soutěživost stranického systému, neboť voličům dává naději na změnu v případě nespokojenosti (Balík 2009: 190).

Koalice minimální vítězná ideově nepropojená se skládá z co nejmenšího možného počtu členů, případně disponuje s co nejmenším možným počtem mandátů postačujících k většině. Ideová nepropojenost znamená, že koalice je tvořena subjekty z opačných částí politického spektra, respektive vylučuje alespoň jeden subjekt umístěný na ideovém spektru mezi dvěma členy koalice. Jedná se o situaci spolupráce někdy i protikladných politických subjektů, kdy v opozici zůstává více politických subjektů. Od nadměrných koalic se odlišuje tak, že nemůže zahrnovat pouze dva hlavní reprezentanty ideového spektra, ale například jde o situaci, kdy jeden subjekt spolupracuje s dvěma subjekty z opačného pólu. Tato koalice vzniká ve dvou situacích. První se naskytne, není – li vítěz schopen vytvořit minimální ideově propojenou koalici, protože chybí potenciální partner. Než by šel vítěz do koalice s druhou větší stranou ze stejného pólu, raději dá přednost menšímu subjektu z opačného pólu, protože ten nebude v koalici zastávat tak významnou pozici. Druhá situace pak nastává tehdy, existuje - li možnost vytvoření ideově propojené koalice, ale vítěz ji z personálních důvodů nevytvoří (Balík 2009: 191).

Velká koalice je spojením dvou dominantních vzájemně protikladných stran, které do spojení nemusejí přibírat další (menší) partnery (Balík 2009: 191 - 192). Tato koalice může být přiřazena jak k minimální vítězná koalici, tak ke koalici nadměrné. Většinou je vytvářena v případě, kdy je teoreticky možné uzavřít koalici minimální vítěznou ideově propojenou (k čemuž často nedojde z osobních důvodů) a kdy v opozici zůstávají alespoň dva relevantní protivníci ideově nesourodí (těch může být více než dva, ale podmínkou je vždy to, aby reprezentanti byli ideově protikladní a aby mimo toto společenství zůstal minimálně jeden ideový proud. Výjimkou z této podmínky jsou situace tříprvkových matic s dvěma hlavními a jedním vedlejším aktérem. Důvody vzniku velké koalice jsou zvětšení šance na podporu v legislativním tělese, zmenšení počtu členů

koalice, marginalizace opozice a touha po bezpečí, tj. výměnou za menší úspěch v personální či programové oblasti se minimalizuje velikost opozice a potenciálně se zklidňuje veřejné mínění (Balík 2009: 192).

Koalice nadměrná ideově propojená je typická tím, že zahrnuje alespoň jednoho nadbytečného člena, bez něhož by koalice stále disponovala většinou hlasů. Všechny koaliční subjekty jsou si ideově příbuzné, což znamená, že nemusejí přistupovat k výrazným kompromisům (Balík 2008: 44). Tato koalice vzniká v systémech, kde je pro jakékoliv rozhodnutí nutná nadpoloviční většina všech (ne přítomných) zákonodárců a opozice vystupuje proti vládě jednotně a kde by minimální vítězné koalice disponovaly jen nejtěsnější většinou. Proto je racionální vzít do koalice menší subjekt, pokud takový existuje. Dále tato koalice vzniká v situaci výrazné dominance vítězné politické strany, která sama však nedisponuje většinou hlasů, ale chce se vyhnout riziku vydírání menším byť ideově blízkým partnerem, jehož hlasy by většině dostačovaly. Proto přizve do koalice více menších subjektů, aby žádný nezískal exkluzivní pozici. Posledním důvodem vzniku je pak nedisciplinovanost politických frakcí, které by měly dost síly na utvoření minimální vítězné koalice (Balík 2009: 192 - 193).

Koalice nadměrná ideově nepropojená se vyznačuje tím, že zahrnuje jednoho nadbytečného člena, kterého nepotřebuje k dosažení většiny hlasů. Je tvořena ideově vzdálenými členy. Nachází se na těsném pomezí širokých a velkých koalic. V opozici musí působit více politických subjektů, přičemž alespoň jeden z nich se musí nacházet na ideovém spektru mezi dvěma členy koalice. Vzniká ze stejných důvodů jako předchozí typ koalice, ale cena za spolupráci je nižší (Balík 2009: 194).

Koalice široká vzniká spojením téměř všech relevantních politických sil. Mimo koalici je (obvykle kvůli ideovým rozdílům) ponechán jeden politický subjekt či proud. Koalice se musí skládat z více než dvou členů a zároveň z více subjektů, než je třeba k nadpoloviční většině hlasů v legislativním tělese. Jedná se o spolupráci ideově nesourodých subjektů. Důvody vzniku mohou být snaha zapojit co nejvíc subjektů do společné zodpovědnosti, přičemž existují spíše ideové důvody, proč právě jeden subjekt participovat nemůže. Tento typ koalice se dále odlišuje dle toho, zda je koalice spojena *bez* toho jednoho subjektu či *proti* němu (ten druhý typ má spíš blíže ke koalici všeobecní). Motiv společného nepřítel, respektive ochrana před ním může hrát významnou roli v komunální

politice. Tato koalice vzniká ze dvou důvodů, a sice jednak z důvodu přesvědčení všech aktérů o užitečnosti poměrného zastoupení všech subjektů v radách či nemožnosti spolupracovat s některým z nich (Balík 2009: 194 - 195).

Koalice všestranná (nebo také všenárodní, všekrajská, všestátní či všeobecní) vzniká v situaci, kdy se na exekutivě podílejí všechny relevantní politické síly a žádná veřejně nedeklaruje svůj odstup. Může se jednat i o dvojčlennou koalici (Balík 2008: 46). Důvodem vzniku může být sledování strategie lepšího konsensu v budoucnu. To znamená, že nezávítězí – li současné vítězné strany v následujících volbách, lze očekávat, že nové vítězné strany se zachovají stejně, tedy je přizvou ke spoluprádnutí. Takto lze eliminovat i střet s opozicí, což je podstatné na komunální úrovni, kde hraje velkou roli pospolitost obce (Balík 2009: 195 - 196).

3. 4. 2 Teorie koalic v komunální politice

Balík ukazuje, že teorii koalic lze aplikovat také v komunální politice, avšak je třeba vzít v potaz odlišnosti od politiky na národní úrovni. Funkčně nejproblematictější institutem komunální politiky jsou politické strany, protože na komunální úrovni hrají často zásadní roli nezávislí kandidáti a jejich různá uskupení. Politické strany lze sice doplnit sdruženími nezávislých, avšak sdružení nezávislých jsou často utvářena ad hoc a nejsou tedy klasickými stranami. Dále se i v samotných stranách objevují různé názorové proudy a podstatnou roli hrají osobní vztahy. Řada aktérů často nechce moc, ale stojí pouze o kontrolu vlastních zájmů. Proto je teorie koalic často obtížně uplatnitelná v menších obcích. Fenomén nezávislosti, respektive odpor ke stranictví je neodmyslitelně spojen s českou komunální politikou (Balík 2008: 50).

Nezávislí mohou na komunální úrovni existovat ve třech formách: jednotliví nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů a zaštitění se celostátním subjektem (př. SNK – ED, Nezávislí demokraté). Jednotliví nezávislí kandidáti musejí sehnat dostatek podpisů od oprávněných voličů, nejčastěji se tak děje v obcích do 350 obyvatel. Sdružení nezávislých kandidátů musí taktéž sehnat zákonem stanovený počet podpisů, avšak ten je tak vysoký, že je snazší založit celostátní stranu či hnutí. Všechny tyto kategorie lze chápat jako jednu kategorii nezávislých (Balík 2008: 50 - 51). Označení „nezávislí“ funguje nejlépe, pokud je v obci postavena pouze jedna kandidátní listina nezávislých, pokud je

jich v obci ustaveno více, může nastat spor o to, kdo je skutečně nezávislý. Následně může dojít k profilaci, zda se jedná o levici či pravici, či k profilaci dle zájmových sdružení (například kdo reprezentuje zájmy hasičů). Střety mezi jednotlivými sdruženími nezávislých jsou často ostřejší než mezi politickými stranami, protože nezávislí často přesněji vědí, čí zájmy reprezentují (Balík 2008: 51 - 52).

Balík se domnívá, že rozdíly mezi parlamentními stranami existují i na místní úrovni. Jako příklad uvádí rozdíl mezi ODS a KSČM, a to v otázkách přístupu k soukromí občanů (Balík 2008: 52). Pro komunální úroveň Balík navrhuje, aby všechny formy existence nezávislých byly považovány za středové, ideově propojené, tedy všechny, které nezahrnují ideově až příliš vzdálené prvky stranického systému (př. ODS a KSČM). Relevantním aktérem je pak strana, hnutí či nezávislý subjekt, které překročily přirozený práh a získaly alespoň jeden mandát, přičemž relevantnost je dána také postavením subjektu v systému. Výše bylo také zmíněno, že klíčovým znakem široké koalice je, že v opozici působí pouze jeden politický subjekt či maximálně jeden politický proud, ale pro potřeby výzkumu v komunální politice lze hranici posunout na dva mandáty (Balík 2008: 52).

Pro výzkum fungování parlamentních stran na komunální úrovni je třeba sledovat nejen účast a počty získaných mandátů v zastupitelstvech, ale také účast a počet mandátů v obecních radách. Přítomnost strany v radě naznačuje dvě informace, a sice vliv politické strany na místní exekutivu a přijatelnost strany pro její politické okolí (Balík 2008: 261).

Fungováním stran v povolebních koalicích se zabývá také P. Jüptner, který na základě svého výzkumu dospěl k závěru, že povolební koalice se v malých obcích redukuje pouze na otázku volby starosty, přičemž na zbytek volebního období rivalita mezi stranami zaniká a jednotlivé strany spíše spolupracují než soupeří (Jüptner 2004: 87). Nejčastějšími typy koalic na komunální úrovni jsou pak koalice všeobecní, široké a velké. Jüptner však upozorňuje na to, že pro malé obce je typická proměna formy koalice v průběhu volebního období (Jüptner 2006: 114).

3. 5 Parlamentní strany

Od roku 1992 se v českém stranickém systému vyskytují čtyři stabilní strany, které získaly mandáty v Poslanecké sněmovně v téměř každých volbách, které se konaly. Jedná se o dvě velké strany, a sice ČSSD na levé straně spektra a ODS jakožto zástupce pravice. Vedle těchto dvou stran tvoří stranický systém dvě tradiční menší strany, a sice středová KDU - ČSL a KSČM, často považovaná za zástupce extrémní levice.

3. 5. 1 ČSSD

ČSSD (jakožto následovnice rakouské a české sociálně demokratické strany) patří k nejstarším českým stranám. Česká sociální demokracie byla založena v poslední čtvrtině 19. století jakožto součást sociální demokracie rakouské. V roce 1948 došlo po únorovém puči ke sloučení české sociální demokracie s komunistickou stranou. V únoru 1990 byla zaregistrována Československá sociální demokracie a jejím prvním polistopadovým předsedou se stal Jiří Horák. Strana se původně neprofilovala jako levicová, ale jako strana středová (Krejčí 2006: 291). Příklon ke středu lze vysvětlit tehdy nedávným pádem komunistického režimu a velkým odporem k levici jako takové. Na únorovém sjezdu v roce 1993 pak došlo ke změně názvu na Česká strana sociálně demokratická a zároveň byl také zvolen Miloš Zeman předsedou strany. Na témže sjezdu byla také odmítnuta budoucí spolupráce s komunisty. Odmítnutí spolupráce s KSČM bylo potvrzeno v roce 1995 tzv. bohumínským usnesením (Krejčí 2006: 338).

Klíčovým okamžikem ve stranické historii bylo uzavření tzv. opoziční smlouvy, kterou uzavřely ČSSD a ODS v roce 1998 po volbách do Poslanecké sněmovny v důsledku nemožnosti ČSSD sestavit vládu s pohodlnou většinou. Toto spojení vyneslo ČSSD kritiku, která mimo jiné vyústila v prohru ČSSD v krajských volbách. V roce 2001 se stal předsedou strany Vladimír Špidla, zatímco Miloš Zeman zůstal premiérem (Krejčí 2006: 338).

Na základě výsledků voleb z roku 2002 sestavil Vladimír Špidla vládu ČSSD, KDU – ČSL a US – DEU (Krejčí 2006: 338). Vstup do koalice s pravicovými stranami spolu se Špidlovým slabým vedením způsobily růst napětí v ČSSD. V roce 2004 byl Miloš Zeman zvolen oficiálním kandidátem ČSSD na prezidenta, avšak v následné volbě vinou vedení

ČSSD prezidentem zvolen nebyl. K tomu se přidala vnitrostranická krize, jejímž výsledkem byla výměna na postech předsedy strany a premiéra, kdy byl Vladimír Špidla nahrazen Stanislavem Grossem (Krejčí 2006: 340).

Ani Stanislav Gross si neudržel pozici předsedy strany i premiéra dlouho, neboť stranu vedl nekonzistentně a dopustil se řady osobních chyb, například neschopnosti vysvětlit původ finančních prostředků, za něž si pořídil byt (Krejčí 2006: 340). Ve funkci premiéra ho vystřídal v roce 2005 Jiří Paroubek, po jehož nástupu se situace v ČSSD zklidnila a strana opět začala získávat preference (Krejčí 2006: 341). Paroubek dokázal sice ČSSD obnovit podporu ze strany veřejnosti, ale volby do Poslanecké sněmovny v roce 2006 prohrál. Dlužno říct, že i dílem zveřejnění Kubiceho zprávy, která zmiňovala negativní fakta o Paroubkovi. Od roku 2011 je předsedou ČSSD Bohuslav Sobotka, pod jehož vedením ČSSD fakticky prohrála volby do Poslanecké sněmovny v roce 2013. Nicméně Sobotka se i tak stal premiérem. ČSSD v posledních letech trpí ideovou vyprázdněností, kdy se jí nedaří nabídnout atraktivní program hlavně mladším voličům. V komunálních volbách 2002 si ČSSD mezivolebně pohoršila, a to co do počtu hlasů i mandátů. Získala i tak jeden nejvyšších počtů mandátů (Balík 2008: 69).

3. 5. 2 ODS

ODS se profiluje jako liberální a konzervativní strana. V roce 1996 došlo ke sloučení ODS s Křesťanskou demokratickou stranou, která si ponechala název ODS (Krejčí 2006: 340). V roce 1997 se v ODS odehrály klíčové události. V důsledku zhoršující se ekonomické situace došlo k vyostření sporů mezi členy tehdy menšinové vlády ODS vedené Václavem Klausem. Vysoce postavení členové Ivan Pilip a Jan Ruml vyzvali Václava Klause, aby opustil funkci premiéra i předsedy. Zbylé strany vládní koalice (ODA a KDU – ČSL) opustily koalici a vláda podala demisi. Na mimořádném kongresu ODS v prosinci 1997 však Klaus pozici předsedy strany obhájil. Část členů, kteří s Klausovým počínáním a následným opětovným zvolením nesouhlasili, opustila ODS a v roce 1998 založila svou vlastní stranu s názvem Unie svobody (Krejčí 2006: 342). Krize ODS sice vedla k úbytku hlasů, ale nevedla k úplnému pádu strany. V mimořádných volbách do Poslanecké sněmovny v roce 1998 skončila ODS na druhém místě (za ČSSD) a v následujících komunálních volbách se stala nejúspěšnější politickou stranou. Velice dobře také ODS

uspěla v krajských volbách v roce 2000 a ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 (Krejčí 2006: 342). Relativní neúspěch zažila ODS až ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2002. Tento neúspěch vnesl mezi členy vnitrostranické spory a vyústil v oznámení úmyslu Václava Klause, již nekandidovat na post předsedy strany. Na prosincovém kongresu v roce 2002 byl zvolen novým předsedou ODS Mirek Topolánek. Klaus se stal čestným předsedou strany a v únoru 2003 byl zvolen prezidentem České republiky (Krejčí 2006: 342).

Mirek Topolánek byl českým premiérem od roku 2006 až do roku 2009, kdy Poslanecká sněmovna vyjádřila nedůvěru jeho vládě. Za jeho vlády se ODS profilovala spíše jako středová strana. V roce 2010 nastoupil na premiérský post Petr Nečas (dlouhá léta jeden z místopředsedů ODS), jehož vládnutí provázela řada chyb, která nakonec způsobila obrovskou prohru v předčasných volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2013. Novým předsedou ODS se stal vysokoškolský profesor Petr Fiala. Zajímavým jevem je fakt, že Petr Fiala ještě ve volbách do Poslanecké sněmovny 2013 kandidoval jako nestraník. Jedná se tedy o naprosto unikátní situaci, kdy nestraník bez předchozí stranické práce stane rovnou v čele strany. Fenomén nestranictví tak povýšil na další úroveň. Zvolení nestraníka do čela strany může být dalším příkladem personálního nedostatku ODS. ODS si také prošla jakousi ideovou krizí, kdy prosazovala návrhy, které byly v rozporu s dosavadním programem ODS. Jednalo se hlavně o zvyšování daní, které bylo ospravedlňováno domnělou potřebou stabilizace veřejných rozpočtů. Ani ODS se nevyhýbá ideová vyprázdněnost. Ačkoliv se ODS profiluje jako pravicová strana, není v podstatě jasné, o co usiluje.

V komunálních volbách ODS v roce 1994 velmi těžila ze svého následnictví Občanského fóra, avšak v roce 1998 její podpora klesla v důsledku vzniku US (Balík 2008: 78). Komunální volby roku 2002 představují pro ODS první volby, které absolvovala poprvé jako parlamentní opoziční strana (Balík 2008: 67). ODS zde poprvé postavila méně kandidátů než ČSSD (Balík 2008: 68). Zajímavé je, že ač ODS postavila z parlamentních stran nejmenší počet kandidátů, podařilo se jí získat nejvíce hlasů, nicméně i tak získala méně mandátů než nezávislí, KDU – ČSL a KSČM. ODS také v některých zastupitelstvech obsadila poprvé méně mandátů než ČSSD (Balík 2008: 69 - 70).

3. 5. 3 KDU – ČSL

Kořeny této strany sahají až do sklonku 19. století a tato strana hrála důležitou roli už za první republiky. Během nadvlády komunistického režimu nemohla vykazovat žádnou samostatnou činnost, s tou mohla začít zas až po roce 1989. V roce 1989 reprezentovala ČSL pravicové konzervativní tradicionalisty. Na konci roku 1989 se stal předsedou strany Josef Bartoníček, který v dubnu 1990 oznámil vytvoření Křesťanské a demokratické unie. Na zářijovém sjezdu roku 1990 byl zvolen předsedou Josef Lux. Pod názvem KDU – ČSL funguje tato strana od VI. sjezdu, který se konal na přelomu března a dubna roku 1992, kdy došlo ke sloučení Křesťanské a demokratické unie a České strany lidové (Krejčí 2006: 291). KDU – ČSL má velmi blízko k Evropské lidové straně, která chápe svůj program jako tři stromy s propletenými kořeny, a sice strom demokratického liberalismu, strom křesťansko – demokratického sociálního hnutí a strom obnovy konzervativismu (Krejčí 2006: 347). KDU – ČSL dokázala fungovat jak v koalici s ODS, tak v koalici s ČSSD, avšak KDU – ČSL se ostře vymezila vůči opoziční smlouvě (Krejčí 2006: 291). KDU – ČSL fungovala také jako součást Čtyřkoalice (spolu s US, DEU a ODA), která vznikla v roce 1998 (Krejčí 2006: 337). V letech 1999 byl předsedou Čtyřkoalice Jan Kasal, který byl v roce 2003 vystřídán lidoveckým předsedou Cyrilem Svobodou (Krejčí 2006: 347).

Následkem osobních sporů, například ohledně dluhů ODA či ohledně volby předsedy uskupení, se Čtyřkoalice rozpadla na dvoukoalici. Svou roli nepochybně sehrála i změna volebního zákona, která zaváděla vyšší kvorum pro vstup do Poslanecké sněmovny, a to 5 % pro každého člena koalice. Ve volbách 2002 kandidovala KDU – ČSL v uskupení zvaném Koalice spolu s US, která se ještě předtím sloučila s DEU. Neúspěch ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2002 pak vedl k ukončení činnosti Koalice (Krejčí 2006: 337 - 338). Nicméně v roce 2002 vstoupila KDU – ČSL (pod vedením Cyrila Svobody) do koaliční vlády s ČSSD a US. V listopadu 2003 byl zvolen předsedou KDU - ČSL Miroslav Kalousek (Krejčí 2006: 347). Miroslav Kalousek opustil stranu v roce 2009, kdy založil vlastní stranu TOP 09, která následně uspěla i ve volbách do Poslanecké sněmovny. KDU – ČSL se v roce 2010 do Poslanecké sněmovny znovu nedostala, opět se jí podařilo uspět až v předčasných volbách 2013 do Poslanecké sněmovny pod vedením Pavla Bělobrádka.

Specifikem KDU – ČSL je fakt, že je mimořádně pevně regionálně zakotvenou stranou, neboť na české politické scéně se těší dlouhodobě nejstabilnější regionální podpoře, a to hlavně na Moravě (Krejčí 2006: 349). Síla KDU – ČSL spočívala vždy v menších obcích, kdy vrcholně uspěla v roce 1998, ale od té doby se spíše propadala (Balík 2008: 78).

V komunálních volbách 2002 získala KDU – ČSL celorepublikově největší počet mandátů, ale také dosáhla největšího podílu hlasů z politických stran. KDU – ČSL mírně oslabila, ale stále se držela kolem 10 % (Balík 2008: 70).

3. 5. 4 KSČM

KSČM navazuje na bývalou Komunistickou stranu Československa, která je českou veřejností negativně vnímána kvůli své zločinné minulosti. Komunistická strana se pokusila od své minulosti distancovat, když v prosinci 1989 vydala na svém mimořádném sjezdu Prohlášení k občanům ČSSR a Provolání k bývalým členům KSČ, v nichž je obsažena omluva za chyby a omyly z let 1948 – 1989 (Krejčí 2006: 292).

Na počátku 90. let se také diskutovalo o úplném zrušení komunistické strany, avšak nakonec od něho bylo upuštěno. Mezi argumenty proti rozpuštění se řadí fakt, že zrušením by byla narušena demokracie, neboť KSČM měla stále dost voličů. Také byl použit argument, že je lépe, funguje-li tato strana legálně a je tím pádem veřejnosti na očích. Přes svou minulost je KSČM stabilní stranou českého stranického systému. Její velkou výhodou na počátku 90. let byla také existence organizační struktury (Krejčí 2006: 292). V letech 1993 – 2005 byl předsedou strany velmi kritizovaný Miroslav Grebeníček. V roce 2005 byl předsedou zvolen Vojtěch Filip, který stojí v čele strany dodnes.

V komunálních volbách 2002 postavila KSČM celorepublikově téměř 2/5 kandidátů z celkového počtu, což do té doby nedokázala žádná jiná strana či hnutí (Balík 2008: 68). Vysoký počet kandidátů bude patrný i v této práci, v níž je zpracováván okres Beroun.

3. 5. 5 US – DEU

Jak již bylo řečeno výše, Unie svobody vznikla v roce 1998 po skandálu v ODS. V letech 1998 – 2002 byla Unie svobody součástí Čtyřkoalice, která se však rozpadla. V roce 2001 se pak spojila s DEU. Mezi známější jména předsedů US – DEU patří Jan Ruml, Hana Marvanová či Pavel Němec. Od roku 2011 již US – DEU neexistuje (Tisková zpráva 2010-12-17).

V komunálních volbách 2002 se US – DEU povedlo zvýšit podíl kandidátů obsazovaných na mandátech, nicméně i tak zůstala daleko za ostatními stranami (Balík 2008: 68) a stala se s necelým 1 % hlasů marginálním uskupením (Balík 2008: 69).

4 Vlastní práce

4.1 Parlamentní strany v obecních volbách

Dle zákona 128/2000 Sb. o obcích se počet zastupitelských mandátů odvíjí od počtu obyvatel. Proto jsou obce v následujících kapitolách rozděleny do několika velikostních skupin na základě počtu zastupitelských mandátů. Avšak vzhledem k tomu, že počet mandátů často neodráží počet obyvatel, bude zastoupení parlamentních stran zkoumáno také dle jejich zastoupení v jednotlivých kategoriích obcí dle počtu obyvatel. Taktéž v rámci jednotlivých skupin (rozlišených dle počtu volených mandátů) budou obce pokud možno řazeny dle počtu obyvatel, aby vynikly rozdíly v zastoupení parlamentních stran. Počty obyvatel jsou vždy uvedeny v závorce za názvem obce. Velmi častým jevem (obzvláště v menších obcích) je i postavení jedné či dvou kandidátních listin skládajících se pouze z nezávislých kandidátů. Takové obce nebudou probírány podrobněji, ale budou zahrnuty do jedné kategorie v rámci skupiny. Počty nezávislých kandidátů z těchto skupin budou do konečných počtů samozřejmě zahrnuty. Procentuální podíly v závorkách umístěných za počty kandidátů a zastupitelů vyjadřují podíly na celkových počtech kandidátů a zastupitelů. Procentuální podíly v závorkách umístěných za počty nezávislých, nestraníků a straníků pak vyjadřují podíly těchto tří skupin na celkovém počtu kandidátů či zastupitelů jednotlivých stran nebo všech kandidátů a zastupitelů dohromady.

Na kandidátních listinách se lze setkat s třemi druhy kandidátů bez politické příslušnosti. Jedná se o kandidáty, kteří kandidují za nezávislá uskupení, ale také se zde často vyskytují nezávislí kandidáti kandidující na stranických kandidátních listinách. Kromě toho ještě existují nezávislí kandidáti, kteří kandidují pouze sami za sebe. K odlišení všech výše zmíněných druhů nezávislých bude v práci užíváno následujících pojmů. Nezávislí kandidáti kandidující za nezávislá uskupení budou nazýváni *nezávislí kandidáti*. Kandidáti bez politické příslušnosti kandidující na kandidátních listinách politických stran pak budou označováni jako *nestraníci*. U samostatně kandidujících kandidátů pak bude sděleno, že se jedná o samostatně kandidující. Kandidáti s politickou příslušností budou pak označeni jako *straníci*. V komunálních volbách 2002 se lze setkat také s případy, kdy straníci kandidovali za nezávislá uskupení. Tyto kandidáti se taktéž budou nazývat *straníky*.

Kandidáti kandidující za jiné než parlamentní politické strany se pak budou nazývat parlamentními straníky.

Data použitá v následujících kapitolách pocházejí z webových stránek www.volby.cz. Tato data byla následně autorkou roztříděna do jednotlivých skupin dle velikostních kategorií a byla z nich vypracována shrnutí jak za jednotlivé skupiny obcí, tak za parlamentní strany. Konkrétnější odkazy nebudou v průběhu práce uváděny, protože jich bylo použito příliš mnoho a práce by jimi byla zahlcena. Veškeré výpočty za jednotlivé velikostní kategorie obcí pak byly provedeny autorkou.

4. 1. 1 Shrnutí celkových výsledků obecních voleb 2002

V obecních volbách okresu Beroun kandidovalo celkem 12 politických stran, a to včetně všech tehdejších parlamentních stran. Vedle nich kandidovala ještě řada uskupení nezávislých kandidátů a samostatných nezávislých kandidátů. Kandidáti bez politické příslušnosti suverénně opanovali víc než 2/3 všech kandidátních listin (tento počet zahrnuje jak samostatné kandidáty a kandidáty nezávislých uskupení, tak nestraníky). Z celkového počtu 1 757 kandidátů nezávislí a nestraníci tvořili 1 356 (77, 18 %). Za parlamentní strany kandidovalo celkem 774 kandidátů (38, 36 % z celkového počtu kandidátů), a to 357 straníků (46, 12 %) a 417 nestraníků (53, 88 %). O výsledcích jednotlivých parlamentních stran bude podrobněji pojednáno ve shrnujících kapitolách. Konkrétní výsledky voleb v jednotlivých obcích se nacházejí v tabulkách Přílohy č. 2. Pro lepší orientaci jsou jednotlivé obce seřazeny abecedně.

Po sedmi vlastních členech postavily kandidátní listiny ČSNS a SZ (každá s podílem 0, 40 %). Zastoupení vlastních kandidátů dalších politických stran již bylo marginální. Strana demokratického socialismu (dále SDS) povolala tři vlastní členy (0, 17 %) a ODA, Konzervativní strana, Strana za životní jistoty (dále SŽJ) a Republikáni Miroslava Sládka byli zastoupeni pouze jedním členem (0, 06 %).

Vzhledem k podílu nezávislých kandidátů a nestraníků na kandidátních listinách není překvapivé, že nezávislí kandidáti a nestraníci také obsadili většinu zastupitelských mandátů. Stejně jako u kandidátů, budou i počty a struktura zastupitelů jednotlivých parlamentních stran podrobněji probrány ve shrnujících kapitolách. Parlamentní strany

získaly celkem 259 zastupitelských mandátů (34, 03 % z celkového počtu 761 mandátů), a to 108 pro straníky (41, 7 %) a 151 pro nestraníky (58, 3 %). ČSNS a SDS získaly každá po třech mandátech (0, 39 %). SZ a ODA pak obdržely každá po jednom mandátu.

4. 1. 2 Obce o pětičlenných zastupitelstvech (11 obcí)

Celkem v osmi obcích kandidovali pouze nezávislí kandidáti, přičemž v pěti obcích kandidovalo vždy jen jediné sdružení nezávislých, které následně obsadilo celé zastupitelstvo. Jedná se o obce Vinařice (88), Mořinka (133), Trubská (162), Chlustina (233) a Nenačovice (246). V obci Vižina (238) pak kandidovalo jedno sdružení nezávislých kandidátů a jeden samostatný kandidát, který neuspěl. V obci Kotopeky (300) se o pět mandátů rozdělila dvě sdružení nezávislých kandidátů. V obci Lužce (1 153) nebyla ustavena kandidátní listina žádného uskupení, ale kandidovalo pouze pět nezávislých kandidátů.

Ve skupině obcí s nejmenším počtem zastupitelů jednoznačně převažují nezávislí kandidáti, a to jak na kandidátních listinách, tak v zastupitelstvech. Z celkového počtu 74 kandidátů tvořili nezávislí 71 kandidátů (93, 24 %), a sice 66 nezávislých (92, 96 %) a pět nestraníků (7, 04 %). Mimo to zde kandidoval také jeden neparlamentní straník za SŽJ. Pouze dva kandidáti se tedy přihlásili k politické příslušnosti. Nezávislí také obsadili 54 (98, 18 %) z celkového počtu 55 zastupitelů, a sice v počtu 48 nezávislých (88, 89 %) a šest nestraníků (11, 11 %). Parlamentní strany zde byly zastoupeny pouze jedním komunistickým straníkem (1, 82 %). Neparlamentní nestraníci byli připočítáni k nezávislým kandidátům, protože nepatří k parlamentním stranám (zdroj: vlastní zpracování).

Zajímavé informace se naskytnou také při pohledu na to, kolik kandidátů připadá na jeden mandát, což naznačuje, jaký je o zastupitelské mandáty v dané skupině zájem. V této skupině obcí připadalo ve volbách 2002 přibližně 1, 35 kandidáta na jeden mandát, což o příliš vysokém zájmu o zastupitelské posty nesvědčí. Nejvyšší počet kandidátů zaznamenala obec Březová, kde na jeden mandát připadalo 2, 4 kandidátů. Naopak nejnižší zájem vykazují obce Lužce a Skřipel, kde na jeden mandát připadal právě jeden kandidát (zdroj: vlastní zpracování).

Lážovice (91)

V Lážovicích kandidovalo celkem sedm subjektů, přičemž na zastupitelské mandáty jich dosáhlo pět. Jedinou kandidující parlamentní stranou zde byla KSČM (ačkoliv nelze hovořit o uskupení, neboť se jednalo pouze o jednoho kandidáta), ostatní kandidovali samostatně. Lážovické zastupitelstvo se skládalo ze čtyř nestraníků (80 %) a jednoho komunisty (20 %). Do zastupitelstva kandidovalo celkem sedm kandidátů, přičemž šest (85, 71 %) jich bylo nezávislých a jeden komunista (14, 29 %).

Skřípel (113)

V obci Skřípel kandidovaly a zastupitelstvo obsadily celkem čtyři subjekty, a sice ČSSD a tři samostatně kandidující nezávislí kandidáti. Nicméně i oni jediní dva kandidáti a následní zastupitelé za ČSSD nebyli stranickými příslušníky, což znamená, že celé pětičlenné zastupitelstvo se skládalo z nestraníků a nezávislých.

Březová (284)

V Březové kandidovala celkem tři uskupení a jeden nezávislý kandidát. Volby vyhrála ČSSD, která obsadila v zastupitelstvu tři mandáty. KSČM a NK – František Pícha získali každý po jednom mandátu. SŽJ ve volbách neuspěla. Ačkoliv ve volbách uspěly ČSSD a KSČM, je nutné podotknout, že ani jeden z jejich zastupitelů se nehlásil k politické příslušnosti.

V Březové kandidovalo celkem 12 kandidátů, přičemž osm (66, 67 %) jich bylo bez politické příslušnosti, tři vlastní kandidáty nasadila SŽJ (25 %) a jednoho KSČM (8, 33 %). Za ČSSD kandidovali celkem tři nestraníci. KSČM postavila kandidátní listinu o třech nestranících (75 %) a jednom komunistovi (25 %). Za SŽJ kandidovali tři její členové (75 %) a jeden nestraník (25 %).

4. 1. 3 Shrnutí obcí o pětičlenných zastupitelstvech

Parlamentní strany v pětimandátových obvodech příliš neuspěly. V podstatě pouze KSČM dokázala získat jeden mandát pro svého vlastního člena. Z parlamentních stran zde pak uspěly pouze KSČM a ČSSD. KSČM obdržela po jednom mandátu v Lážovicích (mandát

pro straníka) a v Březové (mandát pro nestraníka). ČSSD pak získala celkem pět mandátů v obcích Skřipel a Březová, avšak všechny mandáty byly získány pro nestraníky. Parlamentním stranám se tedy podařilo získat pouze sedm mandátů z 55 (12, 73 %). Parlamentní strany také postavily celkem 10 kandidátů (18, 18 % z celkového počtu kandidátů). ČSSD se nicméně podařilo uspět se všemi svými pěti kandidáty. KSČM postavila celkem pět kandidátů, a sice celkem dva straníky (40 %) v Lážovicích a Březové a tři nestraníky (60 %) v Březové, nicméně mandáty získala pouze dva (zdroj: vlastní zpracování).

4. 1. 4 Obce o sedmičlenných zastupitelstvech (30 obcí)

V sedmičlenných zastupitelstvech taktéž nebyly parlamentní strany příliš zastoupeny. V komunálních volbách 2002 se kandidátní listiny a následně zastupitelstva 18 obcí ze 30 (60 %) skládaly z nezávislých subjektů, nezávislých kandidátů a nestraníků. Mandáty získaly parlamentní strany v 11 obcích ze 30 (zdroj: vlastní zpracování).

Celkem ve 13 obcích byla postavena pouze jedna kandidátní listina, z níž následně vzešli i zastupitelé. Jedná se o obce Korno (94), Málkov (104), Jivina (199), Bavoryně (221), Bubovice (399), Měňany (285), Lhotka (327), Trubín (328), Osov (345), Stašov (413), Rpety (479), Mezouň (534), Svinaře (573). V Běštíně (305) a v Chaloupkách (476) pak kandidovala vždy pouze dvě uskupení nezávislých. V obci Svatý Jan pod Skalou (163) nekandidovala žádná parlamentní strana, ba ani žádné sdružení nezávislých kandidátů, ale kandidovalo zde samostatně pouze 10 nezávislých kandidátů. V obci Točnick (234) kandidovalo SNK Hrad a čtyři samostatní nezávislí kandidáti, přičemž SNK Hrad a jeden nezávislý kandidát obsadili zastupitelstvo. V Hlásné Třebani (835) kandidovalo celkem pět nezávislých sdružení, která byla složena pouze z nezávislých kandidátů, přičemž zastupitelstvo obsadilo pouze pět subjektů. V Hlásné Třebani kandidovalo celkem 21 nezávislých kandidátů (zdroj: vlastní zpracování).

V obcích o sedmimandátových zastupitelstvech kandidovalo celkem 303 kandidátů. Bylo to sice více než u předchozí skupiny, avšak je třeba si uvědomit, že pětimandátových obcí se v okrese Beroun nachází pouze 11, zatímco těch sedmimandátových je celkem 30. Z tohoto důvodu je relevantnějším srovnávacím ukazatelem počet zájemců na jeden mandát než celkový počet kandidátů (zdroj: vlastní zpracování).

V této kategorii je také o něco vyšší průměrný počet kandidátů na jeden zastupitelský mandát, a sice dosahuje výše 1, 44, což je o přibližně 0, 9 více než u předchozí skupiny obcí. Otázkou však je, nakolik z toho lze vyvozovat, že o mandát ve vícemandátových zastupitelstvech je větší zájem (zdroj: vlastní zpracování).

Ze 303 kandidátů jich celkem 271 bylo nezávislých (89, 44 %), z toho 219 (80, 81 %) tvořili nezávislí a 52 nestraníci (19, 19 %). To znamená, že straníci tvořili pouhých 32 (10, 56 %) kandidátů. Dohromady tedy parlamentní strany nasadily 84 (27, 72 %) kandidátů. Parlamentní strany sice opět příliš zastoupeny nebyly, nicméně v této skupině obcí byly zastoupeny všechny tehdejší parlamentní strany, ač ne všechny vlastními členy. Z celkového počtu 210 zastupitelů se jich celkem 194 (92, 38) nehlásilo k žádné politické příslušnosti. Z toho 162 (83, 5 %) tvořili nezávislí a 32 nestraníci (16, 5 %). Pouhých 16 zastupitelů tvořili straničtí kandidáti (7, 14 %). Parlamentní strany byly v této kategorii zastoupeny celkem 48 zastupiteli (22, 86 %) (zdroj: vlastní zpracování).

Nesvačily (145)

V Nesvačilech kandidovalo pouze osmičlenné SNK, na jehož kandidátní listině však mimo sedmi nezávislých (87, 5 %) kandidoval také jeden komunista (12, 5 %). Členy zastupitelstva se pak stalo šest nezávislých (85, 71 %) a právě onen jeden komunista (14, 29 %). Tento jediný komunista, ač nekandidoval za KSČM, bude připočítán mezi straníky příslušné strany.

Koněprusy (217)

V Koněprusích kandidovala pouze parlamentní strana US – DEU (se sedmi kandidáty), která také obsadila všech sedm mandátů. Nicméně zastupitelstvo i kandidátní listina se skládají z šesti nestraníků (85, 71 %) a jednoho straníka (14, 29 %).

Bykoš (217)

V Bykoši kandidovala pouze dvě politická uskupení, a sice ČSSD a SNK – Za obec krásnější. Tato dvě sdružení také obsadila mandáty v zastupitelstvu: ČSSD získala pět mandátů a SNK – Za obec krásnější dva mandáty. Volby sice vyhrála

ČSSD, ale v zastupitelstvu za ni usedl pouze jeden kandidát s její politickou příslušností (20 %), neboť zbylé čtyři mandáty pro ČSSD obsadili nezávislí kandidáti (80 %). Za SNK – Za obec krásnější usedli v zastupitelstvu dva nezávislí. V zastupitelstvu tedy usedlo celkem šest nezávislých (85, 71 %) a jeden sociální demokrat (14, 29 %). V Bykoši kandidovalo celkem devět kandidátů, z čehož osm (88, 89 %) jich bylo nezávislých a jedním byl sociální demokrat (11, 11 %). Za ČSSD kandidovalo celkem šest nezávislých (85, 71 %) a jeden sociální demokrat. Za SNK – Za obec krásnější kandidovali dva nezávislí.

Hvozdec (257)

V Hvozdcu kandidovala KSČM a Republikáni Miroslava Sládka, přičemž všech sedm mandátů obsadila KSČM. Po volbách 2002 vzniklo zastupitelstvo složené ze čtyř komunistů (57, 14 %) a tří nestraníků (42, 86 %). Do zastupitelstva kandidovalo celkem osm kandidátů, z čehož čtyři tvořili komunisté (50 %), tři nestraníci (37, 5 %) a jedna republikánka (12, 5 %). Kandidátní listina KSČM má stejné složení straníků a nestraníků jako zastupitelstvo.

Železná (265)

V Železné kandidovaly pouze ODS (zisk pěti mandátů) a SNK (zisk dvou mandátů). Zastupitelstvo je tvořeno šesti nestraníky (85, 71 %) a jedním občanským demokratem (14, 29 %). ODS je zastoupena čtyřmi nestraníky (80 %) a jedním straníkem (20 %). Kandidovalo zde celkem 15 kandidátů, z čehož 14 bylo nezávislých (93, 33 %) a jeden občanský demokrat (6, 67 %). Na kandidátní listině ODS se tak vyskytl jeden občanský demokrat (14, 29 %) a šest nestraníků (85, 71 %).

Felbabka (266)

Felbabka je zajímavá faktem, že zde ve volbách 2002 postavila kandidátní listinu pouze KSČM, která zde pak logicky musela vyhrát i volby. Místní zastupitelstvo se však skládalo ze tří komunistů (42, 86) a čtyř nestraníků (57, 14 %), tedy nebylo celé obsazeno pouze členy KSČM.

Velký Chlumec (369)

Ve Velkém Chlumci kandidovala pouze dvě sdružení nezávislých, která následně obsadila zastupitelstvo svými nezávislými kandidáty. Zajímavé je, že na kandidátní listině jednoho z nich (SNK Chlumeckých občanů) kandidoval i jeden komunista (25 % podíl z kandidátní listiny), avšak do zastupitelstva se nedostal. Komunistický kandidát byl jedním z 11 kandidátů v této obci (9, 09 %).

Hředle (371)

V Hředli kandidovalo roku 2002 pouze sedm kandidátů za ODS, která následně také obsadila celé sedmičlenné zastupitelstvo. Nicméně je třeba dodat, že šest členů zastupitelstva tvoří nezávislí (85, 71 %) a pouze jeden je příslušný ODS (14, 29 %). ODS je tedy stále jedinou parlamentní stranou, která zde ve volbách kandidovala a také uspěla.

Olešná (403)

V Olešné kandidovalo pouze Sdružení KSČM, NK, jež následně obsadilo všech sedm zastupitelských mandátů. Zastupitelstvo se skládalo z jednoho komunisty (13, 29 %) a šesti nezávislých (85, 71 %). Kandidátní listina se skládala ze sedmi nezávislých (87, 5 %) a jednoho komunisty (12, 5 %).

Chodouň (617)

V Chodouni kandidovaly subjekty SNK obce Chodouň a ODS, které si následně rozdělily i mandáty v zastupitelstvu. SNK obce Chodouň získalo čtyři mandáty a ODS tři. Zastupitelstvo se skládalo z pěti nezávislých (71, 43 %) a dvou členů (28, 57 %) ODS. ODS byla v zastupitelstvu zastoupena dvěma straníky (66, 67 %) a jedním nestraníkem (33, 33 %). Ve volbách 2002 kandidovalo celkem 14 kandidátů, z čehož 12 (85, 71 %) jich bylo nezávislých a dva za ODS (14, 29 %). Za ODS pak kandidovalo pět nezávislých (71, 43 %) a dva straníci (28, 57 %). To znamená, že ODS ve volbách uspěla se svými vlastními členy.

Újezd (622)

V Újezdě kandidovaly všechny tehdejší parlamentní strany mimo ODS. ČSSD ovšem ve volbách neuspěla. Volby vyhrálo místní SNK Újezd se ziskem čtyř mandátů, Koalice KDU-ČSL, US-DEU získala dva mandáty a KSČM jeden mandát. Zastupitelstvo bylo složeno z pěti nezávislých (71, 43 %), jednoho komunisty (14, 29 %) a jednoho křesťanského demokrata (14, 29 %). Za KDU – ČSL usedl v zastupitelstvu jeden křesťanský demokrat (50 %) a jeden nestraníček a za KSČM jeden komunist. V Újezdě kandidovalo celkem 24 kandidátů, z čehož 13 (54, 17 %) tvořili nezávislí, sedm komunistů (29, 17 %), tři křesťanští demokraté (12, 5 %) a jeden sociální demokrat (12, 5 %). Újezd je výjimečný ve faktu, že podíl nezávislých kandidátů zde tvořil méně než polovinu celkového počtu kandidátů. Za ČSSD pak kandidovali tři sociální demokraté, za Koalici KDU-ČSL, US-DEU čtyři nestraníček (57, 14 %) a tři křesťanští demokraté (42, 86 %) a za KSČM sedm komunistů.

Podluhy (634)

V obci Podluhy kandidovaly pouze dva subjekty, a sice ČSSD (zisk čtyř mandátů) a KSČM (zisk tří mandátů). Nicméně všichni tito zastupitelé jsou bez politické příslušnosti. Celkem zde kandidovalo 15 kandidátů, z čehož 12 (80 %) jich bylo nezávislých a tři (20 %) byli komunisté. Za ČSSD kandidovalo osm nestraníček, za KSČM pak čtyři nestraníček (57, 14 %) a tři straníček (42, 86 %). KSČM tedy neuspěla se svými vlastními členy.

4. 1. 5 Shrnutí obcí o sedmičlenných zastupitelstvech

Z parlamentních stran si v této skupině nejlépe vedla KSČM, za kterou kandidovalo celkem 31 kandidátů (10, 23 % z celkového počtu kandidátů) v sedmi obcích, přičemž 20 kandidátů (63, 33 %) tvořili straníček a 11 nestraníček (36, 67 %). KSČM byla také z parlamentních stran nejúspěšnější co do počtu členů v zastupitelstvech, neboť získala celkem 20 zastupitelských postů, a to pro 10 straníček (50 %) a pro 10 nestraníček (50 %). Kromě toho byla KSČM zastoupena v zastupitelstvech celkem šesti obcí, a sice obcí Nesvačily, Hvozdec, Felbabka, Olešná, Újezd a Podluhy. Ve třech obcích

(Nesvačily, Velký Chlumeč a Olešná) kandidovali členové KSČM na kandidátních listinách sdružení nezávislých kandidátů (zdroj: vlastní zpracování).

Druhou nejúspěšnější stranou této skupinové kategorie byla ČSSD, která kandidovala ve třech obcích této skupiny a do voleb nasadila celkem 18 kandidátů (5, 94 % z celkového počtu kandidátů v této skupině), nicméně pouze čtyři kandidáti (22, 22 %) byli jejími vlastními členy a 14 jich bylo nestraníků (77, 78 %). V obcích Bykoš a Podluhy získala ČSSD celkem devět zastupitelských postů (4, 29 % z celkového počtu zastupitelů), přičemž ale jeden byl straník (11, 11 %) a zbylých osm kandidátů (88, 89 %) bylo nestranických (zdroj: vlastní zpracování).

ODS ustavila kandidátní listiny a také získala zastupitelské mandáty pouze ve třech obcích (Železná, Chodouň a Hředle). Za ODS kandidovalo celkem 21 kandidátů (6, 93 % z celkového počtu kandidátů), a to 17 nestraníků (80, 95 %) a čtyři straníci (19, 05 %). Ve výše zmíněných obcích získala ODS celkem 15 mandátů, a sice čtyři pro straníky (26, 67 %) a 11 pro nestraníky (73, 33 %) (zdroj: vlastní zpracování).

US - DEU byla jedinou stranou, která kandidovala v obci Koněprusy, avšak zároveň tato obec byla v dané kategorii jedinou obcí, kde US-DEU postavila kandidátní listinu, a to ještě listinu o šesti nestranických kandidátech a jednom straníkovi (2, 31 % z celkového počtu kandidátů) (zdroj: vlastní zpracování).

Nejméně úspěšnou parlamentní stranou se v této kategorii stala KDU – ČSL, která v koalici s US – DEU postavila sedmičlennou kandidátní listinu (2, 31 % z celkového počtu kandidátů) pouze v obci Újezd, a to o třech křesťanských demokratech (42, 86) a čtyřech nestranících (57, 14 %). KDU – ČSL se podařilo získat pouze jeden mandát pro svého člena (zdroj: vlastní zpracování).

4. 1. 6 Obce o devíti a 11členných zastupitelstvech (25 obcí)

V této kapitole i v následných výpočtech byla spojena devíti a 11členná zastupitelstva, neboť obce s 11člennými zastupitelstvy se v okrese Beroun nacházejí pouze dvě. Vzhledem k tomu, že mezi počty devět a 11 není zas tak markantní rozdíl, je zbytečné vymezovat pro tyto dvě obce vlastní kategorii.

V kategorii obcí o 9 a 11členných zastupitelstvech se nachází 25 obcí, přičemž v osmi z nich (jedná se téměř o 1/3) kandidovaly pouze nezávislé subjekty. V pěti obcích kandidovalo vždy pouze jedno sdružení nezávislých. Jedná se o obce Libomyšl (522), Osek (770), Skuhrov (440), Svatá (438) a Záluží (477). V Podbrdech (201) kandidovalo samostatně 13 nezávislých kandidátů, z čehož devět z nich obsadilo zastupitelstvo. Obdobně tomu bylo i v obci Všeradice (449), akorát zde kandidovalo 14 samostatných nezávislých kandidátů. V Srbsku (493) pak kandidovaly čtyři nezávislé subjekty, z nichž tři si rozdělily mandáty v zastupitelstvu (zdroj: vlastní zpracování).

V této velikostní kategorii kandidovalo celkem 475 kandidátů a obsazovalo se 229 zastupitelů. Na jednoho zastupitele tak v průměru připadalo 2, 08 kandidáta. To znamená, že o zastupitelské mandáty byl v těchto obcích větší zájem než v předchozích kategoriích. Také v této kategorii výrazně převažovali nezávislí kandidáti, jichž bylo celkem 385 (81, 05 % z celkového počtu kandidátů). Z toho 301 kandidátů tvořili kandidáti nezávislí či kandidáti samostatní (78, 18 %) a 84 (21, 82 %) tvořili nestraníci. V této kategorii se tak vyskytovalo pouze 73 straníků (15, 37 %). Celkem 17 kandidátů (3, 55 %) pocházelo z neparlamentních stran. Nezávislí kandidáti tedy převládali i v zastupitelstvech, neboť představovali celkem 204 zastupitelů (89, 08 %), z čehož byli 168 nezávislí (82, 35 %) a 36 nestraníci (17, 65 %). Straníků bylo v zastupitelstvech pouhých 20 (8, 73 % z celkového počtu zastupitelů). V zastupitelstvech usedlo také pět straníků neparlamentních stran (2, 183 %). Za parlamentní strany kandidovalo 157 kandidátů (33, 05 % z celkového počtu kandidátů) a v zastupitelstvu za ně usedlo celkem 56 zastupitelů (24, 45 %). Parlamentní strany postavily kandidáty v 17 obcích a zastupitelské mandáty získaly v 15 obcích (zdroj: vlastní zpracování).

Bzová (443)

V obci Bzová kandidovala v roce 2002 dvě uskupení a dva samostatně kandidující nezávislí kandidáti. Volby vyhráli a všech devět mandátů obsadili Sdružení SDS, NK. Zastupitelstvo se pak skládalo z šesti nestraníků (66, 67 %) a tří členů SDS (33, 33 %). Naopak žádné mandáty nezískali ČSNS a dva nezávislí kandidáti. V Bzové kandidovalo celkem 12 kandidátů, z čehož osm (66, 67 %) jich bylo nezávislých. Tři kandidáti pocházeli z SDS (25 %) a ČSNS měla jednoho svého vlastního člena (8, 33 %).

Na kandidátní listině SDS, NK figurovali tři straníci a tři nestraníci. Žádná parlamentní strana zde neuspěla.

Suchomasty (453)

V Suchomastech kandidovalo celkem sedm subjektů, které všechny obdržely mandát. Hned čtyři subjekty (KSČM, ČSNS, SŽJ, ČSSD) byly zároveň politickými stranami. Volby vyhrála volby KSČM, která stejně jako ČSNS (ač ČSNS získala o 7 % méně hlasů) získala dva mandáty. ČSSD obdržela pouze jeden mandát. Zbylé čtyři mandáty si mezi sebou rozdělila čtyři sdružení nezávislých. Zastupitelstvo se skládalo z šesti nezávislých (66, 67 %), dvou komunistů (22, 22 %) a jednoho národního socialisty (11, 11 %). ČSNS je reprezentována jedním straníkem a jedním nestraníkem, KSČM dvěma straníky a ČSSD jedním nestraníkem.

Ve volbách kandidovalo celkem 62 kandidátů, z čehož 47 (75, 81 %) jich tvořili nezávislí a nestraníci, devět komunistů (14, 52 %), čtyři sociální demokraté (6, 45 %) a dva národní socialisté (3, 23 %). Za ČSNS kandidovalo sedm nestraníků (77, 78 %) a dva straníci (22, 22 %), za ČSSD pět nestraníků (56, 56 %) a čtyři straníci (44, 44 %) a za KSČM devět straníků. To znamená, že KSČM měla v roce 2002 v Suchomastech absolutně nejvyšší zastoupení vlastních členů na kandidátní listině.

Otročiněves (507)

V Otročiněvsi kandidoval jeden politický subjekt, a sice SNK – Naše obec, který byl v zastupitelstvu reprezentován sedmi nezávislými (77, 78 %) a dvěma komunisty (22, 22 %). Ve stejném složení byla i kandidátní listina.

Neumětely (559)

V Neumětelích kandidovaly celkem čtyři subjekty. Jednalo se o parlamentní strany ODS (zisk čtyř mandátů), ČSSD (zisk tří mandátů) a KSČM (zisk dvou mandátů). Paradoxně neuspělo právě místní sdružení nezávislých kandidátů.

V devítičlenném zastupitelstvu pak usedlo sedm nezávislých (77, 78 %), jeden sociální demokrat (11, 11 %) a jeden komunist (11, 11 %). To znamená, že ačkoliv ve volbách

do zastupitelstva uspěly tři parlamentní strany, v zastupitelstvu de facto usedli nezávislí. Za ČSSD usedli v zastupitelstvu dva nestraníci (66, 67 %) a jeden straník (33, 33 %), za KSČM jeden straník (50 %) a jeden nestraníci (50 %) a za ODS čtyři nestraníci (100 %). Kandidovalo celkem 27 kandidátů, z čehož 14 jich bylo nezávislých (51, 85 %). Za ČSSD kandidovalo pět straníků (71, 43 %) a dva nestraníci (28, 57 %), za KSČM osm straníků (88, 89 %) a jeden nestraníci (11, 11 %) a za ODS devět nestraníků.

Kublov (626)

V Kublově kandidovaly pouze dva subjekty, a sice SNK za Kublov krásnější (zisk šesti mandátů) a KSČM (zisk tří mandátů). Místní zastupitelstvo se tak skládalo ze sedmi nestraníků (77, 78 %) a dvou komunistů (22, 22 %). KSČM je tak zastoupena dvěma komunisty (66, 67 %) a jedním nestraníkem (33, 33 %). V Kublově kandidovalo celkem 18 kandidátů, z čehož 13 (72, 22 %) jich bylo nezávislých a pět pocházelo z KSČM (27, 78 %). Kandidátní listina KSČM se pak skládala z pěti komunistů (55, 56 %) a čtyř nestraníků (44, 44 %).

Vysoký Újezd (656)

Ve Vysokém Újezdě kandidovaly celkem čtyři subjekty, přičemž volby vyhrála ČSNS (zisk šesti mandátů) a místní SNK (zisk tří mandátů). KSČM a jeden nezávislý kandidát neuspěli. Zastupitelstvo se skládalo z osmi nezávislých (88, 89 %) a z jednoho národního socialisty (11, 11 %), přičemž ČSNS byla zastoupena pěti nestraníky (83, 33 %) a jedním straníkem (16, 67 %). Ve volbách kandidovalo celkem 20 kandidátů, z čehož 18 (90 % tvořili nezávislí), jeden národní socialista (5 %) a jeden komunist (5 %). Za ČSNS kandidovalo osm nestraníků (88, 89 %) a jeden straník (11, 11 %) a za KSČM pouze jeden komunist.

Drozdov (725)

V Drozdově kandidovaly pouze dvě politické strany, a to parlamentní strany ČSSD a KSČM. ČSSD jako vítěz voleb získala pět mandátů a KSČM čtyři. Zastupitelstvo se skládalo z pěti nestraníků (55, 56 %), dvou sociálních demokratů (22, 22 %)

a dvou komunistů (22, 22 %). Za ČSSD usedli do zastupitelstva dva sociální demokraté (40 %) a tři bezpartijní (60 %). KSČM byla zastoupena dvěma komunisty (50 %) a dvěma nestraníky (50 %).

O zastupitelské posty se v Drozdově ucházelo celkem 18 kandidátů, z čehož 12 (66, 67 %) se nehlásilo k žádné stranické příslušnosti. Čtyři kandidáti se hlásili ke komunistům (22, 22 %) a dva k sociálním demokratům (11, 11 %). Kandidátní listina ČSSD se skládala ze sedmi nezávislých (77, 78 %) a dvou sociálních demokratů (22, 22 %). Kandidátní listina KSČM se pak skládala ze čtyř straníků (44, 44 %) a pěti nestraníků (55, 56 %).

Zadní Třebaň (760)

V Zadní Třebani kandidovala dvě sdružení nezávislých a ODS, přičemž ODS jako jediný subjekt neuspěla. Zastupitelstvo o devíti členech tak obsadili nezávislí kandidáti. Ve volbách kandidovalo celkem 15 kandidátů, z čehož 14 bylo nezávislých (93, 33 %) a jeden občanský demokrat (6, 67 %), který tedy na kandidátní listině ODS figuroval jako jediný straník.

Mořina (779)

V Mořině kandidovali pouze SNK nezávislí (zisk šesti mandátů) a ČSSD (zisk tří mandátů). V zastupitelstvu však usedli pouze nestraníci. V obci Mořina kandidovalo celkem 18 kandidátů, z čehož 16 (88, 89 %) jich bylo nezávislých a nestranických a dva (11, 11 %) sociální demokraté. Za ČSSD pak kandidovalo sedm nestraníků (77, 78 %) a dva straníci (22, 22 %).

Karlštejn (801)

V obci Karlštejn kandidovalo celkem osm subjektů různé povahy. Karlštejn je zajímavý faktem, že zde v roce 2002 kandidovalo a následně také uspělo šest samostatně kandidujících nezávislých kandidátů. Tři zastupitelské mandáty získala také pro své straníky ODS. To znamená, že zastupitelstvo se skládá z šesti nezávislých (66, 67 %) a tří straníků (33, 33 %). V obci Karlštejn kandidovalo celkem 11 kandidátů, z čehož šest jich bylo nezávislých (54, 55 %), čtyři za ODS (36, 36 %) a jeden národní socialista (9, 09 %), který neuspěl.

Tetín (838)

V Tetíně kandidovalo celkem 11 subjektů, z čehož tři tvořily parlamentní strany a osm samostatných nezávislých kandidátů. Volby vyhrála KSČM, kterou v pořadí následovaly ČSSD a ODS. Za KSČM kandidovali tři nestraníci, za ČSSD jeden nestraníček a za ODS tři nestraníci. Zastupitelstvo se nicméně skládalo z devíti nezávislých kandidátů a nestraníků, kdy dva zastupitelé reprezentovali KSČM, jeden ČSSD a jeden ODS. Ostatní zastupitelé byli samostatnými kandidáty. V Tetíně kandidovalo celkem 15 kandidátů, přičemž žádný se nepřihlásil k politické příslušnosti.

Chrutenice (844)

V Chrutenicích, které jsou 11mandátovým obvodem, kandidovaly pouze tři subjekty, přičemž o mandáty se podělila dvě nezávislá sdružení. Jediná kandidující parlamentní strana ČSSD nezískala žádný mandát. V Chrutenici se o mandáty ucházelo celkem 26 kandidátů, přičemž 25 jich bylo nezávislých (96, 15 %). Jediný straník (3, 85 %) pak kandidoval pouze za ČSSD. To znamená, že na kandidátní listině ČSSD převažovali nestraníci, neboť jeden kandidát byl sociální demokrat (25 %) a tři byli nezávislí (75 %). ČSSD se tak podařilo sestavit pouze čtyřčlennou kandidátní listinu.

Broumy (860)

V obci Broumy kandidovala v roce 2002 dvě uskupení, a sice SNK – Občanský blok Broumy (dále jen Občanský blok) a KSČM, přičemž tato politická strana se tak stala jedinou parlamentní stranou, která zde postavila kandidátní listinu. Občanský blok získal šest mandátů a KSČM tři mandáty. Za KSČM usedli v zastupitelstvu dva její vlastní členové (66, 67 %) a jeden nezávislý (33, 33 %). Občanský blok obsadil šest mandátů nezávislými. V Broumách kandidovalo celkem 18 kandidátů, z čehož 13 se jich nehlásilo k žádné politické příslušnosti (72, 22 %) a pět (27, 78 %) se označilo za příslušníky KSČM. Za Občanský blok kandidovalo celkem devět kandidátů (100 %) bez politické příslušnosti. Za KSČM kandidovali čtyři nestraníci (44, 44 %) a pět straníků (55, 56 %).

Liteň (1 090)

V Litni kandidovalo celkem pět subjektů, z čehož jedním byla samostatná nezávislá kandidátka. Volby vyhrála ČSSD a obsadila čtyři mandáty v zastupitelstvu, následovalo ji SNK se třemi mandáty a ODS se dvěma mandáty. Nezávislá kandidátka a KDU – ČSL nedosáhly na žádný mandát. V zastupitelstvu však, přes volební zisky ČSSD a ODS, nezasedl ani jeden straník, neboť ani žádný straník nekandidoval. Za ČSSD kandidovalo devět nestraníků, za ODS pět nestraníků a za KDU – ČSL dva nestraníci. Celkem kandidovalo 22 kandidátů.

Lochovice (1 153)

V Lochovicích vyhrálo volby Sdružení nezávislých, které obsadilo devět mandátů a do zastupitelstva ještě usedli zástupci ČSSD (dva mandáty). Ani jeden zastupitel se nepřihlásil ke stranické příslušnosti. Ve volbách 2002 kandidovalo celkem 18 kandidátů, z čehož 16 (88, 89 %) jich bylo nezávislých a dva sociální demokraté (11, 11 %). Za ČSSD pak kandidovalo pět nezávislých (71, 43 %) a dva sociální demokraté (28, 57 %). ČSSD zde sice dokázala postavit kandidátní listinu, avšak počet kandidátů nedosahoval ani počtu zastupitelů.

Zaječov (1 417)

V Zaječově kandidovaly a následně uspěly čtyři subjekty: KSČM, ODS a dvě sdružení nezávislých. Volby na celé čáře vyhrála KSČM se ziskem šesti mandátů. ODS a obě nezávislá sdružení získaly každý po jednom mandátu. Zastupitelstvo Zaječova se skládalo ze sedmi nezávislých (77, 78 %), jednoho komunisty (11, 11 %) a jednoho občanského demokrata (11, 11 %). KSČM je zastoupena jedním komunistou (16, 67 %) a pěti nestraníky (83, 33 %). Za ODS v zastupitelstvu usedl pouze jeden občanský demokrat. Ve volbách kandidovalo celkem 36 kandidátů, z čehož 28 (77, 78 %) jich bylo nezávislých, pět občanských demokratů (13, 89 %) a tři komunisté (8, 33 %). Za KSČM kandidovalo šest nestraníků (66, 67 %) a tři straníci (33, 33 %) a za ODS pět straníků (55, 56 %) a čtyři nestraníci (44, 44 %).

Hostomice (1 691)

V Hostomicích kandidovalo celkem pět politických subjektů, z nichž neuspěla pouze jedna samostatně kandidující nezávislá kandidátka. Nejvíce hlasů získaly dva nezávislé subjekty, z nichž každý získal po třech mandátech v zastupitelstvu. KSČM získala dva mandáty a SNK I. jeden mandát. Hostomické zastupitelstvo vzniklé v roce 2002 se skládalo z osmi nezávislých (88, 89 %) a jednoho komunisty (11, 11 %). KSČM byla tedy zastoupena jedním komunistou (50 %) a jedním nestraníkem (50 %). Mezi kandidáty taktéž převažují nezávislí, neboť z celkového počtu 37 kandidátů jich bylo 29 nezávislých (78, 38 %). Ze všech uskupení pouze KSČM nasadila do voleb osm vlastních straníků (88, 89 %) a jednoho nezávislého (11, 11 %).

4. 1. 7 Shrnutí obcí o 9 a 11 mandátových zastupitelstvech

V této velikostní kategorii kandidovaly všechny parlamentní strany mimo US – DEU a také si vedly lépe než v kategorii předešlé. Nejúspěšnější parlamentní stranou se opět stala KSČM, která postavila kandidátní listiny celkem v 10 obcích této kategorie. V obci Otročiněves sice nepostavila samostatnou kandidátní listinu, ale dva komunisté kandidovali za nezávislé sdružení. Za KSČM kandidovalo celkem 68 kandidátů, z čehož 45 tvořili straníci (66, 18 %) a 23 nestraníci (33, 82 %). Zastupitelské posty dokázala KSČM získat ve všech obcích s výjimkou obce Vysoký Újezd. Zajímavé je, že z 26 získaných zastupitelských postů jich 13 obsadili straníci a 13 nestraníci, tedy to bylo půl na půl (zdroj: vlastní zpracování).

Za ČSSD kandidovalo celkem 55 kandidátů, přičemž pouhých 16 (29 %) tvořili straníci a 39 nestraníci (71 %). ČSSD postavila vlastní kandidátní listiny celkem v osmi obcích. ČSSD získala celkem 19 zastupitelských postů, z čehož pouze tři byli straníci (15, 79 %) a 16 nestraníci (84, 21 %) (zdroj: vlastní zpracování).

ODS postavila kandidátní listinu celkem v šesti obcích. Za ODS kandidovalo celkem 31 kandidátů, z čehož 21 tvořili nestraníci (67, 74 %) a 10 straníci (32, 26 %). V zastupitelstvech pak usedlo celkem 11 kandidátů, a to ve všech výše zmíněných obcích mimo Zadní Třebaň. Z toho sedm bylo nestraníků (63, 64 %) a čtyři straníci (36, 36 %) (zdroj: vlastní zpracování).

Nejhoršího výsledku pak dosáhla KDU – ČSL, která postavila kandidátní listinu pouze v Litni, a to ještě o pouhých dvou nestranických kandidátech. KDU – ČSL pak nezískala žádné zastupitelské posty. Tím pádem lze tvrdit, že KDU – ČSL v této velikostní kategorii nebyla zastoupena v zastupitelstvech a v podstatě zde již neexistovala. Ještě o něco hůře uspěla US – DEU, která v této kategorii obcí nepostavila jedinou kandidátní listinu (zdroj: vlastní zpracování).

4. 1. 8 Obce o 15členných zastupitelstvech (15 obcí)

V této kategorii se poprvé neobjevila žádná obec, v níž by nebyla zastoupena alespoň jedna parlamentní strana. Nicméně i zde převažovali nezávislí, a to jak v zastupitelstvech, tak na kandidátních listinách. Z celkového počtu 627 kandidátů, tvořili nezávislí 466 (74, 32 %), přičemž 279 jich bylo nezávislých (59, 87 %) a 187 nestraníků (40, 13 %). Straníků kandidovalo celkem 153 (24, 4 %). Osm kandidátů pak pocházelo z neparlamentních stran (1, 27 %). Za parlamentní strany tak kandidovalo celkem 340 kandidátů (54, 23 %) (zdroj: vlastní zpracování).

V zastupitelstvech pak také převládali nestraníci. Z 225 zastupitelů jich nezávislí tvořili 172 (76, 44 %), přičemž nestraníků bylo 60 (34, 88 %) a nezávislých 112 (65, 12 %). Straníků bylo 51 (22, 67 %). Za parlamentní strany tak v zastupitelstvech usedlo celkem 111 kandidátů (49, 33 %). Kromě toho se zde ještě objevili dva zastupitelé z neparlamentních politických stran (0, 89 % z celkového počtu zastupitelů). Průměrný počet uchazečů o jeden zastupitelský mandát činil 2, 79, takže zde opět došlo k navýšení (zdroj: vlastní zpracování).

Nový Jáchymov (677)

V Novém Jáchymově kandidovaly pouze dva subjekty, a sice KSČM a SNK, přičemž KSČM získala čtyři mandáty. Zastupitelstvo se skládalo z 12 nezávislých (80 %) a ze tří komunistů (20 %), přičemž KSČM byla zastoupena dvěma straníky (50 %) a dvěma nestraníky (50 %) a SNK jedním komunistou (9, 09 %) a 10 (90, 91 %) nezávislými. Ve volbách kandidovalo celkem 30 kandidátů, z čehož 23 jich bylo nezávislých (76, 67 %) a sedm komunistů (23, 33 %). Za KSČM kandidovalo devět nestraníků (60 %) a šest komunistů (40 %). Za SNK obce Jáchymov pak kandidovalo

14 nezávislých (93, 33 %) a jeden komunistu (6, 67 %). Zde lze nalézt velmi zajímavý jev, a sice komunistu, který, ač jeho vlastní strana kandidátní listinu v obci postavila, kandiduje za sdružení nezávislých.

Praskolesy (874)

V Praskolesích kandidovaly Sdružení ČSSD, NK, které obdrželo celkem 10 mandátů, a ODS, která získala pět mandátů. Zastupitelstvo se skládá ze 14 nezávislých (93, 33 %) a jednoho sociálního demokrata (6, 67 %). Sdružení ČSSD, NK je zastoupeno devíti nestraníky (90 %) a jedním sociálním demokratem (10 %), zatímco ODS je zastoupena pěti nestraníky. V Praskolesích kandidovalo celkem 29 kandidátů, z čehož 27 (93, 10 %) jich bylo nezávislých, jeden byl sociální demokrat (3, 45 %) a jeden byl občanský demokrat (3, 45 %). Za ODS pak kandidovalo 14 nestraníků (93, 33 %) a jeden straník (6, 67 %). Na kandidátní listině ČSSD, NK kandidovalo 13 nezávislých (92, 86 %) a jeden sociální demokrat (7, 14 %). Vzhledem k tomu, že u ČSSD se jedná o společnou, ne samostatnou kandidátní listinu, budou kandidáti bez politické příslušnosti nacházející se na této listině započítáni mezi nezávislé.

Tlustice (957)

V Tlusticích kandidovalo celkem 11 subjektů, z čehož jedním byla KSČM a zbylých 10 představovali nezávislí kandidáti. KSČM volby vyhrála. V zastupitelstvu usedlo devět nezávislých (60 %) a šest komunistů (40 %). KSČM pak byla v zastupitelstvu reprezentována šesti komunisty (60 %) a čtyřmi nestraníky (40 %). Ve volbách kandidovalo celkem 21 kandidátů, z čehož 14 (66, 67 %) představovali nezávislí a sedm komunisté (33, 33 %). Za KSČM pak kandidovalo sedm komunistů (63, 64 %) a čtyři nestraníci (36, 36 %).

Vráž (1 033)

Ve Vráži kandidovaly pouze místní SNK (zisk 11 mandátů) a ČSSD (zisk čtyř mandátů). Zastupitelstvo obce bylo nicméně složeno ze 14 nezávislých (93, 33 %) a jednoho sociálního demokrata (6, 67 %). ČSSD tak byla zastoupena třemi nestraníky (75 %) a jedním straníkem (25 %). Ve volbách kandidovalo celkem 30 kandidátů, z čehož 22 jich bylo nezávislých (73, 33 %) a osm sociálních demokratů (26, 67 %). Za ČSSD kandidovalo osm straníků (53, 33 %) a sedm nestraníků (46, 67 %).

Tmaň (1 080)

V Tmani kandidovala dvě sdružení nezávislých, která si následně rozdělila zastupitelské mandáty. Zajímavé je, že na kandidátní listině jednoho z nich (SNK – Šance pro Tmaň) kandidoval také jeden občanský demokrat (6, 67 %), avšak mandát v 15členném zastupitelstvu se mu získat nepodařilo. Kandidátní listiny byly celkem složeny z jednoho člena ODS (3, 33 %) a 29 nezávislých (96, 67 %).

Cerhovice (1 095)

V Cerhovicích kandidovaly v roce 2002 čtyři subjekty, přičemž všechny dosáhly na mandáty v zastupitelstvu. Volby vyhrálo SNK Cerhovice, které obsadilo osm mandátů, tedy více než polovinu celého zastupitelstva. Pět zastupitelských postů připadlo ODS. ČSSD a Koalice KDU – ČSL, US – DEU pak získaly každá pouze po jednom mandátu. V zastupitelstvu usedlo celkem 13 nezávislých (86, 67 %) a dva straníci (13, 33 %). Za ODS usedli v zastupitelstvu dva straníci (40 %) a tři nestraníci (60 %). ČSSD a KDU – ČSL, US – DEU získaly každá po jednom mandátu, a to pro nezávislé kandidáty.

Kandidátní listiny obsahovaly jména celkem 50 kandidátů, přičemž 41 (82 %) z nich se nehlásilo k žádné politické příslušnosti. Dále kandidovalo šest občanských demokratů (12 %) a tři sociální demokraté (6 %). Za ODS kandidovalo devět nezávislých (60 %) a šest příslušníků ODS (40 %). Za ČSSD kandidovali tři sociální demokraté (60 %) a dva

nezávislí (40 %). Na kandidátní listině KDU – ČSL, US – DEU se neobjevil jediný stranický kandidát, stejně na listině SNK Cerhovice.

Hudlice (1 224)

V Hudlicích kandidovala celkem tři politická sdružení, která také následně obsadila zastupitelstvo. Volby vyhrálo SNK Za Hudlice krásnější, které získalo sedm mandátů. Následovaly jej KSČM a SNK Příležitost pro změnu, které se rovným dílem podělily o zbylých osm mandátů. Zastupitelstvo Hudlice je obsazené 11 nezávislími (73, 33 %) a čtyřmi komunisty (26, 67 %). Do zastupitelstva kandidovalo celkem 45 kandidátů, z čehož 30 jich tvořili nezávislí (66, 67 %) a 15 komunistů (33, 33 %). KSČM byla tedy nejen jedinou parlamentní stranou, která zde dokázala postavit kandidátní listinu, ale také jedinou stranou, která nabídla vlastní členy jako kandidáty.

Hýskov (1 617)

V Hýskově kandidovaly tři politické subjekty, které si následně rozdělily také 15 mandátů v zastupitelstvu. Zastupitelstvo obce Hýskov se skládalo ze 14 nezávislých (93, 33 %) a jednoho komunisty (6, 67 %). ODS byla zastoupena jedním nestraníkem. Zde lze také najít jeden výjimečný fakt, a sice to, že komunista kandidoval na kandidátní listině sdružení nezávislých, v tomto případě SNK I. V Hýskově kandidovalo celkem 27 kandidátů, z čehož drtivou většinu 26 (96, 3 %) tvořili nezávislí a pouze jeden kandidát (3, 7 %) byl komunista. ODS sice v Hýskově kandidátní listinu postavila, avšak ani jeden z jejích pěti kandidátů nebyl členem strany.

Loděnice (1 700)

Po loděnických komunálních volbách obsadila všech 15 mandátů jediná kandidující strana ODS. Nicméně za ODS kandidovalo 13 nestraníků (86, 67 %) a pouze dva straníci (13, 33 %). ODS byla jedinou parlamentní stranou, která zde dokázala postavit kandidátní listinu.

Chyňava (1 732)

V Chyňavě kandidovaly a následně i uspěly ve volbách SNK Chyňava a ODS. SNK Chyňava získalo sedm mandátů a ODS osm. Chyňavské zastupitelstvo se skládalo z 13 nezávislých (86, 67 %) a dvou členů ODS (13, 33 %). Což znamená, že ODS v něm byla zastoupena šesti (75 %) nestraníky a pouze dvěma straníky (25 %). V Chyňavě kandidovalo celkem 30 kandidátů, z čehož 24 tvořili nezávislí (80 %) a šest kandidátů se přihlásilo ke stranické příslušnosti ODS (20 %). Za ODS pak kandidovalo devět nestraníků (60 %) a šest straníků (40 %).

Nižbor (1 871)

V Nižboru kandidovaly čtyři subjekty, a sice ODS, Sdružení KSČM, NK a dvě sdružení nezávislých. ODS získala pět mandátů, Sdružení KSČM, NK dva mandáty ostatní subjekty si rozdělily zbylých osm mandátů. V zastupitelstvu pak usedlo 11 nezávislých (73, 33 %), dva občanští demokraté (13, 33 %) a dva komunisté (13, 33 %). ODS byla pak zastoupena třemi nezávislými (60 %) a dvěma straníky (40 %) a KSČM dvěma straníky. V Nižboru kandidovalo celkem 71 kandidátů, z čehož 58 (81, 69 %) byli nezávislí. Za ODS kandidovalo pět straníků (66, 67 %) a 10 nestraníků (33, 33 %). Za KSČM, NK pak osm straníků (57, 14 %) a šest nestraníků (42, 86 %).

Žebrák (2 139)

V Žebráku kandidovaly pouze ODS (zisk devíti mandátů) a Sdružení KSČM, NK (zisk šesti mandátů). Zastupitelstvo Zdic bylo tvořeno 11 nezávislými (73, 33 %), dvěma komunisty (13, 33 %) a dvěma občanskými demokraty 13, 33 %. ODS byla zastoupena sedmi nestraníky (77, 78 %) a dvěma straníky (22, 22 %). Sdružení KSČM, NK bylo zastoupeno čtyřmi nestraníky (66, 67 %) a dvěma komunisty (33, 33 %). V obci Žebrák kandidovalo celkem 30 kandidátů, z čehož 23 (76, 67 %) tvořili nezávislí, pět komunisté (16, 67 %) a dva občanští demokraté (6, 67 %). Za ODS kandidovalo 13 nestraníků (86, 67 %) a dva občanští demokraté (13, 33 %). Za Sdružení KSČM, NK kandidovalo 10 nestraníků (66, 67 %) a pět straníků (33, 33 %).

Komárov (2 460)

V Komárově kandidovaly čtyři subjekty, a to všechny tehdejší parlamentní strany kromě US - DEU. Na zastupitelský mandát nedosáhla pouze ČSSD, která obdržela pouze 5, 26 % hlasů (ostatní strany přesáhly 20 % hlasů). Sdružení KDU – ČSL, NK obsadilo šest mandátů, ODS pět a KSČM čtyři. Zastupitelstvo se skládalo ze sedmi nezávislých (46, 67 %), čtyř komunistů (26, 67 %), tří občanských demokratů (20 %) a jednoho křesťanského demokrata (6, 67 %). Nejvyšší podíl vlastních zastupitelů měla KSČM, tedy čtyři straníky. ODS byla zastoupena třemi straníky (60 %) a dvěma nestraníky (40 %). KDU – ČSL, NK bylo zastoupeno pěti nestraníky (83, 33 %) a jedním straníkem (16, 67 %).

V Komárově kandidovalo celkem 54 kandidátů, z čehož 31 jich bylo bez politické příslušnosti (57, 41 %), 12 komunistů (22, 22 %), pět občanských demokratů (9, 26 %), čtyři sociální demokraté (7, 41 %) a dva křesťanští demokraté (3, 76 %). Nejvíce straníků kandidovalo na kandidátní listině KSČM, a sice 12 komunistů (80 %) a tři nezávislí (20 %). ČSSD sestavila kandidátní listinu ze čtyř straníků (44, 44 %) a pěti nezávislých (55, 56 %). Za ODS kandidovalo pět straníků (33, 33 %) a 10 nezávislých (66, 67 %). Za Sdružení KDU – ČSL, NK kandidovali pouze dva křesťanští demokraté (13, 33 %) a 13 nestraníků (86, 67 %). Nezávislí kandidáti kandidující za Sdružení KDU – ČSL, NK budou započítány mezi nezávislé, neboť se nejedná o samostatnou kandidátní listinu KDU – ČSL, NK.

Zdice (4 057)

Ve Zdicích kandidovaly všechny tehdejší parlamentní strany, SNK a také SZ. Volby vyhrála ODS (zisk pěti mandátů), následovaly ČSSD a SNK Zdice se ziskem tří mandátů pro každé, KSČM získala dva mandáty a Koalice KDU-ČSL, US-DEU a SZ každá po jednom mandátu. Zastupitelstvo se skládalo z 15 členů, přičemž pouhých šest bylo nezávislých (40 %), to znamená méně než polovina. Tři straníky měla ODS (20 %), dva ČSSD (13, 33 %), dva KSČM (13, 33 %), jednoho ČSNS (6, 67 %) a jednoho SZ (6, 67 %). ODS byla pak zastoupena třemi straníky (60 %) a dvěma nestraníky (40 %), ČSSD dvěma straníky (66, 67 %) a jedním nestraníkem (33, 33 %), KSČM dvěma komunisty, Koalice KDU-ČSL, US-DEU jedním nestraníkem a SZ jedním straníkem.

Zajímavé je, že za SNK kandidoval vedle dvou nezávislých také jeden národní socialista (33, 33 %). Ve Zdicích kandidovalo celkem 90 kandidátů, z čehož jich 49 (54, 44 %) tvořili nezávislí. Za KSČM kandidovalo 14 straníků (15, 56 %), za ODS osm straníků (8, 89 %), za SZ sedm (7, 78 %), za ČSSD sedm (7, 78 %), za KDU - ČSL dva (2, 22 %), za US – DEU dva (2, 22 %) a za ČSNS jeden (1, 11 %). Za ODS kandidovalo osm straníků (53, 33 %) a sedm nestraníků (46, 67 %), za ČSSD osm nestraníků (53, 33 %) a sedm straníků (46, 67 %), za SNK Zdice 14 nestraníků (93, 33 %) a jeden národní socialista (6, 67 %), za KSČM 14 straníků (93, 33 %) a jeden nestraníček (6, 67 %), za SZ osm nestraníků (53, 33 %) a sedm straníků (46, 67 %) a za Koalici KDU-ČSL, US-DEU 11 nestraníků (73, 33 %), dva křesťanští demokraté (13, 33 %) a dva unionisté (13, 33 %).

Králův Dvůr (6 998)

V Králově Dvoře získalo posty v zastupitelstvu všech pět kandidujících subjektů (čtyři parlamentní strany a místní sdružení nezávislých). Volby vyhrála ČSSD, která obsadila pět mandátů z 15. Subjekty ODS, SNK O. sdružení Králova Dvora a KSČM získaly každý po třech mandátech. Pouhý jeden mandát získala Koalice KDU – ČSL, US – DEU. Z 15 členů zastupitelstva jich celkem devět (60 %) tvořili nezávislí, dále byli zastoupeni tři komunisté (20 %), dva sociální demokraté (13, 33 %) a jeden člen US – DEU (6, 67 %). Vítězná ČSSD byla zastoupena dvěma sociálními demokraty (40 %) a třemi nestraníky (60 %). KSČM byla zastoupena třemi straníky a za ODS seděli v zastupitelstvu tři nezávislí. Zastupitelstvo ještě doplnil jeden člen US – DEU, což znamená, že KDU – ČSL nebyla vůbec zastoupena.

O zastupitelské posty se v roce 2002 ucházelo celkem 75 kandidátů, z nichž 56 (74, 67 %) se nehlásilo k žádné politické příslušnosti. Dále kandidovalo 10 komunistů (13, 33 %), pět sociálních demokratů (6, 67 %), dva občanští demokraté (2, 67 %), jeden křesťanský demokrat (1, 33 %) a jeden kandidát za US – DEU (1, 33 %). Kandidátní listina ČSSD se skládala z pěti straníků (33, 33 %) a z 10 nestraníků (66, 67 %). Za KSČM kandidovali straníci a nestraníci přesně v opačném poměru než za ČSSD: 10 straníků (66, 67 %) a pět nestraníků (33, 33 %). Na kandidátní listině Koalice KDU – ČSL, US – DEU převažovali nestraníci, a to v počtu 13 (86, 67 %), které doplnil jeden křesťanský demokrat (6, 67 %)

a jeden unionista (6, 67 %). Nezávislí kandidáti také dominovali na listině ODS: 13 nezávislých (86, 67 %) doplněných o dva občanské demokraty (13, 33 %).

4. 1. 9 Shrnutí obcí o 15členných zastupitelstvech

V této velikostní kategorii si jednoznačně vedla nejlépe ODS, která postavila kandidátní listiny celkem v 11 obcích. Za ODS kandidovalo celkem 141 kandidátů, přičemž 38 straníků (26, 95 %) a 103 nestraníků (73, 05 %). Nestraníci tedy výrazně převládali. V zisku mandátů již byla ODS úspěšná o něco méně, neboť v obci Tmaň nezískala žádný mandát. ODS obsadila celkem 60 mandátů, a sice 16 mandátů straníky (26, 67 %) a 44 mandátů nestraníky (73, 33 %), což odpovídá procentuálnímu podílu u jejích kandidátů (zdroj: vlastní zpracování).

KSČM si vedla docela úspěšně, protože postavila kandidátní listinu celkem v devíti obcích a ve všech získala zastupitelské posty. Za KSČM kandidovalo celkem 107 kandidátů, z čehož 79 (73, 83 %) tvořili straníci a 28 nestraníci (26, 17 %). KSČM byla vůbec velmi úspěšná v obsazování kandidátních listin svými vlastními členy, neboť obsadila celkem 33 zastupitelských mandátů, přičemž celých 27 (81, 82 %) dokázala obsadit svými vlastními členy a šest nestraníky (18, 18 %). U KSČM je zajímavý také fakt, že v Novém Jáchymově a v Hýskově kandidovali komunisté dokonce na kandidátních listinách nezávislých subjektů. V obcích Nižbor a Žebrák pak kandidovala KSČM spolu ve sdružení s nezávislými kandidáty (zdroj: vlastní zpracování).

ČSSD postavila kandidátní listinu pouze v šesti z 15 obcí této kategorie. Za ČSSD kandidovalo celkem 60 kandidátů, přičemž 28 (46, 67 %) jich bylo straníků a 32 nestraníků (53, 33 %). V obci Praskolesy kandidovala ČSSD ve sdružení s nezávislými kandidáty. Ovšem zastupitelských postů již nezískala tolik, v obci Komárov dokonce neobsadila žádný post. ČSSD obdržela celkem 14 zastupitelských postů, a to šest pro straníky (42, 86 %) a osm pro nestraníky (57, 14 %) (zdroj: vlastní zpracování).

KDU – ČSL a US - DEU kandidovaly společně pouze ve třech obcích. KDU – ČSL kandidovala ještě spolu se sdružením nezávislých v obci Komárov, kde se jeden ze dvou jejích stranických kandidátů stal zastupitelem. Co se týká společné spolupráce v obcích Cerhovice, Zdice a Králův Dvůr, Koalice KDU – ČSL a US – DEU zde dokázala postavit

kandidátní listinu o 45 kandidátech, přičemž tři byli křesťanští demokraté (6, 67 %), tři unionisté (6, 67 %) a 39 nezávislých (86, 67 %). Zastupitelský mandát pak získal jeden unionista (33, 33 %) a dva nestraníci (67, 67 %) (zdroj: vlastní zpracování).

4. 1. 10 Obce o 21členných zastupitelstvech (dvě obce)

Do kategorie obcí o 21členných zastupitelstvech spadají pouze dvě obce, v nichž také kandidovaly všechny parlamentní strany. Celkem zde kandidovalo 278 kandidátů, kteří se rozdělili o 42 zastupitelských mandátů. Na jeden mandát zde připadlo průměrně 6, 62 kandidátů, což je výrazně více, než tomu bylo v kategoriích předchozích, v Berouně to dokonce bylo osm kandidátů. Nezávislí tvořili celkem 154 kandidátů (55, 4 %), přičemž 85 byli nezávislí (55, 19 %) a 69 nestraníci (44, 81 %). Nezávislí zde tedy převažovali, nicméně tuto převahu nelze považovat za příliš výraznou. Straníkům kandidovalo celkem 99 (35, 61 %) a členů neparlamentních stran kandidovalo 25 (8, 99 % z celkového počtu kandidátů). Zastupitelstva obsadilo celkem 17 nezávislých (40, 48 %), což je menšina z celkového počtu 42 kandidátů. Z toho 14 jich představovali nestraníci (82, 35 %) a tři nezávislí (17, 65 %). Zastupitelstva obsadilo také 19 straníků (45, 24 % z celkového počtu zastupitelů) a šest členů neparlamentních stran (14, 29 %). Tato kategorie je zajímavá skutečností, že v obou obcích jsou zastoupeny všechny parlamentní strany. Parlamentní strany postavily celkem 168 kandidátů (60, 43 %) a obsadily 33 zastupitelských mandátů (78, 57 % z celkového počtu mandátů) (zdroj: vlastní zpracování).

Hořovice (6 815)

V Hořovicích kandidovalo celkem šest politických uskupení, přičemž jichž ve volbách uspělo pět a byly mezi nimi i parlamentní strany. Volby vyhrála ODS se ziskem šesti mandátů. KSČM, ČSSD a Koalice KDU – ČSL, US – DEU získaly každá po čtyřech mandátech. Tři mandáty obdrželo také Sdružení nezávislých. Hořovické 21členné zastupitelstvo se skládalo z 13 nezávislých a nestraníků (61, 90 %), dále ze čtyř komunistů (19, 05 %), dvou členů ODS (9, 52 %) a KDU – ČSL a ČSSD byly každá zastoupeny jedním straníkem. ODS byla zastoupena dvěma straníky (33, 33 %) a čtyřmi nestraníky (66, 67 %), KSČM byla zastoupena celá straníky, ČSSD jedním straníkem (25 %) a třemi

nestráníky (75 %). Koalice KDU – ČSL, US – DEU byla pak zastoupena třemi nestráníky (75 %) a jedním křesťanským demokratem (25 %).

O zastupitelské posty se ucházelo celkem 126 kandidátů, z čehož 64 (50, 79 %) tvořili nezávislí. Nestráníků pak bylo 41 (64, 06 %) a nezávislých 23 (35, 94 %). Vedle toho kandidovalo 43 parlamentních straníků (34, 13 %). K politické příslušnosti SŽJ se přihlásilo 19 kandidátů (15, 08 %), ke komunistické 16 kandidátů (12, 7 %) a k ODS 10 (7, 94 %). Za KDU – ČSL a ČSSD kandidovalo za každou osm kandidátů (6, 35 % pro každou z nich) a ke stranické příslušnosti US – DEU se přihlásil jeden kandidát (0, 79 %). Nejvyšší podíl straníků lze nalézt na kandidátní listině neparlamentní SŽJ, kde kandidovalo 19 straníků (90, 48) a dva nezávislí (9, 52). Za KSČM kandidovalo 16 komunistů (76, 19 %) a pět nestráníků (23, 81 %). Za ČSSD kandidovalo osm sociálních demokratů (38, 1 %) a 13 nestráníků (61, 9 %). Kandidátní listina KDU – ČSL se skládala z 12 nestráníků (57, 14 %), osmi lidovců (38, 1 %) a jednoho zástupce US – DEU (4, 76 %). Za vítěznou ODS kandidovalo 10 straníků (47, 62 %) a 11 nestráníků (52, 38 %). Nestráníci kandidující za SŽJ budou opět připočtení k nezávislým, aby nezkrášlovali údaje o stranících.

Beroun (18 778)

Ve volbách 2002 kandidovalo celkem osm uskupení, přičemž zastupitelské mandáty získalo šest volebních stran. Každá volební strana postavila listinu o 21 kandidátech. Výjimkou je pouze SŽJ, která do politického boje nasadila pouze pět kandidátů. Zvítězilo Sdružení ČSNS, NK, avšak získalo stejný počet mandátů jako druhá ODS, tedy pět. ČSSD a KSČM obdržely každá po čtyřech mandátech. Z parlamentních stran dosáhla nejnižších výsledků Koalice KDU-ČSL, US-DEU, která obdržela pouze jeden mandát, a to pro kandidáta z řad US-DEU. Koalici KDU-ČSL, US-DEU přeskočila ve volbách ODA (před volbami 2002 součást Čtyřkoalice), která získala celkem dva mandáty.

V Berouně se rozdělovalo celkem 21 mandátů, z čehož celkem devět (42, 86 %) zastupitelů se nehlásilo k žádné politické příslušnosti. ODS získala všech svých pět (23, 81 %) mandátů pro vlastní členy. ČSSD získala pro vlastní členy tři mandáty (14, 29 %) a KSČM dva (9, 52 %). ODA a US – DEU pak získaly každá po jednom

mandátu (4, 76 % pro každou z nich). Co do získání počtu mandátů byli tedy nejúspěšnější nezávislí kandidáti.

Nejvyšší počet nezávislých zastupitelů mělo sdružení ČSNS, NK, a to celkem pět. KSČM získala mandáty pro dva nestraníky (50 %) a pro dva své příslušníky (50 %). ČSSD získala tři mandáty (75 %) pro straníky a jeden mandát (25 %) pro nestraníka. Dva mandáty získala ODA, a to jeden pro člena ODA (50 %) a druhý pro nestraníka (50 %). Koalice KDU – ČSL, US – DEU získala jeden mandát pro člena US – DEU, což znamená, že KDU – ČSL nebyla v berounském zastupitelstvu fakticky vůbec zastoupena.

V Berouně kandidovalo celkem 152 kandidátů, z čehož 91 (59, 87 %) se jich nepřihlásilo k žádné politické příslušnosti. Nejvyšší podíl vlastních kandidátů vykazovala ODS (13, 82 %), dále pak KSČM (9, 87 %) a ČSSD (8, 55 %). Zbylá uskupení neměla příliš vysoký počet vlastních kandidátů. Kandidátní listina US – DEU zahrnovala pouze 3, 29 % kandidátů se stranickou příslušností, Kandidátní listiny KDU – ČSL a SŽJ pak každá zahrnovala pouze 1, 32 % vlastních kandidátů. ČSSD, ODA a KONS měly každá pouze 0, 66 % vlastních kandidátů.

Celkem dvě uskupení, respektive jejich názvy, odrážely spolupráci s nezávislými kandidáty. Jedná se o sdružení KONS, NK a ČSNS, NK. Ačkoliv kandidátní listina KONS, NK naznačovala spojení KONS a nezávislých kandidátů, k politické příslušnosti KONS se na kandidátní listině přihlásil pouze jeden kandidát z 21. Naprosto totéž platí i o sdružení ČSNS, NK.

Nezávislí kandidáti se také objevili na kandidátních listinách politických stran. Ze samostatně kandidujících politických stran měla nejvyšší podíl nezávislých kandidátů ODA, neboť počet nezávislých činí 20 (tedy 94, 25 %). Na kandidátní listině Koalice KDU – ČSL, US – DEU kandidovaly 2/3 nezávislých kandidátů (66, 67 %). US – DEU zde byla zastoupena pěti vlastními členy (23, 81 %) a KDU – ČSL pouze dvěma členy (9, 52 %). Za SŽJ kandidovali tři nezávislí (60 %) a dva její vlastní členové (40 %). Počet nestraníků na kandidátní listině ČSSD dosahoval celkem osm kandidátů (38,1 %), zatímco počet vlastních členů byl 13 (61,9 %). Relativně nízký podíl nezávislých lze nalézt na kandidátní listině KSČM, kde kandidovala přibližně třetina nestraníků, a to celkem šest (28, 57 %), a k politické příslušnosti KSČM se přihlásilo 15 kandidátů (71, 43 %).

Pouze ODS se podařilo sestavit kandidátní listinu pouze ze svých vlastních členů, čímž se stala nejúspěšnější stranou berounských komunálních voleb co do počtu vlastních kandidátů.

4. 1. 11 Shrnutí obcí o 21 členných zastupitelstvech

Nejúspěšnější stranou byla v této kategorii bezpochyby ODS, která postavila celkem 42 kandidátů, z toho 31 straníků (73, 8 %) a 11 nestraníků (16, 2 %). V této kategorii tedy na kandidátních listinách výrazně převažují straníci. ODS se také podařilo získat celkem 11 zastupitelských mandátů, a to sedm pro straníky (63, 64 %) a čtyři (36, 36 %) pro nestraníky (zdroj: vlastní zpracování).

KSČM nasadila celkem 42 kandidátů, přičemž 31 bylo straníků (73, 8 %) a 11 bylo nestraníků (16, 2 %). Získat se jí pak podařilo celkem osm zastupitelských mandátů, a to šest pro straníky (75 %) a dva pro nestraníky (25 %). KSČM opět potvrdila, že po volbách 2002 patřila k nejsilnějším parlamentním stranám berounské komunální politiky (zdroj: vlastní zpracování).

ČSSD nasadila do volebního boje 21 straníků (50 %) a 21 nestraníků (50 %), přičemž na zastupitelské mandáty dosáhlo celkem 8 kandidátů, a sice čtyři straníci (50 %) a čtyři nestraníci (50 %) (zdroj: vlastní zpracování).

Koalice KDU – ČSL, US - DEU taktéž nasadila 42 kandidátů, z čehož 26 tvořili nestraníci (61, 9 %), 10 křesťanští demokraté (23, 8 %) a šest unionisté (14, 29 %). Zastupitelstva pak obsadili dva straníci, jeden křesťanský demokrat a jeden unionista (40 %) a tři nestraníci (60 %) (zdroj: vlastní zpracování).

4. 2 Zastoupení stran v zastupitelstvech dle počtu obyvatel

V předchozí kapitole bylo ukázáno, jak se lišila složení zastupitelstev co do zastoupení parlamentních stran, a to dle počtu volených zastupitelských mandátů. Nicméně počet zastupitelských mandátů je pouze jedním z důležitých kritérií. V této kapitole bude ukázáno, jak se liší zastoupení parlamentních stran na komunální úrovni, a to co do počtu obyvatel daných obcí. Jako kritérium rozdělení obcí do příslušných skupin bylo využito

členění obcí dle metod ČSÚ, který rozlišuje obce dle následujících kategorií: obce s počtem obyvatel do 199 včetně, 200 – 499, 500 – 999, 1 000 – 1 999, 2000 – 4 999, 5 000 – 9 999, 10 000 – 19 999, 20 000 – 49 999 a 50 000 a více, přičemž poslední dvě kategorie jsou pro tuto práci zbytečné, neboť nejlidnatější město Beroun čítá méně než 19 000 obyvatel. Toto členění se bohužel neobejde bez drobného úskalí, protože obce, které se ocitají na hraničním počtu dané kategorie, mohou zkreslovat příslušný výsledek. Avšak toto úskalí nelze odstranit pouhým zúžením rozptylu, jelikož v tom případě by se zase jiné obce ocitly v těsné blízkosti hraničních hodnot. Také rozptyly mezi jednotlivými kategoriemi by nebyly příliš velké, což by zkreslovalo výzkum. V případě, že se vyskytne nějaká obec, jejíž počet obyvatel bude dosahovat hraničních hodnot a tato obec bude vykazovat výrazně jiné charakteristiky než obce ostatní, bude na tyto odchylky upozorněno. Do této kapitoly není zahrnut Beroun, neboť se jedná o jedinou obci s takto vysokým počtem obyvatel, tím pádem už byla tato kategorie zpracována v předchozí kapitole.

4. 2. 1 Parlamentní strany v obcích do 199 obyvatel (10 obcí)

V obcích této kategorie bylo nasazeno celkem 69 kandidátů a volilo se zde 60 zastupitelů. Na jeden zastupitelský post tak připadalo 1, 15 kandidátů, což nebylo mnoho. Své kandidáty pak dokázaly postavit pouze dvě parlamentní strany ve třech obcích, a sice KSČM a ČSSD, přičemž KSČM byla opět úspěšnější. Za KSČM kandidovali celkem dva straníci, kteří také obsadili zastupitelské posty. ČSSD poslala do volebního boje dva nestraníky, přičemž oběma se podařilo dosáhnout na zastupitelské posty. Z celkového počtu 60 zastupitelů tak pouze dva byli parlamentními straníky (3, 33 %). Lze tedy konstatovat, že zastoupení parlamentních stran bylo v podstatě marginální. Parlamentní strany byly zastoupeny celkem čtyřmi kandidáty (5, 78 % z celkového počtu kandidátů). Tito čtyři kandidáti taktéž dosáhli na zastupitelské posty (6, 67 % z celkového počtu zastupitelů) (zdroj: vlastní zpracování).

4. 2. 2 Parlamentní strany v obcích do 200 - 499 obyvatel (32 obcí)

V této skupině obcí kandidovalo celkem 359 kandidátů, přičemž se obsazovalo 230 zastupitelských mandátů. To znamená, že na jeden mandát připadalo přibližně

1, 56 zájemců, což je zhruba o čtyři desetiny vyšší číslo než u předchozí kategorie. Celkem 323 kandidátů (89, 97 %) se nepřihlásilo k žádné politické příslušnosti, přičemž 280 byli nezávislí kandidáti (86, 69 %) a 43 nestraníci (13, 31 %). Parlamentních straníků bylo pouhých 27 (7, 52 %). Vedle toho zde kandidovalo ještě devět neparlamentních straníků. Za parlamentní strany kandidovalo tedy celkem 70 kandidátů (15, 5 % z celkového počtu). Zastupitelstva pak byla obsazena 212 nezávislými, z toho 178 nezávislými a 34 nestraníky. Pouhých 14 postů obsadili straníci (6, 09 % z celkového počtu zastupitelů). Neparlamentní straníci obsadili čtyři posty. Parlamentní strany tak získaly celkem 48 zastupitelů (20, 87 % z celkového počtu zastupitelů). Do zastupitelstev obcí o počtu obyvatel v rozmezí 200 – 499 kandidovaly všechny parlamentní strany mimo KDU – ČSL. Parlamentní strany postavily kandidátní listiny v 11 obcích a zastupitelské posty získaly v 10 obcích (zdroj: vlastní zpracování).

Nejúspěšnější parlamentní stranou se stala KSČM, která postavila kandidátní listiny v pěti obcích. Za KSČM kandidovalo celkem 29 kandidátů, přičemž 19 tvořili straníci (65, 52 %) a 10 nestraníci (34, 48 %). Zastupitelstva pak obsadilo celkem 18 jejích kandidátů, z čehož 10 byli straníci (55, 56 %) a osm nestraníci (44, 44 %). Lze tedy tvrdit, že komunisté jsou v obsazování mandátů vlastními členy úspěšní (zdroj: vlastní zpracování).

Druhou nejúspěšnější parlamentní stranou je v této skupině ČSSD, která postavila kandidátní listiny ve třech obcích. Je ovšem třeba dodat, že ČSSD postavila své kandidátní listiny ve více než o polovinu menším počtu obcí než KSČM. ČSSD postavila celkem 19 kandidátů, z čehož pět bylo straníků (26, 32 %) a 14 nestraníků (73, 68 %). V zastupitelstvech pak za ČSSD usedl pouze jeden straník (11, 11 %) a osm nestraníků (88, 89 %) (zdroj: vlastní zpracování).

ODS pak postavila sedmičlenné kandidátní listiny pouze v obcích Hředle a Železná, kdy 12 osob tvořili nestraníci (85, 71 %) a pouze dva byli straníky (14, 29 %). V zastupitelstvech pak za ODS usedli dva občanští demokraté (16, 67 %) a 10 nestraníků (83, 33 %). US – DEU jako jediná strana postavila sedmičlennou kandidátní listinu v obci Koněprusy, přičemž šest kandidátů byli nestraníci a jeden straník (zdroj: vlastní zpracování).

4. 2. 3 Obce o počtu obyvatel 500 – 999 (22 obcí)

O 206 mandátů usilovalo celkem 386 kandidátů ve 22 obcích této kategorie, což znamená, že na jeden zastupitelský mandát připadlo 1, 87 kandidátů. Mezi kandidáty převládali nezávislí, jichž bylo celkem 310 (80, 31 %), z toho 213 nezávislých (68, 71 %) a 97 nestraníků (31, 29 %). Dále kandidovalo 74 straníků (19, 17 %) a ještě dva neparlamentní straníci (0, 52 %). To znamená, že parlamentní strany byly zastoupeny celkem 171 kandidáty (44, 3 % z celkového počtu kandidátů).

Nezávislí převládali také v zastupitelstvech, v nichž jich usedlo celkem 176 (85, 44 %), z toho 135 (76, 7 %) jich bylo nezávislých a 41 nestraníků (23, 3 %). Pouhých 29 zastupitelů (14, 8 %) tvořili straníci. Jedním zastupitelem byl také neparlamentní straník. Za parlamentní strany usedlo v zastupitelstvech celkem 70 kandidátů (33, 98 % z celkového počtu). Parlamentní strany postavily kandidátní listiny v 17 obcích a zastupitelské mandáty získaly v 15 obcích (zdroj: vlastní zpracování).

Co do zastoupení parlamentních stran vede i v této kategorii KSČM, která postavila kandidátní listiny v 11 obcích, přičemž žádný mandát nezískala pouze v obci Vysoký Újezd. KSČM nasadila do volebního boje celkem 83 kandidátů, z nichž 49 byli straníci (59, 04 %) a 34 nestraníci (40, 96 %). KSČM získala 35 zastupitelských postů (16, 99 % z celkového počtu zastupitelů), z toho 19 pro straníky (54, 29 %) a 16 pro nestraníky (45, 71 %) (zdroj: vlastní zpracování).

Za ČSSD kandidovalo 42 kandidátů (tedy téměř o polovinu méně než za KSČM), z toho 14 straníků (33, 33 %) a 28 nestraníků (66, 67 %). ČSSD postavila kandidátní listinu v osmi obcích, přičemž zastupitelské mandáty nezískala v obcích Újezd a Chrustenice. ČSSD obsadila celkem 17 mandátů, z toho čtyři tvořili straníci (23, 53 %) a 13 nestraníci (76, 47 %) (zdroj: vlastní zpracování).

ODS postavila kandidátní listinu pouze v šesti obcích a kandidovalo za ni 39 kandidátů, z toho osm straníků (20, 51 %) a 31 nestraníků (79, 49 %). Nestraníci tedy měli výraznou převahu. ODS získala 16 zastupitelských mandátů, z toho pět pro straníky (31, 25 %) a 11 pro nestraníky (68, 75 %) (zdroj: vlastní zpracování).

Koalice KDU – ČSL, US - DEU postavila sedmičlennou kandidátní listinu (o třech stranících a čtyřech nestranících) pouze v obci Újezd, kde získala jeden zastupitelský mandát pro nestraníka a jeden pro straníka. Nejméně úspěšnou stranu představovala US – DEU, která nezískala jediný mandát, ba ani dokonce nepostavila v žádné z těchto obcí kandidátní listinu (zdroj: vlastní zpracování).

4. 2. 4 Obce o počtu obyvatel 1 000 – 1 999 (13 obcí)

Obcí do 2 000 obyvatel se v okrese Beroun nachází celkem 13 a o zastupitelské mandáty se zde ucházelo celkem 416 kandidátů, přičemž se rozdělovalo 163 mandátů. To znamená, že na jeden mandát připadlo 2, 6 zájemců. Z celkového počtu 416 kandidátů jich 250 bylo nezávislých (60 %), 93 nestraníků (22, 36 %) a pouhých 73 straníků (17, 62 %). Za parlamentní strany tak kandidovalo celkem 166 kandidátů (39, 3 % z celkového počtu kandidátů). Podobný rozptyl bylo možné najít také u rozdělení v zastupitelstvech, kdy 100 zastupitelů tvořili nezávislí (61, 35 %), 44 nestraníci (26, 99 %) a 19 straníci (11, 66 %). Za parlamentní strany tak v zastupitelstvech usedlo 63 zastupitelů (38, 65 %). Parlamentní strany postavily kandidátní listiny ve 12 obcích ze 13 a zastupitelské mandáty získaly v 11 obcích (zdroj: vlastní zpracování).

V této kategorii byla nejúspěšnější parlamentní stranou ODS, která postavila kandidátní listiny v osmi obcích, a to celkem o 80 kandidátech, z toho 25 straníky (31, 25 %) a 55 nestraníky (68, 75 %). Uspěla v sedmi obcích, a to se ziskem 37 mandátů, kdy devět mandátů získali straníci (37, 5 %) a 28 nestraníci (62, 5 %).

KSČM postavila své kandidáty v pěti obcích a ve všech se jí podařilo uspět. KSČM nasadila do volebního boje celkem 48 kandidátů, z čehož 35 tvořili straníci (72, 92 %) a 13 nestraníci (27, 08 %). KSČM se následně podařilo obsadit 15 zastupitelských postů, z toho devět straníky (60 %) a šest nestraníky (40 %).

ČSSD postavila kandidátní listiny ve čtyřech obcích. ČSSD nasadila celkem 36 kandidátů, z čehož jich 23 tvořili nestraníci (63, 89 %) a 13 straníci (36, 11 %). ČSSD se podařilo ve všech čtyřech obcích získat 11 zastupitelských postů, přičemž 10 jich obsadila nestraníky (90, 91 %) a jeden straníkem (9, 09 %) (zdroj: vlastní zpracování).

Koalice KDU – ČSL, US – DEU postavila 15člennou kandidátní listinu nestraníků v Cerhovicích, přičemž zde získala jeden zastupitelský mandát. Za KDU – ČSL kandidovali ještě dva nestraníci v obci Liteň, avšak nepodařilo se jim získat jediný mandát.

4. 2. 5 Obce o počtu obyvatel 2 000 – 4 999 (3 obce)

Do této početní kategorie spadají pouze tři obce, a to Žebrák, Komárov a Zdice. Zařazení posledně jmenované obce bude výsledky poněkud zkreslovat, neboť počet jejích obyvatel přesahuje 4 000, zatímco počty zbylých dvou obcí se nedosahují více než 2 500 obyvatel. V této skupině obcí kandidovalo celkem 174 kandidátů a rozdělovalo se 45 mandátů. Je však třeba dodat, že celých 90 kandidátů (tedy 51, 72 %) kandidovalo právě v obci Zdice. Na jeden mandát tak připadalo 3, 87 zájemců, přičemž ve Zdicích jich bylo šest. Z celkového počtu 174 kandidátů jich bylo 45 nezávislých (25, 86 %), 58 nestraníků (33, 33 %), 63 straníků (36, 21 %) a osm neparlamentních straníků (4, 6 %). Za parlamentní strany kandidovalo 121 kandidátů (69, 54 % z celkového počtu kandidátů). Zastupitelstva pak obsadilo 11 nezávislých (24, 44 %), 13 nestraníků (28, 89 %), 19 straníků (42, 22 %) a dva neparlamentní straníci (4, 44 %). Parlamentní strany byly v zastupitelstvech reprezentovány 32 zastupiteli (71, 11 % z celkového počtu zastupitelů).

V této skupině přebírá z parlamentních stran vedení ODS, která do volebního boje nasadila 45 kandidátů, a sice 30 nestraníků (66, 67 %) a 15 straníků (33, 33 %). ODS obsadila celkem 19 mandátů ve všech třech obcích, a to osmi straníky (42, 11 %) a 11 nestraníky (57, 89 %).

Druhou nejúspěšnější parlamentní stranou se stala KSČM, která ve všech třech obcích nasadila 35 kandidátů, a to 31 straníků (88, 57 %) a čtyři nestraníky (11, 43 %). Zastupitelské posty pak obsadilo osm straníků (zdroj: vlastní zpracování).

Za ČSSD kandidovalo ve dvou obcích 24 kandidátů, z toho 11 straníků (45, 83 %) a 13 nestraníků (54, 17 %). Mandáty pak obsadili dva straníci (66, 67 %) a jeden nestraník (33, 33 %), a to pouze v obci Zdice (zdroj: vlastní zpracování).

Koalice KDU – ČSL, US – DEU kandidovala ve dvou obcích. V obci Zdice ve složení dvou křesťanských demokratů (13, 33 %), dvou unionistů (13, 33 %) a 11 nestraníků (73, 33 %), přičemž mandát získal pouze jeden nestraník. Dva křesťanští demokraté kandidovali také v obci Komárov, ale mandát získal pouze jeden z nich (zdroj: vlastní zpracování).

4. 2. 6 Obce o počtu obyvatel 5 000 – 9 999 (2 obce)

Do této velikostní skupiny spadaly pouze dvě téměř sedmitisícové obce Hořovice a Králův Dvůr. Kandidovalo zde celkem 201 kandidátů a rozdělovalo se 36 mandátů, což znamená, že na jeden mandát připadalo 5, 6 zájemců. Z 201 kandidátů jich bylo 38 nezávislých (18, 9 %), 82 nestraníků (40, 8 %), 62 straníků (30, 85 %) a 19 neparlamentních straníků (9, 45 %). Parlamentní strany tak byly zastoupeny celkem 144 kandidáty (71, 64 % z celkového počtu kandidátů). Z 36 zastupitelů jich nezávislých bylo šest (16, 67 %), 16 nestraníků (44, 44 %) a 14 straníků (38, 89 %). Za parlamentní strany usedlo v zastupitelstvech 30 zastupitelů (83, 33 %) (zdroj: vlastní zpracování).

V těchto dvou obcích si ODS a ČSSD vedly relativně stejně úspěšně. Obě dvě postavily kandidátní listiny o 36 kandidátech a získaly devět zastupitelských postů. Lišily se pouze v podílech straníků a nestraníků. Za ČSSD kandidovalo 13 straníků (36, 11 %) a 23 nestraníků (63, 89 %) a za ODS 12 straníků (33, 33 %) a 24 nestraníků (66, 67 %). ČSSD byla v zastupitelstvu zastoupena třemi straníky (33, 33 %) a šesti nestraníky (66, 67 %) a ODS dvěma straníky (22, 22 %) a sedmi nestraníky (77, 78 %).

KSČM postavila kandidátní listinu taktéž o 36 členech, a sice 26 straníciích (72, 22 %) a 10 nestraníciích (27, 78 %). Zastupitelstva pak obsadila sedmi straníky. Kandidátní listiny KDU – ČSL, US – DEU se skládaly také z 36 členů celkem, a sice z 25 nestraníků (69, 44 %), devíti křesťanských demokratů (25 %) a dvou unionistů (5, 56 %). Ve volbách pak uspěl jeden křesťanský demokrat (20 %), jeden unionista (20 %) a tři nestraníci (60 %).

4. 3 Shrnutí zastoupení parlamentních stran v obcích okresu Beroun

4. 3. 1 KSČM

KSČM byla jednoznačně nejúspěšnější stranou berounských komunálních voleb, protože se jí podařilo kandidovat ve 30 obcích a mandáty získala v 28 obcích. Za KSČM kandidovalo celkem 254 kandidátů (tedy 14, 46 % z celkového počtu kandidátů 1 757). KSČM dosahovala nejvyššího podílu straníků mezi kandidáty, neboť ke komunistické politické příslušnosti se přihlásilo 177 kandidátů (69, 69 %) a 77 kandidátů (30, 31 %) bylo bez politické příslušnosti. Ze všech parlamentních stran se právě KSČM ukázala jako nejúspěšnější strana co do nasazování vlastních členů do voleb. KSČM získala celkem 89 zastupitelských mandátů (11, 7 % z celkového počtu mandátů 761), přičemž 57 jich získala pro straníky (64, 04 %) a 32 pro nestraníky (35, 96 %) (zdroj: vlastní zpracování).

Ve skupině obcí o pětičlenných zastupitelstvech kandidovala KSČM jako jedna ze dvou parlamentních stran ve dvou obcích z 11, a to s celkovým počtem pěti kandidátů (6, 76 % z celkového počtu 74 kandidátů). Získala ovšem pouze dva mandáty (3, 64 z celkového počtu 55 zastupitelů), a to pro jednoho straníka a jednoho nestraníka. Nelze tedy hovořit o výrazně většinovém zastoupení v zastupitelstvech obcí této kategorie.

V obcích o sedmičlenných zastupitelstvech si již KSČM vedla lépe. Své kandidáty nasadila v sedmi obcích ze 30. Za KSČM kandidovalo celkem 31 kandidátů, a sice 20 straníků a 11 nestraníků (10, 23 % z celkového počtu 303 kandidátů). Je třeba ovšem podotknout, že pouze ve čtyřech obcích (Hvozdec, Felbabka, Újezd a Podluhy) se KSČM podařilo postavit kandidátní listinu o tolika členech, kolik jich mělo být v zastupitelstvu. Ve zbylých třech obcích postavila vždy pouze jednoho kandidáta. Ve třech obcích (Nesvačily, Velký Chlumeč a Olešná) postavila KSČM kandidátní listinu spolu se sdruženími nezávislých kandidátů. KSČM se podařilo v šesti obcích získat 20 mandátů, a sice 10 pro straníky a 10 pro nestraníky (9, 52 z celkového počtu 210 mandátů), přičemž v obcích Hvozdec a Felbabka obsadila svými kandidáty všechny zastupitelské mandáty. V obci Podluhy získala tři mandáty pro nestraníky a ve zbylých obcích obdržela vždy po jednom mandátu.

Z 25 obcí o devíti a 11členných zastupitelstvech postavila KSČM své kandidáty v 10 obcích. KSČM zde postavila 68 kandidátů (14, 53 % z celkového počtu kandidátů 475), a sice 45 straníků a 23 nestraníků. V sedmi obcích postavila KSČM tolik kandidátů, kolik se volilo zastupitelů, a ve zbylých třech kandidovalo dohromady pět kandidátů. V obci Otročiněves pak kandidovali dva komunisté na kandidátní listině místního SNK. KSČM zde získala celkem 26 mandátů (11, 35 % z celkového počtu zastupitelů 229), a to 13 pro straníky a 13 pro nestraníky. KSČM se však nepodařilo obsadit zastupitelské mandáty ve výrazné většině. Pouze v obci Zaječov získala šest mandátů a v obci Drozdov čtyři. Ve zbylých obcích se počet dosažených mandátů pohybuje kolem počtu dva a tři.

V obcích o 15členných zastupitelstvech postavila své kandidáty KSČM v devíti obcích z celkových 15. KSČM postavila celkem 107 kandidátů (17, 07 % z celkového počtu kandidátů), a sice 79 straníků a 28 nestraníků. V pěti obcích dokázala postavit tolik kandidátů, kolik se volilo zastupitelů. V Nižboru byla zastoupena 14 kandidáty, v obci Tlustice 11, v obci Žebrák pěti a v Hýskově jedním. V obci Nový Jáchymov kandidoval jeden komunista za místní SNK a v obcích Nižbor a Žebrák kandidovala KSČM ve sdružení s nezávislými kandidáty. KSČM obsadila 33 zastupitelských postů (14, 67 % z celkového počtu zastupitelů), a to 27 straníků a šest nestraníků. Nejlépe si KSČM vedla v obci Tlustice, kde získala 10 mandátů. V Novém Jáchymově získala pět mandátů, v obcích Hudlice a Komárov čtyři mandáty, v Králově Dvoře tři, v obcích Nižbor, Žebrák a Zdice po dvou mandátech a po jednom mandátu v Hýskově.

V obcích o 21členných zastupitelstvech postavila KSČM celkem 42 kandidátů (15, 11 % z celkového počtu kandidátů), a sice 31 straníků a 11 nestraníků. Získala však pouhých osm mandátů celkem (19, 05 % z celkového počtu mandátů), a sice šest pro straníky a dva pro nestraníky. V zastupitelstvech obcí Beroun a Hořovice je tak KSČM zastoupena vždy jen čtyřmi zastupiteli.

4. 3. 2 ČSSD

ČSSD kandidovala ve 20 obcích z celkových 83 a postavila celkem 180 kandidátů (10, 24 % z celkového počtu kandidátů 1 757), a to 69 straníků (38, 33 %) a 111 nestraníků (61, 67 %). ČSSD získala 55 zastupitelských mandátů (7, 23 % z celkového počtu

zastupitelů) v 17 obcích, a to 14 pro straníky (25, 45 %) a 41 pro nestraníky (74, 55 %) (zdroj: vlastní zpracování).

ČSSD postavila kandidáty ve dvou obcích z 11 obcí o pětimandátovém zastupitelstvu, a to celkem pět nestranických kandidátů (6, 76 % z celkového počtu 74 kandidátů), přičemž všichni získali zastupitelské mandáty (9, 09 % z celkového počtu 55 zastupitelů).

Ve 30členné skupině obcí o sedmičlenných zastupitelstvech postavila ČSSD své kandidáty v pouhých třech obcích. Z 18 kandidátů (5, 94 % z celkového počtu kandidátů 303) jich 14 bylo nestraníků a pouze čtyři straníci, přičemž ve dvou obcích se podařilo obsadit kandidátní listiny tak, aby odpovídaly počtu volených zastupitelů. ČSSD získala pro své kandidáty celkem devět zastupitelských postů, přičemž pouze jeden pro straníka a zbylých osm pro nestraníky (4, 29 % z celkového počtu 210). V obci Bykoš získala pět zastupitelů, v obci Podluhy čtyři a v obci Újezd se jí nepodařilo získat žádný zastupitelský mandát.

V kategorii obcí o devíti a 11i členných zastupitelstvech postavila ČSSD kandidátní listiny v osmi obcích z 25. Za ČSSD kandidovalo celkem 55 kandidátů (10, 65 % z celkového počtu 475), z toho 16 straníků a 39 nestraníků, a 19 zastupitelů (tři straníci a 16 nestraníků) získalo zastupitelské posty (17, 03 % z celkového počtu 229). Ve čtyřech obcích zvládla ČSSD postavit tolik kandidátů, kolik se volilo zastupitelů. V Neumětelích a Lochovicích postavila ČSSD pokaždé sedm kandidátů, avšak zde se volila 11členná zastupitelstva. V Tetíně postavila ČSSD pouze jednoho kandidáta. Nejvíce zastupitelských mandátů se ČSSD podařilo obsadit v Drozdově, kde získala pět mandátů, což znamená, že ovládla většinu zastupitelstva (byť třemi nestraníky), čtyři mandáty získala v Litni, po třech mandátech v Neumětelích a Mořině, dva mandáty v obci Lochovice a po jednom mandátu v Suchomastech a Tetíně. V obci Chrustenice pak nezískala ČSSD žádný mandát.

Ve skupině obcí o 15členných zastupitelstvech postavila ČSSD kandidáty v šesti obcích z 15, a to 28 straníků a 32 nestraníků, celkem tedy 60 kandidátů (9, 59 % z celkového počtu 627 kandidátů). V Praskolesích postavila ČSSD kandidátní listinu spolu s nezávislými kandidáty. Následně ČSSD obsadila 14 zastupitelských postů (6, 22 % z celkového počtu 225), a to šest pro straníky (42, 86 %) a osm pro nestraníky (57, 14 %).

Nejvíce zastupitelských postů získala v Králově Dvoře, kde jich získala pět, dále čtyři mandáty ve Vráži, tři ve Zdicích a po jednom mandátu v Praskolesích a Cerhovicích.

V Hořovicích a Berouně se ČSSD podařilo nominovat tolik kandidátů, kolik se volilo zastupitelů, ČSSD zde navrhla 21 straníků a 21 nestraníků (15, 11 % z celkového počtu kandidátů). V zastupitelstvech pak obsadila pouze osm mandátů (19, 05 % z celkového počtu mandátů), a sice čtyři mandáty straníky a čtyři nestraníky.

4. 3. 3 ODS

ODS postavila své kandidáty celkem ve 22 obcích z 83, přičemž ve skupině obcí o pětičlenných zastupitelstvech nepostavila jediného kandidáta. ODS postavila celkem 235 kandidátů (13, 38 % z celkového počtu 1 757 kandidátů), a to 83 straníků (35, 32 %) a 152 nestraníků (64, 68 %). ODS obsadila 97 zastupitelských postů (12, 75 % z celkového počtu 761 zastupitelů) v 19 obcích, z toho 31 straníky (31, 96 %) a 66 nestraníky (68, 04 %) (zdroj: vlastní zpracování).

V kategorii obcí o sedmičlenných zastupitelstvech (30 obcí) nasadila ODS své kandidáty pouze ve třech obcích, a sice se jednalo celkem o 21 kandidátů (10, 34 % z celkového počtu 303 kandidátů). Jednalo se o čtyři straníky a 17 nestraníků. Nicméně ODS uspěla ve všech zmíněných obcích, neboť obdržela mandáty pro 15 zastupitelů (7, 14 % z celkového počtu 210 zastupitelů), a sice čtyři pro straníky a 11 pro nestraníky. V obci Hředle obsadila ODS celé zastupitelstvo (jedním straníkem a šesti nestraníky) a v Železné získala pět zastupitelských postů (jeden straník a čtyři nestraníci). Nejméně postů získala v obci Chodouň: pouhé tři posty (pro dva straníky a jednoho nestraníka).

Ani v kategorii obcí o devíti a 11členných zastupitelstvech se ODS nepodařilo postavit příliš mnoho kandidátů, své kandidáty měla pouze v šesti obcích z 25. Za ODS kandidovalo celkem 31 kandidátů (13, 54 % z celkového počtu 475 kandidátů), a sice 10 straníků a 21 nestraníků. ODS obsadila pouhých 11 zastupitelských postů (4, 8 % z celkového počtu 229 zastupitelů), a to čtyřmi straníky a sedmi nestraníky. Pouze ve dvou obcích (Zaječov a Neumětely) se ODS podařilo postavit tolik kandidátů, kolik se volilo zastupitelů. V Litni postavila pět kandidátů nestraníků, v Karlštejně čtyři straníky, v Tetíně tři nestraníky a v Zadní Třebani jednoho straníka.

Nejvíce zastupitelských postů pak získala ODS v Neumětelích, a sice čtyři posty pro nestraníky. Dále tři posty pro straníky v Karlštejně, dva posty pro nestraníky v Litni a jeden pro straníka v Zaječově. V Zadní Třebani kandidát neuspěl.

Ve skupině obcí o 15členných zastupitelstvech (15 obcí) postavila ODS v 11 obcích celkem 141 kandidátů (22, 49 % z celkového počtu 627 kandidátů), a sice 38 straníků (26, 95 %) a 103 nestraníků (73, 05 %). ODS obsadila 60 zastupitelských mandátů (26, 67 % z 225 mandátů celkem), a to 16 straníky (26, 67 %) a 44 nestraníky (73, 33 %). V devíti obcích se podařilo ODS nominovat tolik kandidátů, kolik se volilo zastupitelů, pouze v Hýskově postavila pouze pět kandidátů a v Tmani jen jednoho. Zastupitelské posty získala ODS v devíti obcích, v Loděnici dokonce obsadila celé zastupitelstvo (dvěma straníky a 13 nestraníky). V Žebráku získala ODS devět zastupitelů a v Chyňavě osm. Po pěti zastupitelích získala v obcích Praskolesy, Cerhovice, Nižbor, Komárov a Zdice. V Králově Dvoře získala pouhé tři zastupitelské mandáty.

V Hořovicích a Berouně (21členné zastupitelstvo) dokázala ODS postavit tolik kandidátů, kolik se volilo zastupitelů (15, 11 % z celkového počtu kandidátů). Zajímavé je, že v těchto dvou obcích mezi kandidáty výrazně převládali straníci. Straníků kandidovalo 31 (73, 81 %) a nestraníků 11 (26, 19 %). ODS získala 11 zastupitelských mandátů (26, 19 % z celkového počtu 42 mandátů), a to sedm pro straníky a čtyři pro nestraníky. V Hořovicích získala šest postů (dva pro straníky a čtyři pro nestraníky) a v Berouně pět postů pro straníky.

4. 3. 4 KDU – ČSL a US – DEU

KDU – ČSL a US – DEU kandidovaly dohromady v koalici, ale také samostatně. V případě jejich společných kandidátních listin nastává problém, ke které straně přiřadit nestranické kandidáty, aby nebyli započítáni dvakrát. Proto se autorka práce rozhodla, že budou zvlášť zpracovány údaje jednak k oběma stranám samostatně a tam, kde tyto strany postavily společnou kandidátní listinu, budou údaje započítány společně.

KDU – ČSL postavila samostatně kandidáty pouze ve dvou obcích, a to čtyři kandidáty celkem (0, 23 % kandidátů z celkového počtu), přičemž se jednalo o dva straníky (50 %)

a dva nestraníky (50 %). KDU – ČSL získala samostatně jeden mandát (0,13 % z celkového počtu 761 mandátů) pro straníka.

Podobně jako ODS, také KDU – ČSL a US - DEU nepostavily žádného kandidáta v obcích o pětimandátových zastupitelstvech. KDU – ČSL kandidovala spolu s nezávislymi v obci Komárov (15mandátové zastupitelstvo), kde postavila za kandidáty dva straníky a získala jeden zastupitelský mandát. US – DEU dokázala samostatnou sedmičlennou kandidátní listinu postavit pouze v obci Koněprusy (2,31 kandidátů z celkového počtu kandidátů 303), a to ve složení jednoho straníka (14,29 %) a šesti nestraníků (85,71 %). Ve stejném složení pak obsadila i místní zastupitelstvo (1,43 kandidátů z celkového počtu 210 kandidátů).

4.3.5 Koalice KDU – ČSL, US – DEU

V koalici kandidovaly obě strany celkem v pěti obcích, hlavně v obcích o 15 a 21 členných zastupitelstvech. Za Koalici kandidovalo celkem 94 kandidátů (5,35 % z celkového počtu kandidátů), přičemž 16 z nich byli křesťanští demokraté (17,02 %), devět unionisté (9,57 %) a 69 nestraníci (73,4 %). Nestraníci tedy velmi výrazně převládali. Koalice získala celkem 10 zastupitelských mandátů (1,31 % z celkového počtu mandátů) v šesti obcích, a to dva mandáty pro křesťanské demokraty (20 %), dva mandáty pro unionisty (20 %) a šest mandátů pro nestraníky (60 %).

V obcích o sedmimandátových zastupitelstvech nasadila Koalice sedm kandidátů v jedné obci, a sice tři straníky a čtyři nestraníky. Koalice postavila také společnou kandidátní listinu ve třech obcích o 15mandátovém zastupitelstvu. Celkem se jednalo o 45 kandidátů (7,18 % z celkového počtu 627 kandidátů). Kandidátní listina se zde skládala ze tří křesťanských demokratů (6,67 %), tří unionistů (6,67 %) a 39 nestraníků (86,67 %). Zastupitelské posty pak získali jeden unionista a dva nestraníci (1,33 % z celkového počtu 225 zastupitelů).

V Hořovicích a Berouně dokázala Koalice postavit kandidátní listiny o tolika členech, kolik se volilo zastupitelů, tedy celkem 42 kandidátů (15,11 % z celkového počtu kandidátů). Kandidátní listiny se skládaly z 10 křesťanských demokratů (23,8 %), šesti unionistů (14,29 %) a 26 nestraníků (61,9 %). Koalici se podařilo získat pouhých pět

zastupitelů (11, 9 % z celkového počtu 42 zastupitelských mandátů), a to pro jednoho křesťanského demokrata, jednoho unionistu a tři nestraníky.

4. 4 Parlamentní strany v obecních radách

Jelikož je tato práce zaměřena hlavně na parlamentní strany, byly pro tuto část vybrány obce, kde získaly parlamentní strany v roce 2002 zastupitelské mandáty. Dalším kritériem výběru byl počet mandátů v zastupitelstvu, neboť v obcích o zastupitelstvech menších než 15 mandátů se rady zpravidla neustavují. Bohužel se nepodařilo získat údaje z jedné obce.

Králův Dvůr

V Králově Dvoře vyhrála volby ČSSD se ziskem pěti mandátů. Po třech mandátech získaly ODS, SNK Občanské sdružení Králova Dvora a KSČM a pouze jeden mandát připadl Koalici KDU – ČSL, US – DEU. Pětičlenná obecní rada se skládala ze dvou sociálních demokratů, jednoho kandidáta za Občanské sdružení Králova Dvora, jednoho občanského demokrata a jednoho komunisty. Jednalo se tedy o spolupráci čtyř subjektů z pěti, ve které nebyl zahrnut pouze jeden křesťanský demokrat. Proto lze tuto koalici označit za širokou. Starostou se stal Karel Mencl, který kandidoval za ČSSD jako nestraníček. Starosta Králova Dvora tedy vzešel z vítězné strany (zdroj: vlastní výzkum).

Beroun

V Berouně sice vyhrálo volby Sdružení ČSNS, NK, ale získalo stejný počet mandátů jako druhá ODS, tedy pět. ČSSD a KSČM získaly každá čtyři mandáty, ODA dva mandáty a Koalice KDU – ČSL, US – DEU jeden mandát. Po volbách byla ustavena koalice minimální vítězná ideově propojená ČSNS, ODS a ODA, z jejichž členů vzešla sedmičlenná rada (Balík 2008: 192). Starostou se stal Jiří Besser za nezávislé (Balík 2008: 301).

Hořovice

Hořovické obecní volby vyhrála ODS se ziskem šesti mandátů. Po čtyřech mandátech získaly KSČM, ČSSD a Koalice KDU – ČSL, US - DEU. Sdružení nezávislých získalo tři mandáty. Sestavena pak byla velká koalice ODS, ČSSD a SNK (Balík 2008: 197). Starostou se stal Jiří Hájek za ODS (Balík 2008: 301).

Cerhovice

V Cerhovicích vyhrálo volby místní SNK se ziskem osmi mandátů následované ODS s pěti mandáty. Po jednom mandátu pak získaly Koalice KDU – ČSL, US – DEU a ČSSD. Z tohoto rozložení zastupitelstva vznikla pětičlenná rada sestávající se pouze z nezávislých kandidátů onoho SNK a starostou se stal nezávislý kandidát Petr Frei. Z toho vyplývá, že parlamentním stranám se sice podařilo obsadit zastupitelské mandáty, ale nestaly se součástí koalice. V Cerhovicích se tedy nejedná o koalici, nicméně i toto exekutivní uskupení lze označit za minimální vítězné ideově propojené (zdroj: vlastní výzkum).

Hýskov

V Hýskově vyhrála volby dvě SNK, která si mezi sebou rozdělila 14 mandátů (devět pro SNK I a pět pro SNK II) a zbylý mandát získal občanský demokrat. Koalici a pětičlennou radu spolu utvořily SNK I. a jeden člen ODS. Zajímavé je, že se nespojila dohromady ona dvě nezávislá sdružení, která by k sobě měla mít teoreticky nejbližší, jsou – li považována za středová, ale vítězné SNK I dalo přednost kandidátu ODS. Je možné, že se zde jedná právě o neochotu vítězných stran, dělit moc mezi více mandátů, ale také se může jednat o osobní spory, kdy, jak ostatně upozorňuje i Balík, mezi jednotlivými sdruženími nezávislých mohou být často zostřenější spory než mezi politickými stranami (2008: 50). SNK I také nevyužilo možnosti samostatného ovládnutí rady, ačkoliv mandátů k tomu mělo dostatek. Vznikla zde tedy koalice nadměrná ideově propojená. Starostkou byla zvolena Ivana Týlová, kandidátka SNK I (zdroj: vlastní výzkum).

Vráž

Ve Vráži postavily kandidátní listiny a uspěly pouze SNK ve Vráži u Berouna (zisk 11 mandátů) a ČSSD (zisk čtyř mandátů). Rada se pak skládala z SNK a ČSSD, jednalo se tedy o všestrannou koalici. Ovšem je třeba podotknout, že i v případě přítomnosti ČSSD v radě se jednalo o nezávislé kandidáty. Zde se jednalo o všestrannou koalici, neboť SNK mělo dostatek mandátů k samostatnému vládnutí, nicméně si přizvalo k vládnutí ČSSD. Starostkou se stala Hana Maivaldová, kandidátka za SNK (zdroj: vlastní výzkum).

Nižbor

V Nižboru vyhrála volby ODS se ziskem pěti mandátů. Po třech mandátech pak získala dvě místní sdružení. SNK Klub a Sdružení KSČM, NK získaly po dvou mandátech. Rada o pěti členech se pak skládala ze čtyř členů mimostranických kandidátních listin a jednoho člena ODS, vznikla tedy nadměrná ideově propojená koalice. Starostkou se stala Kateřina Zusková z ODS, starostka tedy vzešla z řad vítězné strany (zdroj: vlastní výzkum).

Tlustice

V Tlusticích kandidovala jako strana pouze KSČM, která získala 10 mandátů a dalších pět mandátů bylo obsazeno samostatnými nezávislými kandidáty. Pětičlenná rada se pak skládala z jednoho komunistického starosty Josefa Červeného a čtyř nezávislých kandidátů. Volební koalice se tedy skládala z KSČM a čtyř nezávislých kandidátů, což znamená, že se jednalo o širokou koalici, neboť nebyl zahrnut pouze jeden nezávislý kandidát (zdroj: vlastní výzkum).

Komárov

V Komárově vyhrálo volby sdružení KDU – ČSL, NK, které získalo šest mandátů. Následovaly ODS s pěti mandáty a KSČM se čtyřmi. Rada o pěti členech se skládala ze dvou členů uskupení KDU – ČSL, NK, dvou zástupců ODS a jednoho komunisty. Starostou se stal Antonín Merhaut, nezávislý kandidát za KDU – ČSL, NK. Komárovská koalice se tedy skládala i ze dvou protikladných sil, jakými jsou KSČM a ODS. Zde se jedná o všestrannou koalici, neboť žádný subjekt nebyl vyloučen.

Zdice

Ve Zdicích vyhrála volby ODS se ziskem pěti mandátů. ČSSD a SNK Zdice získaly každá po třech mandátech, KSČM dva mandáty a Koalice KDU – ČSL, US – DEU a SZ každá jeden mandát. Ve volebním období 2002 – 2006 ještě nebyla v této obci ustavena rada. Starostou byl zvolen Miroslav Holotina za SNK Zdice, přičemž se nejednalo o zastupitele vítězného uskupení.

Žebrák

Ve volbách postavila kandidátní listiny a následně uspěla pouze dvě politická uskupení, a sice Sdružení KSČM, NK (zisk šesti mandátů) a ODS (zisk devíti mandátů). Rada se skládala z jednoho komunisty a čtyř zástupců za ODS. Jedná se tedy o všestrannou koalici. Je zajímavé, že ODS přijala do rady jednoho komunistu, ačkoliv by radu postavila i bez něj.

Hudlice

V Hudlicích kandidovala tři uskupení, která následně obsadila zastupitelské mandáty. SNK „Za Hudlice krásnější“ získalo sedm mandátů, KSČM čtyři a zbylé čtyři mandáty získalo SNK Příležitost pro změnu. Po volbách vznikla rada ve složení dvou zástupců za KSČM a tří nezávislých. Starosta byl zvolen z řad KSČM. Jednalo se tedy o širokou koalici, kdy jedno z SNK bylo ze spolupráce vyloučeno.

Chyňava

V Chyňavě kandidovala pouze dvě uskupení, a sice ODS (zisk osmi mandátů) a SNK Chyňava (zisk sedmi mandátů). Rada byla ve složení dvou nezávislých a tří zástupců ODS. Jednalo se tedy o všestrannou koalici. Starosta pocházel z řad SNK, takže vítězná ODS post starosty nezískala.

Ve vybraných obcích vznikly po volbách 2002 koalice různé povahy. Ve čtyřech obcích vznikla všestranná koalice, ve třech široká, ve dvou nadměrná ideově propojená, ve dvou minimální ideově propojená a v jedné velká.

4. 5 Komunální politika pohledem obecních aktérů

Vzhledem k tomu, že v komunální politice hrají větší roli spíše jednotlivé osobnosti než skupiny, nelze opomenout také náhled jednotlivých aktérů z řad místní samosprávy. Z těchto důvodů byly do práce zařazeny také rozhovory se zástupci obecní samosprávy.

K. Z. (zastupitel menší obce v rámci okresu Beroun) tvrdí, že v menších obcích nehraje politická příslušnost roli, i když připouští, že do rady nikdy nebyl zvolen zástupce KSČM. Je však zajímavým jevem, že při volbách do zastupitelstva často docházelo k tomu, že voliči zaškrtnou celou kandidátní listinu KSČM a dále pak jméno kandidáta ODS. Nejdůležitějším faktorem při sestavování rady byla snaha sestavit radu ze zastupitelů, kteří obdrželi nejvíc hlasů ve volbách. Výhodou menších obcí je skutečnost, že lidé se dobře znají a jsou tedy schopni odlišit kandidáty, kteří pouze slibují a kandidáty, kteří něco dělají. Při jednáních zastupitelstva také nedochází ke konfliktům, neboť je vždy snaha nalézt takové řešení, s nímž by souhlasila většina zastupitelů (rozhovor č. 1).

J. A. (zastupitel větší obce) se domnívá, že komunální politika je specifická a stranictví nehraje roli v rámci spolupráce jednotlivých zastupitelů, což dokazuje i fakt, že v této obci již řadu let funguje koalice ČSSD, ODS a Občanského sdružení s podporou KSČM. Dále J. A. tvrdí, že spolupráce velmi dobře probíhá i se zastupiteli z opozičních stran, a to hlavně díky transparentnosti a vzájemné otevřenosti (mimo několika výjimek, ale to je dle J. A. normální, neboť „vždy se najde někdo, kdo je proti všemu“). Klíčová podle něj není stranická příslušnost, ale fakt, že zvolení zastupitelé chtějí pracovat „pro blaho obyvatel obce“. Politická příslušnost však hraje roli u voličů, kteří nesledují aktivně dění na zastupitelstvu. Další důležitý faktor pak představuje oblíbenost a postavení daného kandidáta (rozhovor č. 2).

Zajímavý názor představil A. F. (zastupitel větší obce), který se domnívá, že politické stranictví hraje v komunální politice roli, a to proto, že i na komunální úrovni existují koalice a opozice, přičemž opozice s koalicí nemusí vždy souhlasit. Avšak A. F. se domnívá, že voliči dají v komunálních volbách hlasy hlavně známým osobnostem města (rozhovor č. 3).

P. F. (zastupitel z menší obce) se domnívá, že politická příslušnost kandidátů není důležitá, neboť voliči se orientují spíše dle chování jednotlivých kandidátů, kteří jsou jim více na očích. P. F. se však domnívá, že v případě přidělování krajských dotací se k politické příslušnosti přihlíží. Voliči však dávají přednost nezávislým kandidátům, dle názoru P. F. hlavně díky zkušenostem z chování politických stran na vyšší úrovni, kdy politické strany nejsou schopny se dohodnout na rozumném řešení. K tzv. politikaření dochází, ale vždy existuje snaha se dohodnout na nejschůdnějším řešení pro občany (rozhovor č. 4).

J. V., zastupitel středně velké obce, se domnívá, že v malých obcích jsou do zastupitelstev voleni hlavně lidé, za nimiž lze vidět konkrétní práci. Podobným kritériem se řídí i zastupitelé, kteří při rozhodování zohledňují hlavně fakt, zda se jedná o dobrý nápad. Pokud ano, nezáleží na tom, z které strany přišel. V praxi funguje práce zastupitelstva tak, že zastupitelstvo si skládá své volební prohlášení, resp. střednědobý plán, kde jsou uvedena co nejkonkrétněji jednotlivá témata. V prohlášení lze nalézt např. tyto cíle: snaha o vyrovnaný rozpočet, zapojení více občanů do záležitostí obce, vybudování kanalizace, podpora třídění odpadu, trvalý rozvoj zeleně, vybudování základního informačního značení pro obec či prioritní oslovení místních podnikatelů v případě veřejných zakázek. Dokumenty tedy potvrzují slova J. V., že se nejedná o ideově příliš vyhraněné otázky. Stranickost pak J. V. považuje dokonce za brzdu, neboť lidé se spíš zajímají o konkrétní každodenní otázky, jako např. udržování chodníků v zimě, zabezpečení svozu odpadu, možnost docházení do mateřské školky či školy či zda jsou v obci možnosti využití volného času pro děti i pro dospělé (rozhovor č. 5).

H. K., zastupitel menší obce, se pak proti stranictví relativně ostře vyhranil. H. K. tvrdí, že nejférovější volební systém je, kandidují – li nezávislí kandidáti sami za sebe, a to i když se jedná o straníky. Dále odmítá, že by na jejich zastupitelstvu docházelo k jakémukoliv „politikaření a pletichaření“. Je zajímavé, že H. K. použil ona slova politikaření a pletichaření dohromady, neboť naznačují, že politika a s ní spojené stranictví představuje něco negativního (rozhovor č. 6).

5 Zhodnocení výsledků

Nízká míra zapojení parlamentních stran do dění na komunální úrovni se projevuje několika způsoby, a to nižším počtem obcí, v nichž strany postavily kandidátní listiny, nižším relativním počtem kandidátů (ve vztahu k celkovému počtu kandidátů) a nižším relativním počtem zastupitelů (ve vztahu k celkovému počtu zastupitelů). Z rozhovorů s jednotlivými reprezentanty veřejné správy pak vyplynula pouze malá role politického stranictví jako takového.

Parlamentní strany postavily své kandidáty celkem ve 49 obcích (59, 04 % z celkového počtu 83 obcí) a zastupitelské posty získaly v 45 obcích (54, 22 % z celkového počtu obcí). Je tedy evidentní, že ve 40 % obcí okresu Beroun parlamentní strany nejen že neměly žádné zastoupení, ale dokonce ani nedokázaly postavit jediného kandidáta (zdroj: vlastní výzkum). Zastupitelské posty pak strany získaly ve zhruba o něco málo více než polovině obcí. Lze tedy tvrdit, že v necelé polovině okresu Beroun parlamentní strany na komunální úrovni v letech 2002 – 2006 vůbec nefigurovaly. To znamená, že se potvrdila původní hypotéza o nízkém zastoupení parlamentních stran na komunální úrovni.

Co se týká jednotlivých stran, v největším počtu obcí kandidovala KSČM, která postavila kandidáty ve 30 obcích a mandáty získala v 28 obcích. ODS postavila kandidáty ve 22 obcích a mandáty získala v 19 obcích. ČSSD postavila kandidáty ve 20 obcích a mandáty získala v 17 obcích. Koalice KDU – ČSL postavila kandidáty v šesti obcích a ve všech získala mandáty, avšak počet získaných mandátů se pohyboval kolem jednoho či dvou, maximálně čtyř. KDU – ČSL pak samostatně postavila kandidáty ve dvou obcích, přičemž mandáty získala v jedné. US – DEU postavila samostatnou kandidátní listinu pouze v jedné obci.

Tabulka 1: Počty obcí

Zastoupení parlamentních stran 2002 - počty obcí				
počet volených zastupitelů (počet obcí)	Počet obcí - kandidáti		Počet obcí - zastupitelé	
	abs.	%	abs.	%
5 (11 obcí)	3	27,27	3	27,27
7 (30 obcí)	12	40	11	36,67
9 a 11 (25 obcí)	17	68	15	60
15 (15 obcí)	15	100	14	93,33
21 (2 obce)	2	100	2	100

zdroj: vlastní výzkum

Tabulka výše zobrazuje, v kolika obcích v roce 2002 postavily parlamentní strany kandidátní listiny a v kolika obcích získaly zastupitelské posty. Obce jsou děleny dle kritéria počtu mandátů v zastupitelstvu a číslo v závorce značí celkový počet obcí v dané kategorii. Z tabulky je značně patrné, že s vyšším počtem volených zastupitelů dané obce se zvyšovaly také počty obcí, v nichž parlamentní strany postavily své kandidáty a získaly zastupitele. Zatímco v kategorii nejmenších obcí nasadily parlamentní strany kandidáty pouze v necelé třetině (a to pouze ČSSD a KSČM), tak u obcí o sedmičlenných zastupitelstvech se jednalo už o 40 %. Parlamentní strany pak dokázaly postavit vlastní kandidáty ve všech větších obcích. Podobně je tomu i u zastupitelských postů.

Tabulka 2 níže zachycuje procentuální podíly celkového zastoupení parlamentních stran, a to jak pro jednotlivé kategorie obcí (kritériem je zde počet obsazovaných zastupitelských mandátů), tak celkově. Složení odpovídá výsledkům komunálních voleb 2002 v okrese Beroun. Pro lepší porovnávání jsou počty kandidátů a zastupitelů ve všech následujících tabulkách uvedeny v procentech, přičemž v těchto tabulkách jsou uvedeny počty straníků i nestraníků dohromady. Z jednotlivých procentuálních podílů kandidátů naprosto jednoznačně vyplývá, že čím více mandátů se v jednotlivých obcích obsazovalo, tím větším dílem se parlamentní strany podílely na celkovém počtu kandidátů. Vzhledem k tomu, že ve většině případů počty mandátů korespondují s počty obyvatel (tj. čím více obyvatel žije v dané obci, tím více se volí mandátů), lze

usuzovat, že parlamentní strany byly schopné postavit více kandidátů převážně ve větších obcích. Podíly zastupitelských mandátů v jednotlivých kategoriích také stoupají, tzn. že parlamentní strany byly v roce 2002 schopné získat více mandátů v obcích s většími zastupitelstvy. V celkovém počtu parlamentní strany příliš zastoupeny nebyly: podíl kandidátů parlamentních stran tvořil méně než polovinu a podíl zastupitelů činí pouhých 34,03 %.

Tabulka 2: Parlamentní strany v obcích

Zastoupení parlamentních stran		
Kategorie obcí (dle počtu zastupitelů)	podíl kandidátů (%)	podíl zastupitelů (%)
5	12,73	18,18
7	27,72	22,86
9 a 11	33,05	24,45
15	54,23	49,33
21	60,43	78,57
Celkem	44,05	34,03

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.volby.cz

Důležitým kritériem pro zastoupení parlamentních stran je počet obyvatel daných obcí, což ukazuje následující tabulka. Z tabulky č. 3 je naprosto patrná souvislost mezi počtem obyvatel a zastoupením parlamentních stran. Zatímco v kategorii obcí do 199 obyvatel byly parlamentní strany zastoupeny naprosto marginálně, v kategorii obcí od 5 000 obyvatel a více už postavily 2/3 z celkového počtu kandidátů a získaly 4/5 zastupitelů.

Tabulka 3: Strany v obcích dle počtu obyvatel

Parlamentní strany v obcích dle počtu obyvatel		
Kategorie obcí dle počtu obyvatel	Podíl kandidátů (%)	Podíl zastupitelů (%)
Do 199	5, 78	6, 67
200 – 499	19, 5	20, 87
500 - 999	44, 3	33, 98
1000 - 1999	39, 93	38, 65
2000 - 4999	69, 54	71, 11
5 000 - 9999	71, 64	83, 33

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.volby.cz

Tabulka 4 zobrazuje celkové počty kandidátů jednotlivých parlamentních stran v komunálních volbách 2002. Čísla v závorce pak představují podíly straníků a nestraníků dané strany na celkovém počtu jejich kandidátů. V celkovém součtu všech stran měli straníci jen o něco málo menší podíl než nestraníci. Je však třeba si uvědomit, že tento podíl je také zkreslen počtem komunistických straníků, kteří tvoří téměř 2/3 kandidátů KSČM. Na kandidátních listinách ostatních stran tvořil podíl straníků méně než polovinu. Nejméně straníků se nacházelo na kandidátní listině US - DEU.

Tabulka 4: Celkové počty kandidátů

Celkové počty kandidátů			
strana	straníci (podíl v %)	nestraníci (podíl v %)	celkem
KSČM	177 (69, 69)	77 (30, 31)	254
ODS	83 (35, 32)	152 (64, 68)	235
ČSSD	69 (38, 33)	111 (61, 67)	180
Koalice KDU - ČSL, US - DEU	25 (26, 6)	69 (73, 4)	94
US - DEU	1 (14, 29)	6 (85, 71)	7
KDU - ČSL	2 (50)	2 (50)	4
Celkem	357 (46, 12)	417 (53, 88)	774

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.volby.cz

Tabulka 5 zachycuje celkové počty zastupitelů jednotlivých parlamentních stran v komunálních volbách 2002. Čísla v závorkách představují podíly straníků a nestraníků na celkovém počtu zastupitelů dané strany. Nejvíce zastupitelů získala ODS, následovaná KSČM. Nejvíce stranických zastupitelů opět měla KSČM. O KDU – ČSL a US – DEU lze tvrdit, že v komunální politice po volbách 2002 prakticky neexistovaly, neboť získaly pouhých 18 zastupitelských postů, a to pro pouhých šest straníků.

Tabulka 5: Celkové počty zastupitelů

Celkové počty zastupitelů			
strana	straníci (podíl v %)	nestraníci (podíl v %)	celkem
ODS	31 (31, 96)	66 (68, 04)	97
KSČM	57 (64, 04)	32 (35, 96)	89
ČSSD	14 (25, 45)	41 (75, 55)	55
Koalice KDU - ČSL, US - DEU	4 (40)	6 (60)	10
US - DEU	1 (14, 29)	6 (85, 71)	7
KDU - ČSL	1	0	1
Celkem	108 (41, 7)	151 (58, 3)	259

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.volby.cz

Následující tabulka obsahuje podíly jednotlivých parlamentních stran v daných velikostních kategoriích obcí dle počtu volených zastupitelů. Podíly jsou v souladu s tvrzením, že parlamentní strany byly více zastoupeny ve větších obcích, neboť podíl jejich kandidátů v podstatě stále stoupal. Jedinou výjimku představovaly obce o 21členných zastupitelstvech, v nichž KSČM postavila méně kandidátů než v předchozí kategorii. Tato skutečnost je však v souladu s faktem, že KSČM neměla příliš vysokou podporu ve větších obcích. U ČSSD lze také v podstatě pozorovat stoupající trend. V obcích o sedmičlenných zastupitelstvech postavila ČSSD sice o necelé 1 % méně kandidátů než v předchozí kategorii, avšak je třeba brát v potaz, že v těchto kategoriích nepostavila ČSSD vysoký počet kandidátů, což znamená, že každý kandidát může číslo výrazně změnit. Odchyly jsou zároveň ovlivněny počty nezávislých kandidátů. ODS pak zaznamenala jedinou odchylku v kategorii obcí o sedmi a 15členných zastupitelstvech.

Tabulka 6: Podíly kandidátů stran na celkovém počtu kandidátů

Podíly kandidátů parlamentních stran (%)						
Kategorie obcí (počet zastupitelských mandátů)	KSČM	ČSSD	ODS	KDU - ČSL, US - DEU	KDU - ČSL	US - DEU
5	6,76	6,76	0	0	0	0
7	10,23	5,94	10,34	2,31	0	2,31
9 a 11	14,53	10,65	4,42	0	0,42	0
15	17,07	9,57	22,49	14,99	0,32	0
21	15,11	15,11	15,11	15,11	0	0
Celkem	14,46	10,24	13,38	5,35	0,23	0,4

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.volby.cz

Z tabulky 6 je jasně patrné, že parlamentní strany postavily více kandidátů v obcích, v nichž se volil větší počet zastupitelů, přičemž o nejmenší velikostní kategorii lze tvrdit, že se v ní parlamentní strany prakticky nevyskytují. Zároveň je patrný výrazný rozdíl mezi podíly kandidátů, které parlamentní strany postavily v obcích o pěti a sedmi mandátových zastupitelstvech na straně jedné a podíly kandidátů v obcích o 15 a 21členných zastupitelstvech na straně druhé.

Podobné rozdíly jsou patrné i v tabulce 7. KSČM vykazovala co do počtu svých zastupitelů (jednotlivé podíly jsou vypočítány z celkového počtu zastupitelů okresu Beroun) jasně vzestupnou tendenci. ČSSD měla malé zastoupení v obcích o sedmičlenných a o 15členných zastupitelstvech. ODS má pak nejmenší zastoupení v obcích o devíti a 11členných zastupitelstvech.

Tabulka 7: Podíl zastupitelů stran

Podíl zastupitelů parlamentních stran (%)						
Kategorie obcí (počet zastupitelských mandátů)	KSČM	ČSSD	ODS	KDU - ČSL, US - DEU	KDU - ČSL	US - DEU
5	3,64	9,09	0	0	0	0
7	9,52	4,29	7,14	0,48	0	1,43
9 a 11	11,35	17,3	4,8	0	0	0
15	14,67	6,22	26,67	1,33	0,44	0
21	19,05	19,05	26,19	11,9	0	0
Celkem	11,7	7,23	11,83	1,05	0,13	0,92

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.volby.cz

Vzhledem k tomu, že procentuální podíly ve výše zmíněných tabulkách jsou ovlivněné také počty nezávislých kandidátů, jsou v tabulce níže uvedeny také podíly kandidátů a zastupitelů jednotlivých parlamentních stran, a to vždy ve vztahu k celkovému počtu kandidátů dané strany a celkovému počtu zastupitelů dané strany. I zde je patrné, že KSČM nemá v obcích o 21mandátových zastupitelstvech příliš vysoké zastoupení. Procentuální podíl kandidátů všech stran je sice v obcích o 21mandátových zastupitelstvech menší, ale je třeba si uvědomit, že na rozdíl od ostatních skupin se zde obsazovalo mnohem méně mandátů. Jinak lze pozorovat rostoucí tendenci.

Tabulka 8: Procentuální podíly kandidátů a zastupitelů stran

Podíly kandidátů (K) a zastupitelů (Z) stran (%)										
	5		7		9 a 11		15		21	
	K	Z	K	Z	K	Z	K	Z	K	Z
KSČM	1,97	2,25	12,2	22,47	27,17	29,21	42,13	37,08	17,32	8,99
ČSSD	2,78	9,09	10	16,36	30,56	34,55	33,33	25,45	23,33	14,55
ODS	0	0	8,94	15,46	13,19	11,34	60	61,86	17,87	11,34
KDU - ČSL, US - DEU	0	0	13,33	53,33	1,9	0	44,76	13,33	40	33,33

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z www.volby.cz

Pokud jde o exekutivní koalice a spolupráci uskupení v zastupitelstvech jako takových, okres Beroun bohužel nenabízí k výzkumu příliš mnoho obcí, které by utvořily po volbách radu (66 obcí z 83 měla zastupitelstva o menším počtu členů než 15 mandátů a ne ve všech obcích byly zastoupeny parlamentní strany – poznámka autorky). Nicméně i z tohoto malého vzorku (13 obcí) lze vypožorovat, že složení komunálních koalic je pestřejší než složení vlád ČR, protože vznikly různé typy koalic. Parlamentní strany často spolupracovaly se sdruženími nezávislých, ale také mezi sebou. Potvrdilo se také, že na komunální úrovni spolupracují i strany, které by se ke spolupráci na vládní úrovni nepřihlásily, například v Králově Dvoře vznikla koalice mimo jiných za účasti ODS a KSČM. Stranictví tedy nehraje v komunální politice zásadní roli, což ostatně potvrdily i rozhovory.

V úvodu této práce bylo řečeno, že z hlediska teorie racionální volby by bylo logické, aby převládaly minimální vítězné ideově propojené koalice. Nicméně

ve zkoumaných obcích tomu tak nebylo, ba naopak převládaly koalice, v nichž spolupracovalo více subjektů. Vysvětlení opět nabízejí rozhovory, v nichž řada zastupitelů kladla důraz na snahu se dohodnout.

Pestřejší složení komunálních koalic je dáno více faktory. Na komunální úrovni se lze (to se potvrdilo i v berounských volbách 2002) ve velké míře setkat s různými formami nezávislých kandidátů, kteří si velmi dobře vedou ve volbách. Jak ostatně ukázaly i rozhovory, na komunální úrovni hrají podstatnou roli osobní vazby. Zvláště v menších obcích, kde se prakticky každý s každým zná, kladou voliči důraz na konkrétní osobnost, a ne na ideologii. Svou vahou přispívají také konkrétní lokální problémy a postoje jednotlivých osobností k nim. Potvrdilo se tedy i tvrzení J. Čmejka, který za charakteristický rys komunální úrovně označuje právě krátkou vzdálenost mezi zastupitelem a občanem, díky níž není potřebné, aby strany hrály úlohu zprostředkovatele idejí, kterou hrají ve větších městech (Čmejrek 2008: 62). Rozhovory se zastupiteli obecní samosprávy také potvrdily, že komunální politika vytváří lepší podmínky pro participativní demokracii, která je založena na vzájemné komunikaci všech zájmových skupin a cílem komunikace je snaha nalézt kompromis. Nicméně se lze domnívat, že i tady hrají ideje roli, ale spíše se jedná o konkrétní ideje a postoje jednotlivců než o ucelené ideologie.

Zajímavé je, že strany na komunální úrovni, ač se jedná o masové strany, splňují také jisté charakteristiky stran kádrů, o nichž mluví Duverger. Parlamentní strany sice mají o nové členy zájem, avšak v komunální politice velmi často přibírají nestraníky. Jak potvrdily i rozhovory, neděje se tak jen kvůli nedostatku vlastních členů, ale i proto, že známé osobnosti jsou pro voliče přitažlivější. Strany si tedy jsou na komunální úrovni vědomy faktu, že oblíbená významná osobnost může mít větší šanci vyhrát volby, proto si tyto osobnosti vybírají na kandidátní listiny.

Na závěr zbývá normativní otázka. Stranictví na komunální úrovni nehraje příliš roli, avšak lze se také ptát, zda je to a priori špatně. Z řady rozhovorů vyplynulo, že stranictví je v komunální politice spíše na obtíž, neboť ideologické boje mohou být někdy překážkou v dosažení kompromisu. Také čeští voliči vnímají stranictví spíše negativně. Nicméně se lze domnívat, že absence parlamentních stran v komunální politice škodí stranám samotným. Místní straniční funkcionáři totiž mohou lépe zprostředkovat kontakt mezi obcemi a orgány na vyšší úrovni. Strany se tak mohou octnout ve vakuu, v němž neobdrží informace o potřebách občanů a jejich politika tak může být odtržena od reality.

6 Závěr

Z práce vyplývá, že parlamentní strany na komunální úrovni, nejedná-li se o větší města, nehrají příliš výraznou roli. V okrese Beroun byly parlamentní strany schopny postavit své kandidáty v pouhých 49 obcích a zastupitelské mandáty získat v 45 obcích. Lze tedy tvrdit, že parlamentní strany v téměř polovině obcí tohoto okresu v období 2002 – 2006 nefungovaly. Zastoupení kandidátů kandidujících za jednotlivé parlamentní strany pak jednoznačně ukazuje, že parlamentní strany po volbách 2002 byly více zastoupeny spíše ve větších velikostních kategoriích obcí.

Po komunálních volbách 2002 byly v komunální politice zastoupeny všechny tehdejší parlamentní strany, avšak ne ve stejné míře. Velkým překvapením pro autorku práce je fakt, že poměrně silnou pozici mezi parlamentními stranami zaujala KSČM, a to co do počtu obcí, v nichž kandidovala, tak co do vysokého podílu straníků. KSČM postavila celkem 254 kandidátů (177 straníků a 77 nestraníků) ve 30 obcích. Byla vyvinuta snaha kontaktovat některé představitele KSČM a vést s nimi na toto téma rozhovor, avšak bohužel nikdo z okresní organizace nereagoval. Bylo by zajímavé, pokusit se najít argumenty pro vysvětlení tohoto jevu. Ostatní parlamentní strany nasadily do volebního boje výrazně méně straníků než KSČM. Druhou neúspěšnější stranou co do počtu kandidátů byla ODS, která byla zastoupena 235 kandidáty (83 straníky a 152 nestraníky) ve 22 obcích. Koalice KDU – ČSL, US - DEU postavila 94 kandidátů (25 straníků a 69 nestraníků) v šesti obcích. Samostatně pak KDU – ČSL postavila čtyři kandidáty (dva straníky a dva nestraníky) ve dvou obcích. US – DEU postavila samostatnou kandidátní listinu pouze v jedné obci, a to o sedmi kandidátech (jednom straníkovi a šesti nestranících). Práce také ukázala, že parlamentní strany byly zastoupeny spíše ve větších velikostních kategoriích obcí, například v kategorii obcí o pětimandátových zastupitelstvech byly strany zastoupeny naprosto marginálně. Je zajímavé, že parlamentní strany téměř neutvářely volební koalice. Jedinou výjimkou byla KSČM, která několikrát kandidovala spolu se sdruženími nezávislých a někteří její kandidáti kandidovali na kandidátních listinách místních SNK. S nezávislými pak ještě kandidovaly ČSSD a KDU – ČSL, ale vždy se jednalo pouze o jednu obec.

Co do počtu získaných zastupitelských mandátů byla v komunálních volbách nejúspěšnější stranou ODS, která získala 97 mandátů (31 straníků a 66 nestraníků) v 19 obcích. KSČM získala 89 mandátů (57 straníků a 32 nestraníků) v 28 obcích. ČSSD byla zastoupena 55 zastupiteli (14 straníky a 41 nestraníky) v 17 obcích. Koalice KDU – ČSL, US – DEU obdržela dohromady 10 mandátů (čtyři pro straníky a šest pro nestraníky) v šesti obcích. US – DEU obdržela samostatně sedm mandátů (jeden pro straníka a šest pro nestraníky) v jedné obci a KDU – ČSL získala jeden mandát pro straníka v jedné obci. V roce 2002 tedy již bylo možné pozorovat počátky pozdějšího pádu KDU – ČSL a US – DEU, které na komunální úrovni prakticky neexistovaly.

Co se týká spolupráce v zastupitelstvech, sestavovaly parlamentní strany různé typy koalic, přičemž se ukázalo, že stranicví nehrálo zásadní roli, neboť parlamentní strany spolupracovaly s více různými subjekty. Také z rozhovorů se zastupiteli vyplynulo, že klíčová je snaha řešit spíše konkrétní problémy dané obce než svádět ideové souboje.

Bohužel rozsah této práce neumožnil zpracování voleb z více let. Bylo by velmi zajímavé, zpracovat v budoucnu výsledky všech obecních voleb od sametové revoluce a vzájemně porovnat výsledky, zastoupení parlamentních stran, počty stranických a nestranických kandidátů a zastupitelů.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné dokumenty

BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. 387 s. Politologická řada; sv. č. 27. ISBN 978-80-7325-144-4.

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav. *Studie ke komunálním volbám 2010*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5854-5.

ČMEJREK, Jaroslav: *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1. Vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

FREEDEN, Michael: *Ideology. A very short introduction*. 1. ed. Oxford: Oxford University Press, 2003. 161 s. ISBN: 0-19-280281-X.

CHYTILEK, Roman, ŠEDO, Jakub, LEBEDA, Tomáš: *Volební systémy*. 4. vyd. Praha: Portál, 2009. 376 s. ISBN: 978-80-7367-548-6.

JÜPTNER, Petr: *Komunální koalice a politické modely*. *Politologická revue*, 2004, č. 2.

JÜPTNER, Petr: *Konfrontace teorie koalic s lokální politikou*. In Cabada, Ladislav (ed.) *Koalice a koaliční vztahy*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 223 s. ISBN 80-7380-004-7.

KREJČÍ, Oskar: *Nová kniha o volbách*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 481 s. ISBN: 80-86946-01-0.

LEBEDA, Tomáš. (2011) Volební systémy. In Novák, Miroslav a kol. (eds.) *Úvod do studia politiky*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. 783 s. Ediční řada Studijní texty 50. svazek , s. 600 – 637. ISBN 978-80-7419-052-0.

NOVÁK, Miroslav. (2011) Strany a stranické systémy. In Novák, Miroslav a kol. (eds.) *Úvod do studia politiky*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. 783 s. Ediční řada Studijní texty 50. svazek , s. 548 – 599. ISBN 978-80-7419-052-0.

RYŠAVÝ, Daniel; ŠARADÍN, Pavel: *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. 1. vyd. Praha: SLON, 2011. ISBN 978-80-7419-042-1.

SARTORI, Giovanni: *Srovnávací ústavní inženýrství. Zkoumání struktur, podnětů a výsledků*. 1. vyd. Přeložila Jana Ogrocká. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. 238 s. ISBN: 80-85850-94-X.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

Dokumenty místních samospráv.

7. 2 Elektronické dokumenty

ČSÚ. *Malý lexikon obcí ČR 2012 2012-01-01. Středočeský kraj. Okres Beroun* [online]. CZSO. 14. 12. 2012 [cit. 2013-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1302-12>>.

KREČ, Luboš. Ústavní soud zamítl stížnost na volby v Praze. Opakovat se nebudou. *Economia, a. s., Hospodářské noviny IHNEED* [online]. 29. 3. 2011. [cit. 2013-09-02]. Dostupný z WWW: <<http://zpravy.ihned.cz/c1-51389130-ustavni-soud-zamitl-stiznost-na-volby-v-praze-opakovat-se-nebudou>>. ISSN 1213-7693.

MV ČR. Seznam politických stran a hnutí [online]. 2010 [cit. 2013-09-02]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/SearchResult.aspx?type=1&status=1>>.

Unie. Tisková zpráva. [online]. *US – DEU*. 17. 12. 2010 [cit. 2013-09-10]. Dostupné z WWW: <www.unie.cz>.

ČSÚ. Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002. Výsledky hlasování – výběr obce. Středočeský kraj. Okres Beroun [online]. *Volby*. [cit. 2013-20-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=2102>>.

ČSÚ. Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002. Kandidáti dle politické příslušnosti. Středočeský kraj. Okres Beroun. [online]. *Volby*. [cit. 2013-23-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv222?xjazyk=CZ&xid=1&xv=3&xnumnuts=2102>>.

ČSÚ. Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002. Zastupitelé dle politické příslušnosti. Středočeský kraj. Okres Beroun. [online]. *Volby*. [cit. 2013-24-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv222?xjazyk=CZ&xid=1&xv=8&xnumnuts=2102>>.

Vlastní rozhovory a e – mailová korespondence.

8 Přílohy

8.1 Příloha č. 1: Tabulka počtů zastupitelů

Tabulka 1: Počet zastupitelů dle počtu obyvatel

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva obce
Do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: vlastní zpracování na základě § 68, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

8. 2 Příloha č. 2: Volební výsledky jednotlivých obcí v roce 2002

Tabulka 1: Bavoryně

Bavoryně		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK pro zachování obce	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534421>

Tabulka 2: Beroun

Beroun		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
Sdružení ČSNS, NK	22,56	5
ODS	21,71	5
ČSSD	19,17	4
KSČM	16,25	4
ODA	9,31	2
Koalice KDU-ČSL, US-DEU	7,73	1
Sdružení KONS, NK	2,54	0
Strana za životní jistoty	0,73	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2102&xobec=531057>

Tabulka 3: Běštín

Běštín		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Hasiči Běštín	56,97	4
SNK TJ Běštín	43,03	3

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531073>

Tabulka 4: Broumy

Broumy		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Občanský blok Broumy	65,1	6
KSČM	34,9	3

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531081>

Tabulka 5: Březová

Březová		
Strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSSD	52,92	3
KSČM	17,1	1
NK - František Pícha	16,82	1
Strana za životní jistoty	13,16	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531090>

Tabulka 6: Bubovice

Bubovice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK č. 1	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531103>

Tabulka 7: Bykoš

Bykoš		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSSD	72,14	5
SNK - Za obec krásnější	27,86	2

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534145>

Tabulka 8: Bzová

Bzová		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
Sdružení SDS, NK	90,66	9
NK - Václav Pavlis	4,2	0
NK - Václav Kříž	2,9	0
ČSNS	2,24	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531120>

Tabulka 9: Cerhovice

Cerhovice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Cerhovice	51,87	8
ODS	29,73	5
Koalice KDU-ČSL, US-DEU	10,58	1
ČSSD	7,83	1

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531138>

Tabulka 10: Drozdov

Drozdov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSSD	57,46	5
KSČM	42,54	4

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531154>

Tabulka 11: Felbabka

Felbabka		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
KSČM	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531162>

Tabulka 12: Hlásná Třebaň

Hlásná Třebaň		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Hl.Třebaň a Rovina č.1	29	2
SNK Sdružení Sokola č. II.	23,48	2
SNK Sdružení Sokola č.I.	22,88	2
SNK Hl.Třebaň a Rovina 2	16,99	1
SNK Nezávislí Hlásné Třebaň	7,65	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531171>

Tabulka 13: Hořovice

Hořovice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	28,17	6
KSČM	18,54	4
ČSSD	18,1	4
Koalice KDU-ČSL, US-DEU	16,84	4
Sdružení nezávislých	13,63	3
Strana za životní jistoty	4,71	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2102&xobec=531189>

Tabulka 14: Hostomice

Hostomice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK II.	31,45	3
Sdružení nezávislých	30,93	3
KSČM	19,88	2
SNK I.	16,39	1
NK - Vlasta Uhlířová	1,35	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2102&xobec=531201>

Tabulka 15: Hředle

Hředle		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531219>

Tabulka 16: Hudlice

Hudlice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK "Za Hudlice krásnější"	41,65	7
KSČM	29,74	4
SNK Příležitost pro změnu	28,6	4

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531227>

Tabulka 17: Hvozdec

Hvozdec		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
KSČM	91,76	7
Republikáni Miroslava Sládka	8,24	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531235>

Tabulka 18: Hýskov

Hýskov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK I.	57,77	9
SNK II.	31,12	5
ODS	11,11	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531243>

Tabulka 19: Chaloupky

Chaloupky		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Chaloupečtí občané	74,29	5
SNK - Sdružení občanů	25,71	2

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531251>

Tabulka 20: Chlustina

Chlustina		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Za obec krásnější	100	5

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534455>

Tabulka 21: Chodouň

Chodouň		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK obce Chodouň	53,62	4
ODS	46,38	3

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534447>

Tabulka 22: Chrustenice

Chrustenice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Za otevřenou samosprávu	48,82	6
SNK Naše obec	47,92	5
ČSSD	3,26	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533670>

Tabulka 23: Chyňava

Chyňava		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	54,53	8
SNK Chyňava	45,47	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531294>

Tabulka 24: Jivina

Jivina		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Jivina	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531308>

Tabulka 25: Karlštejn

Karlštejn		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	34	3
NK - zdeněk Šrámek	10,55	1
NK - Hana Dolanská	10,2	1
NK - Ing. Petr Moucha, CSc.	9,71	1
NK - Josef Čvančara	9,53	1
NK - Miroslav Ureš	9,53	1
NK - Marie Rampasová	9,4	1
ČSNS	7,09	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531316>

Tabulka 26: Komárov

Komárov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
Sdružení KDU-ČSL, NK	38,76	6
ODS	32,05	5
KSČM	23,94	4
ČSSD	5,26	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531324>

Tabulka 27: Koněprusy

Koněprusy		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
US-DEU	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531332>

Tabulka 28: Korno

Korno		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
NK - Marie Šmolcnopová	16,19	1
NK - Jiří Šmolcnop	14,98	1
NK - Pavel Rychetský	14,57	1
NK - František Kaluba	14,57	1
NK - František Manda	14,17	1
NK - Vladimír Korytenský	12,96	1
NK - Josef Kaluba	12,55	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533793>

Tabulka 29: Kotopeky

Kotopeky		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Hasiči	71,19	4
SNK Občané	28,81	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534072>

Tabulka 30: Králův Dvůr

Králův Dvůr		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSSD	31,46	5
ODS	20,62	3
SNK O. sdružení Králova Dvora	20,15	3
KSČM	17,47	3
Koalice KDU-ČSL, US-DEU	10,3	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533203>

Tabulka 31: Kublov

Kublov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Za Kublov krásnější	69,79	6
KSČM	30,21	3

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531375>

Tabulka 32: Lážovice

Lážovice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
KSČM	18,44	1
NK - Josef Smek	17,88	1
NK - Ladislav Choc	16,2	1
NK - Jiří Budil	15,64	1
NK - Helena Šmejkalová	12,29	1
NK - Antonín Šmejkal	10,61	0
NK - Zdeněk Nepomucký	8,94	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533939>

Tabulka 33: Lhotka

Lhotka		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - I.	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533935>

Tabulka 34: Libomyšl

Libomyšl		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK	100	9

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531448>

Tabulka 35: Liteň

Liteň		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSSD	42,13	4
SNK Liteň	31,79	3
ODS	17,72	2
NK - Hana Kozlerová	4,3	0
KDU-ČSL	4,06	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531456>

Tabulka 36: Loděnice

Loděnice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	100	15

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531464>

Tabulka 37: Lochovice

Lochovice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
Sdružení nezávislých	77,1	9
ČSSD	22,9	2

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531472>

Tabulka 38: Lužce

Lužce		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
NK - František Kučina	21,36	1
NK - Antonín Mařánek	20,91	1
NK - František Nodl	20,45	1
NK - Petr Dudáček	19,09	1
NK - Ladislav Šmíd	18,18	1

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534404>

Tabulka 39: Málkov

Málkov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Horní	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534218>

Tabulka 40: Měňany

Měňany		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Nezávislí Měňany	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531529>

Tabulka 41: Mezouň

Mezouň		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Mezouň	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531537>

Tabulka 42: Mořina

Mořina		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Nezávislí	66,57	6
ČSSD	33,43	3

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531545>

Tabulka 43: Mořinka

Mořinka		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK obce Mořinka	100	5

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533912>

Tabulka 44: Nenačovice

Nenačovice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Údolí Kačáku	100	5

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533602>

Tabulka 45: Nesvačily

Nesvačily		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK za udržení a rozvoj obce	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534269>

Tabulka 46: Neumětely

Neumětely		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	42,78	4
ČSSD	30,71	3
KSČM	20,46	2
SNK I.	6,06	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531588>

Tabulka 47: Nižbor

Nižbor		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	32,47	5
SNK Pro zvelebení	21,49	3
SNK Za další rozvoj	19,56	3
SNK Klub	15	2
Sdružení KSČM, NK	11,48	2

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531596>

Tabulka 48: Nový Jáchymov

Nový Jáchymov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK obce Nový Jáchymov	70,31	11
KSČM	29,64	4

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531600>

Tabulka 49: Olešná

Olešná		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
Sdružení KSČM, NK	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531626>

Tabulka 50: Osek

Osek		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK OÚ Osek	93,86	9
NK - Jiří Kusý	6,14	0

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531634>

Tabulka 51: Osov

Osov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK "Obec Osov"	100	7

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531642>

Tabulka 52: Otročiněves

Otročiněves		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Naše Obec	100	9

Zdroj:<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531669>

Tabulka 53: Podbrdy

Podbrdy		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
NK - Karel Štastný	11,04	1
NK - Jindřich Rychlík	10,6	1
NK - Pavel Ševčík	10,6	1
NK - Jiří Staněk	10,04	1
NK - MUDr. Marie Kačírková	9,49	1
NK - Miloš Záhořík	8,17	1
NK - Václav Lev	7,51	1
NK - Eva Krbcová	6,51	1
NK - Milan Kačírek	6,51	1
NK - Josef Manich	5,63	0
NK - Roman Šarmír	5,63	0
NK - Libor Hošťálek	4,64	0
NK - Nina Kolářová	3,64	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534285>

Tabulka 54: Podluhy

Podluhy		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSSD	51,47	4
Sdružení KSČM, NK	48,53	3

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531685>

Tabulka 55: Praskolesy

Praskolesy		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
Sdružení ČSSD, NK	63,1	10
ODS	36,9	5

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531693>

Tabulka 56: Rpety

Rpety		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK obce Rpety	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531715>

Tabulka 57: Skřípel

Skřípel		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSSD	39,91	2
NK - Jiří Blažek	20,18	1
NK - Stanislav Cajthaml	20,18	1
NK - František Ondráček	19,74	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533963>

Tabulka 58: Skuhrov

Skuhrov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Za obec krásnější	100	9

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531740>

Tabulka 59: Srbsko

Srbsko		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK 2002	55,26	6
SNK Za rozvoj Srbska	26,2	2
SNK Český kras	13,55	1
SNK - Josef Krumphanzl	5	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531758>

Tabulka 60: Stašov

Stašov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Za Stašov moderní	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531782>

Tabulka 61: Suchomasty

Suchomasty		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
KSČM	25,49	2
ČSNS	18,4	2
SNK - Za obec krásnější	15,04	1
ČSSD	12,56	1
SNK - vzájemné porozumění	9,95	1
Strana za životní jistoty	9,87	1
SNK naše budoucnost	8,69	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531782>

Tabulka 62: Svatá

Svatá		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK obce Svatá	100	9

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531791>

Tabulka 63: Svatý Jan pod Skalou

Svatý Jan pod Skalou		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
NK - Ing. Pavel Vokál	14,79	1
NK - Dana Šantorová	11,48	1
NK - Pavel Radechovský	10,82	1
NK - Jindra Štefanová	10,6	1
NK - Michal Šedivý	10,38	1
NK - Jiří Ševčík	10,15	1
NK - Petr Fabianek	9,71	1
NK - Lucie Sládečková	9,49	0
NK - Mgr. Jana Fellnerová	7,06	0
NK - Ing. Jiří Bouček	5,52	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531804>

Tabulka 64: Svinaře

Svinaře		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Svinaře	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531812>

Tabulka 65: Tetín

Tetín		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
KSČM	18,64	2
ČSSD	10,87	1
ODS	10,43	1
NK - Nataša Závorová	10,13	1
NK - Ing. Martin Machulka	8,76	1
NK - Jaromír Filásek	8,39	1
NK - Jitka Drlíková	8,28	1
NK - Ladislav Pecka	7,4	1
NK - Jan Knotek	6,55	0
NK - Josef Nosek	6,1	0
NK - Jaromír Krátký	4,44	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531839>

Tabulka 66: Tlustice

Tlustice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
KSČM	52,56	10
NK - Marcela Nešverová	7,44	1
NK - Mgr. Helena Kaššová	5,78	1
NK - Eva Horáková	5,58	1
NK - Pavel Bureš	5,28	1
NK - Vladimír Bláha	4,93	1
NK - Josef Brotánek	4,52	0
NK - Josef Hasman	4,39	0
NK - Zdeňka Gerlová	3,76	0
NK - Blanka Lahodová	3,35	0
NK - Ladislav Bukai	2,41	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531847>

Tabulka 67: Tmaň

Tmaň		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
Sdružení nezávislých	56,48	9
SNK - Šance pro Tmaň	43,51	6

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531855>

Tabulka 68: Točnick

Točnick		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Hrad	80,28	6
NK - Miroslava Vyžd'urová	7,73	1
NK - Ing. Jana Bělohávková	5,28	0
NK - Václav Pergl	5,03	0
NK - Petr Vyžd'ura	1,68	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534463>

Tabulka 69: Trubín

Trubín		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Trubín I	100	7

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=533106>

Tabulka 70: Trubská

Trubská		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Za rozvoj obce	100	5

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531880>

Tabulka 71: Újezd

Újezd		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Újezd	43,73	4
Koalice KDU-ČSL, US-DEU	29,04	2
KSČM	19,66	1
ČSSD	7,54	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531901>

Tabulka 72: Velký Chlumeč

Velký Chlumeč		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Za obec krásnější	65,51	5
SNK Chlumeckých občanů	34,49	2

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531910>

Tabulka 73: Vinařice

Vinařice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Nezávislí Vinařice	100	5

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534234>

Tabulka 74: Vižina

Vižina		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK I.	95,85	5
NK - Josef Kocman	4,15	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=534048>

Tabulka 75: Vráž

Vráž		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK ve Vráži u Berouna	74,68	11
ČSSD	25,32	4

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531944>

Tabulka 76: Všeradice

Všeradice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
NK - Hana Hanzlíková	11,49	1
NK - Jiří Diviš	10,95	1
NK - Jiří Ječný	10,05	1
NK - Jiří Špalek	9,57	1
NK - Jaroslav Kulhavý	8,24	1
NK - Václav Sedláček	7,4	1
NK - Jan Tarant	7,34	1
NK - Antonín Kácha	7,1	1
NK - Bohumil Stíbal	6,32	1
NK - Eva Rejsková	5,6	0
NK - Václav Šebek	5,05	0
NK - Miloš Anděl	4,21	0
NK- Simona Zimová	3,97	0
NK - František Lamač	2,71	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531952>

Tabulka 77: Vysoký Újezd

Vysoký Újezd		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ČSNS	60,13	6
SNK Nezávislé sdružení obcí	32,25	3
KSČM	4,33	0
NK - Jiří Štrébl	3,28	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531961>

Tabulka 78: Zadní Třebaň

Zadní Třebaň		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK - Za Třebaň krásnější	51,25	5
SNK - Sbor dobrovolných hasičů	44,84	4
ODS	3,91	0

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531979>

Tabulka 79: Zaječov

Zaječov		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
KSČM	55,52	6
ODS	17,15	1
Sdružení nezávislých	16,69	1
SNK Sdružení podnikatelů	10,63	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=531995>

Tabulka 80: Záluží

Záluží		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
SNK Záluží	100	9

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=532002>

Tabulka 81: Zdice

Zdice		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	31,3	5
ČSSD	22,19	3
SNK Zdice	17,17	3
KSČM	13,15	2
Koalice KDU-ČSL, US-DEU	8,92	1
SZ	7,28	1

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2102&xobec=532011>

Tabulka 82: Žebrák

Žebrák		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	58,58	9
Sdružení KSČM, NK	41,42	6

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2102&xobec=532029>

Tabulka 83: Železná

Železná		
strana	hlasy (%)	získané mandáty (abs.)
ODS	65,1	5
SNK NK Železná	34,9	2

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2102&xobec=599417>

8. 3 Příloha č. 3: E - maily

Předmět: Dotaz na obecní rady vzniklé po volbách 2002 a 2006 a jejich starosty

Dobrý den,

studuji obor Veřejná správa a regionální rozvoj na České zemědělské univerzitě a píšu diplomovou práci na téma fungování parlamentních stran v komunální politice, přičemž zpracovávám obce okresu Beroun. Mimo jiné mě zajímá také to, jaké bylo složení obecních rad ustavených po komunálních volbách 2002 a 2006, tj. která uskupení sestavila radu a kolik členů z každého uskupení bylo v radě zastoupeno. Bohužel však tyto informace nelze vždy nalézt.

Ráda bych Vás tedy poprosila, zda byste byli tak laskaví a napsali mi, která politická uskupení utvořila po volbách 2002 a po volbách 2006 rady a zároveň kdo se stal starostou.

Tato informace může velmi obohatit mou diplomovou práci.

S pozdravem

Hana Tischerová

Předmět: Prosba o krátkou odpověď do diplomové práce

Dobrý den,

jsem studentkou oboru Veřejná správa a regionální rozvoj a zpracovávám diplomovou práci na téma parlamentních stran v komunální politice. Prosila bych Vás proto, zda byste mi odpověděl na 1 otázku. Stačila by mi velmi krátká odpověď. Slibuji, že zpracování odpovědi bude naprosto anonymní: v práci neuvedu Vaše plné jméno (pouze iniciály) a neuvedu ani obec, v níž jste zastupitelem.

Ráda bych se zeptala, jak Vy osobně nazíráte politické stranictví v komunální politice. Hraje pro Vás osobně stranictví důležitou roli? Je podle Vás politická příslušnost či nepřislušnost významným faktorem při rozhodování voličů ve volbách? Probíhá spolupráce v zastupitelstvu na základě stranictví nebo spíše na základě osobních sympatií? Spolupracují strany, které jsou zastoupené v obecní radě, také v průběhu celého volebního období nebo při se hlasování o jednotlivých vyhláškách ustavují spíše ad hoc koalice?

Není nutné dodržet přesné pořadí otázek. Samozřejmě nemusíte odpovědět na všechny otázky, uznáte-li to za vhodné. Spíše mě zajímá Váš osobní postoj k politickému stranictví jako takovému a jeho fungování na komunální politice. Pokud mi chcete sdělit něco, na co se neptám, budu též ráda.

S pozdravem

Hana Tischerová

8. 4 Příloha č. 4: Seznam použitých zkratk

NK	Nezávislý kandidát
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
ODS	Občanská demokratická strana
KDU – ČSL	Křesťanská demokratická unie – Česká strana lidová
US – DEU	Unie svobody – Demokratická unie
SŽJ	Strana za životní jistoty
SDS	Strana demokratického socialismu
SZ	Strana zelených
ČSNS	Česká strana národně sociální
KONS	Konzervativní strana
ČSÚ	Český statistický úřad